

Uz sākumlapu>Jūsu tiesības>Noziedzīgos nodarījumos cietušie>Kompensācija>Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja

Informācija par to, kā pieprasīt kompensāciju no likumpārkāpēja

Attiecīgais ES tiesību instruments ir Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra [Direktīva 2012/29/ES](#), ar ko nosaka noziegumos cietušo tiesību, atbalsta un aizsardzības minimālos standartus un aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2001/220/TI (Cietušo tiesību direktīva).

Saskaņā ar Cietušo tiesību direktīvas 16. pantu visiem cietušajiem ir tiesības uz lēmumu par kompensāciju no likumpārkāpēja kriminālprocesa gaitā.

Šeit jūs varat atrast plašāku informāciju par to, **kā pieprasīt kompensāciju no likumpārkāpēja** tiesas procesā (kriminālprocesā).

Lai iegūtu informāciju, kas attiecas uz jūsu lietu, jums jāskatās informācija par to ES dalībvalsti, kurā notiks kriminālprocess.

Lai iegūtu plašāku informāciju par konkrētu valsti, noklikšķiniet uz tās karoga.

Lapa atjaunināta: 08/10/2020

Šo lapu uztur Eiropas Komisija. Informācija šajā tīmekļa vietnē nav uzskatāma par Eiropas Komisijas oficiālo nostāju. Komisija neuzņemas nekādu atbildību vai saistības attiecībā uz informāciju vai datiem, kas ietverti vai izmantoti šajā dokumentā. Autortiesību noteikumus Eiropas tīmekļa vietnēs lūdzu skatīt juridiskajā paziņojumā.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Bulgārija

Kā es varu pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu vai citu tiesisko aizsardzību/atlīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja tiesvedībā (kriminālprocesā), un kam man būtu jāadresē šāda prasība?

Bulgārijas Kriminālprocesa kodeksā (*Nakazatelno-procesualen kodeks*) ir noteikta procedūra, kādā noziegumos cietušie var celt prasību par zaudējumu atlīdzināšanu kriminālprocesā. Ja cietušais nepieprasa zaudējumu atlīdzināšanu kriminālprocesā vai uzskata, ka piešķirtā kompensācija nesedz visus radītos zaudējumus, cietušais ir tiesīgs celt prasību par zaudējumu atlīdzināšanu saskaņā ar Saistību un līgumu likumu (*Zakon za zadalzeniata i dogovorite*) civiltiesā, kas izskatīs lietu atbilstoši Civilprocesa kodeksam (*Grazhdanski procesionalen kodeks*).

Kurā brīdī kriminālprocesa laikā man būtu jāiesniedz prasība?

Civilprasība par zaudējumu atlīdzināšanu un prasība par cietušā civilprasības pievienošanu tiesvedībai jāiesniedz pirms iepriekšējas uzklaušanās sākšanas pirmās instances tiesā. Tiesa nosūta paziņojumu par iepriekšēju uzklaušanos. Septiņu dienu laikā no paziņojuma saņemšanas cietušais vai viņa pēcteci var iesniegt pieteikumu par viņu civilprasības vai privātsūdzības pievienošanu, savukārt juridiskas personas to var izdarīt kā civilprasītāji.

Ko es varu prasīt savā prasībā, un kā man tā būtu jāiesniedz (vai ir jānorāda kopsumma un/vai individuālie zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

Civilprasību var iesniegt cietušais vai cietušā advokāts. Pieteikums var būt mutisks vai rakstisks. Civilprasībā jānorāda prasītāja un personas, pret kuru tiek celta prasība, pilns vārds un uzvārds, krimināllieta, kurā civilprasība tiek iesniegta, noziedzīgais nodarījums, kas izraisījis zaudējumus, un par zaudējumiem prasītās kompensācijas veids un summa. Civilprasību tiesvedībā var iesniegt pret atbildētāju un pret jebkurām citām personām, kam ir civiltiesiskā atbildība par noziedzīgā nodarījuma izraisītajiem zaudējumiem.

Vai ir īpaša veidlapa šādu prasību iesniegšanai?

Nē, nav.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz savas prasības pamatošanai?

Pierādījumi jāiesniedz tiesvedībā. Puse, kas ceļ civilprasību, ir tiesīga piedalīties tiesvedībā, pieprasīt aizsardzības pasākumu civilprasības nodrošināšanai, iepazīties ar lietas materiāliem un saņemt nepieciešamos izrakstus, iesniegt pierādījumus, iesniegt pieprasījumus, piezīmes un iebildumus un apstrīdēt tiesas lēmumus, ar kuriem pārkāptas attiecīgās puses tiesības un leģitīmās intereses.

Vai saistībā ar manu prasību ir jāmaksā tiesas nodevas vai citas izmaksas?

Cietušajam nav jāmaksā tiesas nodevas vai citas izmaksas saistībā ar cietušā civilprasību.

Vai es varu saņemt juridisku palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai es varu saņemt šādu palīdzību, ja nedzīvoju valstī, kur notiek tiesvedība?

Cietušais vai puse, kas ceļ civilprasību, var iecelt advokātu. Ja cietušais/civilprasītājs iesniedz pierādījumus, ka viņš nevar atļauties advokātu, bet vēlas izmantot advokāta pakalpojumus, un ja tas ir tiesiskuma interesēs, pirmās instances tiesa ieceļ advokātu.

Kādos gadījumos krimināltiesā noraida manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju vai atsakās izspriest manu prasību?

Pirmās instances tiesa spriež par civilprasību lēmumā, ko paziņo iepriekšējā uzklaušanā. Ja tiesa atsakās izspriest prasību, tai jānorāda atteikuma iemesli. Atteikums nav pārsūdzams.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt citu tiesisko aizsardzību/atlīdzību?

Krimināltiesas atteikums izspriest civilprasību nav pārsūdzams. Cietušajam ir tiesības celt civiltiesā prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, un lieta tiek izskatīta atbilstoši Civilprocesa kodeksam. Ja notiek kriminālprocess, civilprasības izspriešana civiltiesā tiek apturēta, līdz kriminālprocess ir beidzies.

Ja tiesa apmierina manu prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, kā es varu pārliecināties, vai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs izpilda spriedumu, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai par to pārliecinātos?

Tiklīdz noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir notiesāts, cietušais var iesniegt tiesai pieteikumu par izpildrakstu. Izpildraksts ļauj cietušajam norīkot tiesu izpildītāju, lai panāktu tiesas noteiktās kompensācijas samaksu.

Lapa atjaunināta: 08/05/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Čehija

Kā es varu pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu vai citu tiesisko aizsardzību/atlīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja tiesvedībā (kriminālprocesā), un kam man būtu jāadresē šāda prasība?

Jums ir tiesības noziedzīgā nodarījuma izdarītāja kriminālvajāšanai pievienot savu prasību par kompensāciju. Šādā gadījumā tiesa savā galīgajā lēmumā papildus soda noteikšanai var arī likt noziedzīgā nodarījuma izdarītājam atlīdzināt zaudējumus. Turklāt jūs varat arī izmantot savas tiesības pieprasīt kompensāciju atsevišķi civiltiesvedībā.

Kurā brīdī kriminālprocesa laikā man būtu jāiesniedz prasība?

Jebkurā laikā pirms pirmās uzklaušanās tiesā, pirms pierādījumu iegūšanas.

Ko es varu prasīt savā prasībā, un kā man tā būtu jāiesniedz (vai ir jānorāda kopsumma un/vai individuālie zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

Ir precīzi jānorāda, ko persona, kurai nodarīts kaitējums, prasa, un jāpierāda individuālais kaitējums, par kuru tiek prasīta kompensācija.

Vai ir īpaša veidlapa šādu prasību iesniegšanai?

Nē.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz savas prasības pamatošanai?

Tas, kādus pierādījumus jūs iesniedzat savas prasības pamatošanai, ir tikai jūsu izvēle. Protams, lai lēmums būtu jums labvēlīgs, ir vajadzīgi pilnīgi un pārliecinoši pierādījumi.

Vai saistībā ar manu prasību ir jāmaksā tiesas nodevas vai citas izmaksas?

Nē.

Vai es varu saņemt juridisku palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai es varu saņemt šādu palīdzību, ja nedzīvoju valstī, kur notiek tiesvedība?

Jā, uz sava rēķina.

Kādos gadījumos krimināltiesā noraida manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju vai atsakās izspriest manu prasību?

Ja neesat pierādījis zaudējumu summu vai ja nepieciešamā pierādījumu iegūšana paildzina kriminālprocesu. Šādā gadījumā tiesa ieteiks jums civiltiesiskās aizsardzības līdzekļus saistībā ar jūsu prasību par zaudējumu atlīdzināšanu.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt citu tiesisko aizsardzību/atlīdzību?

Jums ir tiesības uz pārsūdzību, līdz tiek pasludināts spriedums par zaudējumu atlīdzināšanu.

Ja tiesa apmierina manu prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, kā es varu pārliecināties, vai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs izpilda spriedumu, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai par to pārliecinātos?

Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs neizpilda to, kas viņam noteikts, jūs varat iesniegt tiesā pieteikumu par tiesu izpildītāja piesaistīšanu lēmuma izpildes panākšanai.

Lapa atjaunināta: 15/06/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Dānija

Kā es varu tiesvedības (kriminālprocesa) ietvaros pieprasīt zaudējumu atlīdzību vai cita veida kompensāciju/atlīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja?

Kam jāadresē šāds prasījums?

Kompensācijas pieteikumu var iesniegt tiesā kriminālprocesa ietvaros. Šādā gadījumā tiesnesis izlemj, vai izskatīt pieteikumu vai atteikties to darīt. Lēmums var būt atkarīgs no tā, vai nozieguma izdarītājs pieteikumu apstrīd vai nē, kā arī no tā, vai pieteikums un prasītās kompensācijas apmērs ir pamatots ar dokumentiem.

Prasījums pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju tiesā jāizsaka rakstiski vai mutiski, lai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs varētu uz to atbildēt. To var darīt, personīgi piedaloties tiesas sēdē vai nosūtot pārstāvi (parasti lietā norīkoto advokātu).

Pieteikumu var arī iesniegt policijā, kas to pēc tam pievieno tiesvedības dokumentiem.

Pat ja pieteikumu kriminālprocesa ietvaros ir izskatījis tiesa, pieteikuma iesniedzējs var pieteikumu nosūtīt arī Dānijas Kriminālnoziedzumos nodarītā kaitējuma kompensāciju iestādei. Tas var būt nepieciešams īpaši tad, ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs nemaksā piespiesto kompensāciju.

Kurā kriminālprocesa brīdī man jāiesniedz pieteikums?

Kompensācijas pieteikumu var iesniegt jau tad, kad notiek pirmā saziņa ar policiju, un tas jāiesniedz vēlākais līdz galvenajai tiesas sēdei.

Kādu summu es varu prasīt un kā man tas jānorāda (jānorāda kopējais apmērs un/vai jānorāda atsevišķie zaudējumi, zaudētie ienākumi un procenti)?

Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītāja vainas dēļ jums ir radušies zaudējumi, jūs varat prasīt šo zaudējumu kompensāciju. Dānijas Likumā par atbildību un kompensācijām cita starpā ir noteikts, par kādu veidu kaitējumu un zaudējumiem prasītājs var pieprasīt kompensāciju.

Kompensējamie kaitējuma un zaudējumu veidi ir šādi:

ārstēšanās izdevumi,

zaudēti ienākumi,

sāpes un ciešanas,

kaitējums ar paliekošām sekām,

peļnītspējas zudums,

galvenā peļnītāja zaudējums,

apbedīšanas izdevumi,

civiltiesību pārkāpumi,

smagi pārkāpumi,

kaitējums īpašumam,

mantiski zaudējumi.

Vai šādiem pieteikumiem ir īpaša veidlapa?

Var izmantot Dānijas Kriminālnoziedzumos nodarītā kaitējuma kompensāciju iestādes izstrādāto pieteikuma veidlapu. Iestāde iesaka pieteikumu iesniedzējiem izmantot šo veidlapu, taču tā nav obligāta prasība.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz, lai pamatotu savu pieteikumu?

Tas atkarīgs no tā, par ko jūs prasāt kompensāciju. Zaudējumu apmēram jābūt reālistiskam, dažiem zaudējumu veidiem tiek prasīts apmēru pamatot ar dokumentiem.

Kā pamatojuma dokumentus var izmantot, piemēram, kvītis par izdevumiem, kas radušies saistībā ar noziedzīgo nodarījumu. Turklāt, lai apliecinātu kaitējuma apmēru, bieži izmanto medicīniskās kartes un medicīniskos ziņojumus. Saistībā ar zaudētiem ienākumiem un peļnītspējas zaudēšanu pieteikuma iesniedzējam būtu jāiesniedz dokumenti, kas atspoguļo viņa ienākumus pirms un pēc kaitējuma nodarīšanas. Tās var būt algas lapas, gada pārskati vai — attiecīgā gadījumā — darba devēja izdots paziņojums.

Ja tiesa konstatē, ka pieteikums nav pienācīgi pamatots ar dokumentiem un aizstāvis apstrīd kompensācijas maksāšanu, prasītājam pastāv risks, ka tiesa neiekļaus zaudējumu atlīdzības pieteikumu kriminālprocesā.

Vai saistībā ar manu pieteikumu būs jāmaksā tiesas nodevas vai citas maksas?

Nē. Ja pieteikums ir saistīts ar krimināllietu, prasītājam nekādas maksas nav jāmaksā.

Vai pirms tiesvedības un/vai tās laikā varu saņemt juridisku palīdzību? Vai tā man ir pieejama, ja nedzīvoju valstī, kurā notiek tiesvedība?

Jā. Jums kā prasītājam ar dažiem nosacījumiem ir tiesības uz to, ka tiesa šajā lietā jums norīko advokātu. Jums par to nav jāmaksā.

Kādos gadījumos krimināltiesā noraidītu vai atteiktos izskatīt manu prasījumu pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju?

Tiesa var jebkurā brīdī kriminālprocesa laikā atteikties celt civilprasību, ja tā uzskata, ka tās izskatīšana kriminālprocesa ietvaros radītu būtisku apgrūtinājumu.

Pieteikumu neizskata, ja tiesa konstatē, ka pieteikumu pamatojošā informācija ir nepilnīga vai ka lēmums, kas izriet no gaidāmās notiesāšanas vai attaisnošanas attiecībā uz noziedzīgo nodarījumu, nebūs pieteikumam labvēlīgs.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt kompensāciju/atlīdzību kā citādi?

Tiesas lēmumu neiekļaut kompensācijas pieteikumu kriminālprocesā nevar apstrīdēt vai pārsūdzēt.

Šādā gadījumā pieteikuma iesniedzējam ir vai nu jāiesniedz kompensācijas pieteikums civilprasības ietvaros, vai jāiesniedz pieteikums Dānijas Kriminālnoziedzumos nodarītā kaitējuma kompensāciju iestādei.

Ja tiesa man piespriedusi zaudējumu atlīdzību, kā varu panākt, lai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs spriedumu izpilda, un kāda palīdzība man ir šajā saistībā pieejama?

Vispirms varat sazināties ar noziedzīgā nodarījuma izdarītāju, kurš, iespējams, jums samaksās bez kavēšanās. Šādi jūs varat ātri saņemt kompensāciju un nokārtot šo lietu.

Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs atsakās maksāt vai ir vairāki kompensāciju pieteikumi, kuru izskatīšanai nepieciešams ilgāks laiks, jūs varat pieteikumus iesniegt Dānijas Kriminālnoziedzumos nodarītā kaitējuma kompensāciju iestādei.

Skaidrībai — nav obligāti vispirms jāmeklē piedzīt kompensāciju no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, lai varētu iesniegt pieteikumu Dānijas Kriminālnoziedzumos nodarītā kaitējuma kompensāciju iestādei.

Dānijas Kriminālnoziedzumos nodarītā kaitējuma kompensāciju iestāde pēc tam izvairīsies regresā prasījumu pret noziedzuma izdarītāju.

Lapa atjaunināta: 05/05/2022

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Vācija

Kā es varu pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu vai citu tiesisko aizsardzību/atlīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja tiesvedībā (kriminālprocesā), un kam man būtu jāadresē šāda prasība?

Vienīgais priekšnosacījums ir iesniegt atbilstošu prasību (civilprasība kriminālprocesa ietvaros), kurā ir pilnībā izklāstīts prasības priekšmets un pamatojums. (sīkāku informāciju skatīt atbildē uz 3. jautājumu). Prasību var adresēt policijai, prokuratūrai vai kompetentajai tiesai (sk. 2. jautājumu).

Kurā brīdī kriminālprocesa laikā man būtu jāiesniedz prasība?

Prasību var iesniegt rakstiski, kad par noziedzumu tiek ziņots policijai. To var iesniegt rakstiski arī vēlāk prokuratūrai vai tiesai, vai arī to var reģistrēt tiesas kancelejas darbinieks (*Rechtsantragsstelle* (Vācijas tiesu departamentā, kurā var iesniegt prasības un citas deklarācijas)). Prasību var izklāstīt mutiski galvenajā tiesas sēdē.

Parasti ir ieteicams prasību iesniegt pēc iespējas agrāk, tostarp, lai izvairītos no situācijas, ka lēmums netiek pieņemts ievērojamas procesuālas kavēšanās dēļ.

Ko es varu prasīt savā prasībā, un kā man tā būtu jāiesniedz (vai ir jānorāda kopsumma un/vai individuālie zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

Prasībā vajadzētu būt skaidri norādītam, ko vēlaties saņemt no apsūdzētā un kādēļ. Parasti, ja jūs pieprasāt naudas summu kā kompensāciju par finansiāliem zaudējumiem (piem., negūtus ienākumus, sabojātu īpašumu), jums būtu precīzi jānorāda summa. Savukārt kompensācijas summu par sāpēm un ciešanām (*Schmerzensgeld* - sāpju nauda) var noteikt tiesa pēc saviem ieskatiem. Tomēr pat tādā gadījumā jums būtu jānorāda aptuvena summa un tas, uz kāda pamata sāpju nauda būtu jāaprēķina vai jāaplēš. Jums pēc iespējas sīkāk jāizklāsta fakti, ar kuriem pamatojat savu prasību (piem., noziedzīgā nodarījuma apraksts, informācija par ievainojumiem un radītajiem īpašuma bojājumiem).

Vai ir īpaša veidlapa šādu prasību iesniegšanai?

Nē. Īpašas veidlapas nav.

Prasības piemērs saskaņā ar civilprasības krimināllietā procedūru angļu valodā ir pieejams izdevumā "Vadlīnijas cietušajiem" 63. lappuse (5. piemērs) (vācu valodā – *Opferfibel*), ko publicējusi Federālā Tieslietu un patērētāju aizsardzības ministrija. Vadlīnijas cietušajiem par cietušo personu tiesībām kriminālprocesā cita starpā ir atrodamas tīmekļa vietnes <https://www.hilfe-info.de/> angļu valodas versijā sadaļā "Publikācijas".

Kādi pierādījumi man jāiesniedz savas prasības pamatojumam?

Jums būtu jāuzskaita vai jāiesniedz visi pieejamie pierādījumi, kas vajadzīgi jūsu prasības pamatošanai (piem., rēķini, izziņas). Jūs varat arī tieši atsaukties uz ziņojumiem un liecinieka liecībām, ko sniedzāt policijai, vai uz pašu lēmumu par personas saukšanu pie kriminālatbildības.

Vai saistībā ar manu prasību ir jāmaksā tiesas nodevas vai citas izmaksas?

Ja jums kā prasītājam tiks piešķirta prasītā kompensācija, no jums netiks iekasētas tiesas nodevas; visus izdevumus, kas būs radušies, piem., negūtus ienākumus piedalīšanās tiesvedībā dēļ, segs apsūdzētais.

Ja jūsu prasība netiek apmierināta vai tiek apmierināta tikai daļēji, ja jūs atsaucat savu prasību vai ja tiesa atturas no lēmuma pieņemšanas, tiesa pēc pienācīgas izskatīšanas izlems, kas segs tiesas izdevumus un pušu izmaksas (piemēram, tiesāšanās izdevumus).

Atšķirībā no civillietām, pat ja prasība par kompensācijas piešķiršanu netiek apmierināta, jums kā cietušajai pusei nav jāmaksā nekādas tiesas nodevas.

Vai es varu saņemt juridisku palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai es varu saņemt šādu palīdzību, ja nedzīvoju valstī, kur notiek tiesvedība?

Nav noteikti nepieciešams nolīgt advokātu, tomēr dažos gadījumos tas var būt ieteicams. Piemēram, ja tiek izskatīta sarežģīta lieta, kurā ir vairāki noziedzīgi nodarījuma izdarītāji, ja tiek izskatīti sarežģīti civiltiesiskās atbildības jautājumi vai ja tiesa izlemj, ka apmierinātās prasības (piem., par naudas summu) ir jāizpilda, īstenojot izpildes procedūru. Ja ir izpildīti juridiskie nosacījumi (jo īpaši vajadzības nosacījums), var piešķirt juridisku palīdzību advokāta izmaksu segšanai.

Kādos gadījumos krimināltiesā noraida manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju vai atsakās izskatīt manu prasību?

Tiesā nelems par prasību piešķirt kompensāciju, ja apsūdzētais tiks attaisnots vai tiesvedība tiks apturēta, ja prasība tiesas ieskatā būs nepieņemama vai nepamatota vai ja izņēmuma kārtā nebūs atbilstoši prasību izspriest kriminālprocesa ietvaros.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt citu tiesisko aizsardzību/atlīdzību?

Var pārsūdzēt tiesas lēmumu atturēties no lēmuma pieņemšanas par prasītāja prasību, jo tā uzskata, ka nosacījumi lēmuma pieņemšanai par prasību nav izpildīti.

Ja tiesa apmierina manu prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, kā es varu pārliecināties, vai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs izpilda spriedumu, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai par to pārliecinātos?

Par civilprasību krimināllietā pieņemtu nolēmumu un noslēgtu izlīgumu izpildi var panākt atbilstoši vispārējiem izpildes noteikumiem. Izpildi īsteno, pamatojoties uz nolēmuma vai izlīguma izpildu kopiju, ko izdevis krimināltiesas sekretārs.

Lapa atjaunināta: 06/12/2021

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [et](#) versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlēties.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Igaunija

Kā es varu pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu vai citu tiesisko aizsardzību/atlīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja tiesvedībā (kriminālprocesā), un kam man būtu jāadresē šāda prasība?

Jums ir tiesības iesniegt civilprasību par zaudējumu atlīdzināšanu pret apsūdzēto kriminālprocesa ietvaros. Izmeklēšanas struktūrai vai prokuratūrai ir jāizskaidro cietušajam civilprasības iesniegšanas procedūra, pamatprasības attiecībā uz civilprasību, civilprasības iesniegšanas termiņš un sekas, kas radīsies, ja šo termiņu nokavēs.

Kurā brīdī kriminālprocesa laikā man būtu jāiesniedz prasība?

Jums ir tiesības iesniegt civilprasību ne vēlāk kā 10 dienas pēc iepazīšanās ar krimināllietas materiāliem. Ir iespējams prasīt, lai prokuratūra pagarina šo termiņu.

Ja šis termiņš tiek nokavēts, civilprasība tiks nodota atpakaļ, bet šādā gadījumā jūs varat iesniegt prasību par kompensāciju civiltiesā.

Ko es varu prasīt savā prasībā, un kā man tā būtu jāiesniedz (vai ir jānorāda kopsumma un/vai individuālie zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

Civiltiesā jūs varat izvirzīt prasību, kuras mērķis ir atjaunot vai izlabot labklājības stāvokli, kas sagrauts ar darbību, kura ir kriminālprocesa priekšmets. Faktiskajiem apstākļiem, kas ir šādas prasības pamatā, ir būtiski jāpārklājas ar izskatāmā nodarījuma faktiem, un ir jābūt iespējai izskatīt šādu prasību civilprocesā.

Civilprasība jāiesniedz rakstiski, un tajā jānorāda ziņas par prasītāju un atbildētāju un skaidri jāizklāsta cietušā prasības formulējums un faktiskie apstākļi, un pierādījumi, kas ir cietušā prasības pamatā. Prasībai jābūt pabeigtai (t. i., tajā jābūt norādītām visu to kaitējuma veidu summām, par kuriem cietušais prasa kompensāciju). Prasībā par morāla kaitējuma kompensāciju prasītās kompensācijas summu var neprecizēt un var prasīt taisnīgu kompensāciju, ko tiesa nosaka pēc saviem ieskatiem.

Procesa virzītājs var noteikt termiņu trūkumu novēršanai civilprasībā.

Vai ir īpaša veidlapa šādu prasību iesniegšanai?

Nav noteiktas īpašas veidlapas civilprasību iesniegšanai.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz savas prasības pamatošanai?

Civilprasībai jāpievieno pierādījumi par faktiem, kuri ir cietušā prasības pamatā un uz kuriem cietušais plāno atsaukties neatkarīgi no prokuratūras iesniegtā pierādījumu kopuma.

Vai saistībā ar manu prasību ir jāmaksā nodevas tiesai vai citas izmaksas?

Par civilprasības izskatīšanu kriminālprocesā nav jāmaksā nodevas, izņemot civilprasību par morāla kaitējuma kompensāciju, ja šādas kompensācijas prasība ir pamatota ar iemesliem, kuri nav miesas bojājumu izraisīšana vai citi veselības traucējumi, vai nodrošinātāja nāve.

Ja civilprasība tiek noraidīta, izdevumus, kas saistīti ar civilprasības tiesvedību vai prasības pierādīšanu publiskajās tiesībās, sedz cietušais. Ja civilprasība tiek apmierināta daļēji, tiesa daļa ar civilprasības tiesvedību saistītos izdevumus starp cietušo, apsūdzēto un atbildētāju, ņemot vērā visus apstākļus. Tiesa var arī nolemt, ka cietušā izdevumi, kas saistīti ar civilprasības tiesvedību, ir daļēji vai pilnā apmērā jāsedz cietušajam, ja uzdot izdevumu segšanu pretējai pusei būtu īpaši netaisnīgi vai nepamatoti attiecībā pret šo pusi.

Ja tiesa atsakās izskatīt civilprasību attaisnojoša sprieduma vai kriminālprocesa izbeigšanas dēļ, ar civilprasības tiesvedību saistītos izdevumus sedz valsts.

Ja tiesa atsakās izskatīt civilprasību jebkāda cita iemesla dēļ, tiesa daļa ar civilprasības tiesvedību saistītos izdevumus starp cietušo un valsti, ņemot vērā visus apstākļus.

Vai es varu saņemt juridisku palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai es varu saņemt šādu palīdzību, ja nedzīvoju valstī, kur notiek tiesvedība?

Jūs saņemsiet valsts juridisko palīdzību, ja pastāvēs pamati, kas paredzēti Valsts juridiskās palīdzības likumā. Ja tiesa konstatē, ka bez advokāta palīdzības jūsu būtiskās intereses var tikt nepietiekami aizsargātas, tiesa pēc savas iniciatīvas var nolemt piešķirt jums valsts juridisko palīdzību, pamatojoties uz Valsts juridiskās palīdzības likumā paredzēto procedūru.

Persona var saņemt valsts juridisko palīdzību, ja tās finanšu stāvoklis juridiskās palīdzības pieprasīšanas brīdī ir tāds, ka tā nevar samaksāt par kompetenta jurista pakalpojumiem vai var samaksāt par juridiskajiem pakalpojumiem tikai daļēji vai pa daļām, vai ja personas finanšu stāvoklis pēc samaksas par juridiskajiem pakalpojumiem neļaus tai apmierināt iztikas pamatvajadzības.

Valsts juridisko palīdzību piešķir personām, kurām brīdī, kad tās iesniedz pieteikumu par valsts palīdzību, ir pastāvīgā dzīvesvieta Igaunijas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai kuras ir Igaunijas Republikas vai citas Eiropas Savienības dalībvalsts valstspiederīgie. Citām personām juridisko palīdzību piešķir tikai tad, ja šāds pienākums izriet no Igaunijas starptautiskajām saistībām.

Minētajā likumā ir noteikti valsts juridiskās palīdzības atteikuma pamati. Valsts juridisko palīdzību nepiešķir, ja, piemēram, pieteikuma iesniedzējs var aizsargāt savas tiesības pats, ja pieteikuma iesniedzējam pieder īpašums, ko var pārdot bez īpašām grūtībām, lai segtu juridisko pakalpojumu izmaksas, un ja juridisko pakalpojumu izmaksas, iespējams, nepārsniedz vairāk nekā divas reizes pieteikuma iesniedzēja mēneša ienākumus, atskaitot nodokļus un obligātās apdrošināšanas maksājumus, no tiesību aktiem izrietošā uzturlīdzekļu maksāšanas pienākuma izpildei mērķiezīmētās summas, kā arī pamatotas mājokļa un transporta izmaksas. Tāpat valsts juridisko palīdzību nepiešķir, ja konkrētajos apstākļos ir skaidrs, ka pieteikuma iesniedzējs, visticamāk, nevarēs aizsargāt savas tiesības, ja valsts juridisko palīdzību pieprasa, lai iesniegtu prasību par morāla kaitējuma atlīdzināšanu, un konkrētajā lietā nav sevišķi svarīgu iemeslu saistībā ar sabiedrības interesēm, vai ja iespējamie ieguvumi pieteikuma iesniedzējam lietas iztiesāšanā ir nepamatoti mazi, salīdzinot ar aplēstajām valsts juridiskās palīdzības izmaksām.

Valsts juridisko palīdzību piešķir, pamatojoties uz personas pieteikumu. Ja persona iesniedz pieteikumu par valsts palīdzību kā cietušais kriminālprocesā, par valsts juridiskās palīdzības sniegšanu attiecīgajai personai lemj tiesa, kas izskata konkrēto lietu, vai — krimināllietas pirmstiesas izmeklēšanas laikā — tiesa, kurai ir jurisdikcija izskatīt krimināllietu.

Pieteikums par valsts juridisko palīdzību jāiesniedz igauņu valodā, izmantojot attiecīgo pieteikuma veidlapu. Pieteikumu var iesniegt arī angļu valodā, ja juridisko palīdzību pieprasa fiziska persona, kuras pastāvīgā dzīvesvieta ir citā Eiropas Savienības dalībvalstī vai kura ir citas Eiropas Savienības dalībvalsts valstspiederīgais.

Personai, kura iesniedz valsts juridiskās palīdzības pieteikumu, savam pieteikumam jāpievieno pienācīgi sagatavota un parakstīta izziņa un, ja iespējams, citi pierādījumi par tās finanšu stāvokli. Ja personas pastāvīgā dzīvesvieta nav Igaunijā, tai savam pieteikumam jāpievieno izziņa par saviem un savu ģimenes locekļu ienākumiem pēdējos trīs gados, ko izdevusi attiecīgās personas dzīvesvietas valsts kompetentā iestāde. Ja šādu izziņu nevar iesniegt no pieteikuma iesniedzēja neatkarīgu iemeslu dēļ, par valsts juridiskās palīdzības piešķiršanu var lemt arī bez izziņas.

Kādos gadījumos krimināltiesā noraida manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju vai atsakās izspriest manu prasību?

Tiesa var atteikties izskatīt civilprasību jo īpaši tad, ja prasība neatbilst attiecīgajām prasībām, ja kriminālprocess tiek izbeigts vai ja tiek pieņemts attaisnojošs spriedums. Tiesa var atteikties izskatīt civilprasību arī tad, ja cietušais vai apsūdzētais neierodas uz tiesas sēdi un lietu nevar izskatīt bez viņu klātbūtnes. Turklāt tiesa var atteikties izskatīt civilprasību, ja tiek pieņemts notiesājošs spriedums.

Civilprasību noraida, ja nav pamata to apmierināt.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt citu tiesisko aizsardzību/atlīdzību?

Ja tiesa ir atteikusies izskatīt jūsu civilprasību, jūs varat iesniegt civiltiesā prasību par zaudējumu atlīdzināšanu. Jums ir tiesības pārsūdzēt pirmās instances nolēmumu rajona tiesā.

Ja tiesa apmierina manu prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, kā es varu pārliecināties, vai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs izpilda spriedumu, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai par to pārliecinātos?

Ja notiesātais noziedzīgā nodarījuma izdarītājs nemaksā spriedumā noteikto summu, jums ir tiesības, pamatojoties uz spriedumu, vērsties pie tiesu izpildītāja, kurš noorganizēs izpildes procedūru.

Lapa atjaunināta: 15/08/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Grieķija

Kā es varu pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu vai citu tiesisko aizsardzību/atlīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja tiesvedībā (kriminālprocesā), un kam man būtu jāadresē šāda prasība?

Kriminālprocesa pirmstiesas posmā jums jādeklarē, ka vēlaties pievienoties kriminālprocesam kā civilprasītājs, kad jūs iesniedzat sūdzību attiecīgajam prokuroram vai policijas iestādēm. Tādā gadījumā jums deklarācija jāiekļauj tieši sūdzībā. Šādu deklarāciju jūs varat sniegt arī nozieguma izmeklēšanas laikā atsevišķā dokumentā (*δικόγραφο*), iesniedzot paziņojumu policijai, prokuroram vai izmeklēšanas iestādēm, un jūs pat varat sniegt deklarāciju tieši tiesai, kamēr tā nav sākusī pierādījumu uzklauššanu (Kriminālprocesa kodeksa 63., 82. un 83. pants).

Kurā brīdī kriminālprocesa laikā man būtu jāiesniedz prasība?

A) Pirmstiesas posmā, kā izklāstīts iepriekš (Kriminālprocesa kodeksa 83. pants);

B) tiesā, sniedzot vienkāršu mutisku paziņojumu, pirms sākas pierādījumu uzklauššana, **bez vajadzības ievērot jebkādu rakstisku pirmstiesas procedūru**, ja prasāt kompensāciju par sāpēm vai ciešanām un par morālo kaitējumu, ko izraisījis pret jums izdarītais noziegums, vai **iesniedzot paziņojumu** apsūdzētajai personai vismaz piecas dienas pirms pierādījumu uzklauššanas, ja pieprasāt zaudējumu atlīdzināšanu (Kriminālprocesa kodeksa 66., 67. un 83. pants).

Ko es varu prasīt savā prasībā, un kā man tā būtu jāiesniedz (vai ir jānorāda kopsumma un/vai individuālie zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

Parasti deklarācijā par to, ka vēlaties pievienoties kriminālprocesam kā civilprasītājs, jāietver lietas kopsavilkums, iemesli, kādēļ uzskatāt, ka jums ir tiesības pievienoties tiesvedībai, un pārstāvja *ad litem* iecelšana vietā, kur notiek tiesas sēde, ja minētā vieta nav jūsu pastāvīgā dzīvesvieta.

Ja deklarācija par to, ka vēlaties pievienoties civiltiesvedībai kā civilprasītājs, attiecas uz prasību par zaudējumu atlīdzināšanu par sāpēm vai ciešanām un par morālo kaitējumu, rakstiskā procedūra nav vajadzīga. Šādos gadījumos civilprasītājs parasti iesniedz pieteikumu par simbolisku summu, nevis par visu prasības summu. Ja tiesa atzīst apsūdzēto par vainīgu, tā liek viņam samaksāt jums šo simbolisko summu kā kompensāciju. Par pārejo zaudējumu daļu jums ir jāierosina atsevišķa lieta civiltiesā. Ja jūsu prasība attiecas uz atlīdzību par materiālajiem zaudējumiem, kas jums radušies nodarījuma dēļ, jums jāiesniedz paziņojums apsūdzētajam vismaz piecas dienas pirms tiesas sēdes, paziņojumā iekļaujot sadalījumu pa atsevišķām pozīcijām.

Vai ir īpaša veidlapa šādu prasību iesniegšanai?

Nav īpašas veidlapas. Jūsu paziņojumā jābūt norādītam visam iepriekš minētajam. Kā minēts iepriekš, īpaša pirmstiesas procedūra ir vajadzīga tikai tad, ja krimināltiesai prasa atlīdzināt materiālos zaudējumus, — tādā gadījumā paziņojums apsūdzētajam jāiesniedz piecu dienu laikā pirms uzklauššanas.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz savas prasības pamatošanai?

Pirms lietas iztiesāšanas jums jāuzrāda visi jūsu rīcībā esošie dokumenti savas prasības pierādīšanai, t. i., medicīniskās izziņas, apliecinājumi, liecinieku liecības un jebkādi citi pierādījumi.

Vai saistībā ar manu prasību ir jāmaksā nodevas tiesai vai citas izmaksas?

Jums jāsamaksā civilprasības nodeva 40 EUR apmērā (spēkā esošā Kriminālprocesa kodeksa 63. pants).

Vai es varu saņemt juridisku palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai es varu saņemt šādu palīdzību, ja nedzīvoju valstī, kur notiek tiesvedība?

Tiesību aktos (Likuma Nr. 4689/2020 41. un turpmākajos pantos) ir paredzēta juridiskā palīdzība ES dalībvalstu valstspiederīgajiem, trešo valstu valstspiederīgajiem un bezvalstniekiem ar zemiem ienākumiem, ja viņu dzīvesvieta vai pastāvīgā dzīvesvieta ir Eiropas Savienībā. Civiltietās un komercietās par pilsoņiem ar zemiem ienākumiem uzskata tos pilsoņus, kuru ģimenes gada ienākumi nepārsniedz divas trešdaļas no spēkā esošajos tiesību aktos noteiktajiem minimālajiem gada ienākumiem. Vietēja strīda gadījumā otras strīdus puses ienākumus neņem vērā. Likuma Nr. 4689/2020 41. panta 3. punktā minētajos noziegumos cietušajiem ir tiesības arī uz juridisko palīdzību saistībā ar jebkādam prasībām krimināllietās vai civillietās.

Kādos gadījumos krimināltiesā noraida manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju vai atsakās izspriest manu prasību?

Ja krimināltiesā nolēm, ka kriminālvajāšana jebkāda iemesla dēļ nav jāturpina vai ir jānoraida, tā nevar izskatīt civilprasību. Tā noraidīs civilprasību arī tad, ja tā nebūs iesniegta likumīgi, kā izklāstīts iepriekš, vai ja tā nebūs juridiski pamatota, vai ja prasība būs nepamatota pēc būtības, jo, piemēram, jūs neesat tieši cietis nozieguma rezultātā vai neesat attiecīgo tiesisko interešu turētājs.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt citu tiesisko aizsardzību/atlīdzību?

Jūs varat iesniegt **pārsūdzību vispārējā kārtībā (*έφεση*) pret attaisnojošu spriedumu**, ko pasludinājis rajona krimināltiesā, pirmās instances tiesa viena vai trīs locekļu sastāvā vai apelācijas tiesā attiecībā uz vidēji smagu nodarījumu (*πλημμέλημα*), ja jums ir noteikts pienākums samaksāt kompensāciju un segt izmaksas, taču tikai attiecībā uz to (Kriminālprocesa kodeksa 486. panta 1. punkta b) apakšpunkts). Jūs varat arī iesniegt pārsūdzību vispārējā kārtībā pret **apsūdzēto personu notiesājošu spriedumu**, ja un ciktāl ar to ir noraidīta jūsu prasība, pamatojoties uz to, ka tā nav juridiski pamatota, vai jums ir noteikta finansiāla vai materiāla kompensācija ar nosacījumu, ka prasītā summa pārsniedz 100 EUR, ja tiek pārsūdzēts rajona krimināltiesas spriedums, 250 EUR, ja tiek pārsūdzēts spriedums, ko pasludinājis pirmās instances tiesa viena locekļa sastāvā vai mazgadīgo tiesa viena locekļa sastāvā, vai 500 EUR, ja tiek pārsūdzēts spriedums, ko pasludinājis pirmās instances tiesa trīs locekļu sastāvā vai mazgadīgo tiesa trīs locekļu sastāvā. Jūs varat iesniegt **apelācijas sūdzību (*αναίρεση*) pret apsūdzēto personu notiesājošu spriedumu**, ciktāl ar to ir noraidīta jūsu prasība, pamatojoties uz to, ka tā nav juridiski pamatota (Kriminālprocesa kodeksa 505. pants), vai pret **attaisnojošu spriedumu**, ja jums ir noteikts samaksāt kompensāciju un segt izmaksas (Kriminālprocesa kodeksa 506. pants).

Ja tiesa apmierina manu prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, kā es varu pārliecināties, vai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs izpilda spriedumu, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai par to pārliecinātos?

Kompensācija, ko noteikusi krimināltiesā, būtībā ir civilprasības apmierināšana. Tāpēc tās samaksu panāk civiltiesas izpildes procesā (*αναγκαστική εκτέλεση*).

Lapa atjaunināta: 14/06/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Spānija

Kā es varu tiesvedības (kriminālprocesa) ietvaros pieprasīt zaudējumu atlīdzību vai cita veida kompensāciju/atlīdzību no likumpārkāpēja? Kam jāadresē šāds pieprasījums?

Spānijas tiesību aktos paredzēts, ka nodarīto zaudējumu atlīdzību parasti pieprasa kriminālprocesā, kurā tiek izskatīta gan civiltiesiskā atbildība, gan kriminālatbildība. Tādēļ vietējā krimināltiesā (*Juzgado de Instrucción*) piedāvā cietušajai pusei sākt civilprasību — cietusī puse var paziņot, vai vēlas prasīt kompensāciju kriminālprocesa ietvaros vai paturēt tiesības prasīt zaudējumu atlīdzināšanu civilā kārtā.

Ja cietusī puse izsaka vēlmi prasīt kompensāciju kriminālprocesa ietvaros, tā var izvēlēties, vai civilprasību tās vārdā ierosinās prokurors (tas tiks darīts arī tad, ja puse neizdarīs izvēli), vai arī tā iesniegs šādu prasību personīgi (saņemot atbalstu no jurista un pārstāvja tiesā).

Ja cietusī puse izvēlas prasīt zaudējumu atlīdzību ārpus kriminālprocesa, tai jāierosina civilā tiesvedība saskaņā ar šādas tiesvedības noteikumiem. Cietušais var iesniegt zaudējumu atlīdzības pieprasījumu tiesā vai nu personīgi, sniedzot paziņojumu, kad tam tiek piedāvāta iespēja iesaistīties tiesvedībā kā privātpersonai, vai ar rakstisku prasības pieteikumu, vai arī ar jurista vai tiesas pārstāvja starpniecību. Rakstiskais pieteikums nav obligāts: ja to neiesniedziet, civillietu un kriminālprocesu ierosinās prokurors.

Pieteikuma sagatavošanā jums var palīdzēt Noziegumos cietušo atbalsta biroji (*Oficinas de Asistencia a las Víctimas del delito*), kuri atrodas visos autonomajos apgabalos, gandrīz visos provinču centros un arī citās pilsētās; teroristisku nodarījumu gadījumā jūs varat saņemt palīdzību no Valsts augstākās tiesas Terora aktos cietušo informēšanas un atbalsta biroja (*Oficina de Información y Asistencia a Víctimas del Terrorismo de la Audiencia Nacional*).

Kurā kriminālprocesa brīdī man jāiesniedz pieprasījums?

Jūs varat iesniegt pieprasījumu jebkurā procesa posmā līdz tiesas sēžu sākumam. Vietējā krimināltiesā piedāvā jums iespēju iesniegt pieprasījumu izmeklēšanas posmā, tiklīdz tā uzzina par to, ka lietā ir cietusī puse.

Kādu summu es varu prasīt un kā man tas jānorāda (jānorāda kopējais apmērs un/vai jānorāda atsevišķie zaudējumi, zaudētie ienākumi un procenti)?

Pieprasījumā jānorāda radušies zaudējumi, proti, summa. Pieprasījumam jāpievieno attiecīgie rēķini vai kvītis, kas apliecina prasījumu un ko vēlāk izskatīs tiesas eksperts.

Vai šādiem pieprasījumiem ir īpaša veidlapa?

Nē.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz, lai pamatotu savu pieprasījumu?

Lai pamatotu zaudējumu atlīdzības pieprasījumu, jums jāiesniedz attiecīgie rēķini vai kvītis, kas to apliecina. Ja piesakāties juridiskajam atbalstam, jums būs jāsniedz pierādījumi par saviem ienākumiem un īpašumiem.

Vai saistībā ar manu pieprasījumu būs jāmaksā tiesas nodeva vai citas maksas?

Nē.

Vai pirms tiesvedības un/vai tās laikā varu saņemt juridisku atbalstu? Vai tas man ir pieejams, ja nedzīvoju valstī, kurā notiek tiesvedība?

Kā cietušajam, kas iesniedz prasību, jums ir tiesības no brīža, kad pirmo reizi sazināties ar iestādēm un amatpersonām, saņemt informāciju par to, kā saņemt juridiskas konsultācijas un aizstāvību, kā arī attiecīgā gadījumā par nosacījumiem bezmaksas konsultāciju un aizstāvības saņemšanai. Šādu informāciju jums nodrošinās arī Noziegumos cietušo atbalsta biroji.

Kad kā cietušais iesniedz prasību, jūs varēsiet iesniegt pieprasījumu par jūsu tiesību uz juridisko atbalstu atzīšanu tai amatpersonai vai iestādei, kas jūs informē par to, kā saņemt juridiskas konsultācijas un aizstāvību, kā arī attiecīgā gadījumā par konsultāciju un aizstāvības saņemšanu bez maksas. Šī amatpersona vai iestāde jūsu pieprasījumu kopā ar iesniegtajiem dokumentiem nodos attiecīgajai juristu asociācijai.

Pieprasījumu varat iesniegt arī Noziegumos cietušo atbalsta birojiem, kuri to nodos attiecīgajai juristu asociācijai.

Vispārīgi jūs kā cietušais, kas iesniedz prasību, varat vērsties juridisko konsultāciju dienestos, kas nodrošina tiesisko informāciju visiem iedzīvotājiem. Šo dienestu pakalpojumus katrā tiesu apgabalā organizē juristu asociācijas.

Lai tos izmantotu, jums jāaizpilda veidlapa, kas pieejama tiesās, Tieslietu ministrijā un citās valsts iestādēs, kā arī jāpierāda, ka jums ir nepietiekami finanšu līdzekļi. Pieteikums jāiesniedz juristu asociācijai attiecīgās tiesas apgabalā vai, ja kriminālprocess vēl nav sākties, tā apgabala tiesai, kurā jūs dzīvojat. Pēc kriminālprocesa sākuma jūs varat jebkurā laikā saņemt bezmaksas juridisko atbalstu, ja vien jūs kā cietušais klātienē piedalāties tiesas procesā.

Ja esat cietis ar dzimumu saistītas vardarbības noziegumā, juridiskā atbalsta saņemšanai līdzekļu nepietiekamība nav jāpierāda.

Juridiskais atbalsts jums ir pieejams arī tad, ja esat cietis terora aktā.

Noziegumos cietušie var Spānijā pieteikties juridiskajam atbalstam, ja tie ir jebkuras ES dalībvalsts pilsoņi un pierāda, ka viņiem trūkst līdzekļu.

Neatkarīgi no tā, vai jums ir līdzekļi tiesvedības sākšanai, jūsu tiesības uz juridisko atbalstu tiks atzītas un šāds atbalsts jums tiks nekavējoties sniegts visos procesos, kas ir saistīti ar jūsu cietušā statusu, izriet no tā vai notiek tā rezultātā, ja esat ar dzimumu saistītā vardarbībā, terora aktā vai cilvēku tirdzniecībā cietušais vai ja esat nepilngadīgs, vai ja jums ir garīga invaliditāte vai garīgās veselības traucējumi un jūs esat cietis no vardarbības vai ļaunprātīgas izturēšanās.

Šādas tiesības ir arī jebkāda veida atbalsta saņēmējiem gadījumos, kad cietušais ir gājis bojā, ja vien šie saņēmēji nav bijuši iesaistīti nodarījumā.

Juridiskais atbalsts tiks nodrošināts, ja jūs pēc sūdzības iesniegšanas vai lietas ierosināšanas vai pēc kriminālprocesa sākšanas atzīsiet par cietušo jebkurā no minētajiem noziegumiem. Cietušā statusu jūs saglabāsiet līdz kriminālprocesa beigām vai līdz brīdim, kad pēc tiesvedības beigām tiks pieņemts notiesājošs spriedums.

Tiesības uz juridisko atbalstu tiek zaudētas, ja apsūdzētais tiek nepārsūdzami attaisnots vai ja tiesvedība tiek uz laiku apturēta vai izbeigta, jo trūkst pierādījumu par noziedzīgo nodarījumu. Tomēr līdz tam bez maksas saņemtā atbalsta izmaksas nav jāatmaksā.

Visos procesos, kas sākti saistībā ar jūsu cietušā statusu noteiktos noziegumos, un īpaši procesos, kuri attiecas uz dzimuma vardarbību, jums palīdzību sniegs viens un tas pats jurists, ja vien šādi būs iespējams pienācīgi īstenot jūsu tiesības uz aizstāvību.

Jums ir tiesības uz juridisko atbalstu, ja jūsu gada ienākumi un ģimenes māsainniecības ienākumi nepārsniedz šādas summas:

pieteikuma brīdī spēkā esošā dažādiem mērķiem izmantojamā publisko ienākumu indeksa (*Indicador Público de Renta de Efectos Múltiples* (IPREM))

divkārtu apmēru, ja neesat ģimenes māsainniecības dalībnieks. IPREM ir indekss, ko nosaka ik gadu un izmanto, lai noteiktu dažādu pabalstu apmēru vai sliekšni noteiktu atbalstu vai tiesību iegūšanai un sabiedrisko pakalpojumu saņemšanai,

pieteikuma brīdī spēkā esošā IPREM divarpus reizu apmēru, ja esat dalībnieks jebkāda veida ģimenes māsainniecībā ar mazāk nekā četriem locekļiem,

IPREM trīskāršu apmēru, ja jūsu ģimenes māsainniecībā ir četri un vairāk cilvēki.

Ja jums kā cietušajam piešķirs juridisko atbalstu, jums nebūs jāapmaksā:

sākotnējā juridiskā konsultācija,
honorārs juristam un pārstāvim tiesā,
izmaksas, kas saistītas ar paziņojumu publicēšanu oficiālajos izdevumos,
iemaksas, kas tiek prasītas, iesniedzot noteiktu veidu pārsūdzības,
ekspertu atalgojums.

Papildus tam jums pienāksies 80 % atlaide no maksas par notāra pakalpojumiem un par zemesgrāmatas un komercreģistra izziņām.

Kādos gadījumos krimināltiesā noraidītu vai atteiktos izskatīt manu prasību pret likumpārkāpēju?

Vispārīgais princips paredz, ka **vardarbīgu noziegumu un dzimumnoziegumu** gadījumā tiesai ir jāpārbauda, vai ir noticis tīšs (apzināts) vardarbīgs noziegums vai dzimumnoziegums, un konstatējums jāfiksē tiesas lēmumā, ar kuru izbeidz kriminālprocesu. Šajā galīgajā tiesas lēmumā, ar ko izbeidz kriminālprocesu, ir skaidri jānorāda cēloniskā sakarība starp nodarījumu un ievainojumu vai kaitējumu veselībai, vai attiecīgā gadījumā nāvi.

Ar tiesas lēmumu, ar ko izbeidz kriminālprocesu, var arī uz laiku apturēt vai izbeigt tiesvedību.

Spānijas krimināltiesību akti nosaka, ka tiesvedību var uz laiku apturēt, ja tiesā izskatāmā nozieguma izdarīšana nav pienācīgi pierādīta vai ja tiek konstatēts, ka noziegums ticis izdarīts, bet nav pietiekama pamata apsūdzēt konkrētu(-as) personu(-as) par nozieguma izdarīšanu, līdzdalību noziegumā vai līdzvainību. Tiesvedību var izbeigt, ja nav pamatotu iemeslu uzskatīt, ka tiesā izskatāmais nodarījums ir izdarīts, vai ja nodarījums nav uzskatāms par kriminālnoziegumu, vai ja personas, ko tiesā kā nozieguma izdarītājus, līdzdalībniekus vai līdzvainīgos, ir atbrīvotas no kriminālatbildības.

Teroristisku nodarījumu gadījumā tiesai parasti ir jāizvērtē, vai saistībā ar nodarījumu pastāv civiltiesiska atbildība un kāds ir piemērojamajos tiesību aktos paredzētais kaitējums. Spānijas terorisma jomas tiesību aktos paredzēto atbalstu un pabalstus piešķir saskaņā ar principiem, kas noteikti Eiropas Konvencijā par kompensācijām vardarbīgos noziegumos cietušajiem.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt kompensāciju/atlīdzību kā citādi?

Ja izmeklēšanas tiesnesis (tiesā vai tiesu iestādē) lemj slēgt lietu, proti, izbeigt tiesvedību, cietušais var iesniegt pārsūdzību ar nosacījumu, ka viņš ir klātienē piedalījies tiesvedībā un ka apsūdzība ir privāta.

Spānijas krimināltiesību akti nosaka, ka tiesvedību var uz laiku apturēt, ja tiesā izskatāmā nozieguma izdarīšana nav pienācīgi pierādīta vai ja tiek konstatēts, ka noziegums ticis izdarīts, bet nav pietiekama pamata apsūdzēt konkrētu(-as) personu(-as) par nozieguma izdarīšanu, līdzdalību noziegumā vai līdzvainību. Tiesvedību var izbeigt, ja nav pamatotu iemeslu uzskatīt, ka tiesā izskatāmais nodarījums ir izdarīts, vai ja nodarījums nav uzskatāms par kriminālnoziegumu, vai ja personas, ko tiesā kā nozieguma izdarītājus, līdzdalībniekus vai līdzvainīgos, ir atbrīvotas no kriminālatbildības.

Vardarbīgu noziegumu un dzimumnoziegumu gadījumā dažādu veidu atbalstam, kas tiek sniegts saskaņā ar tiesību aktiem, parasti var pieteikties tad, ja ir pieņemts tiesas lēmums, ar ko izbeidz kriminālprocesu un ko vairs nav iespējams pārsūdzēt. Lēmumu, ar ko noslēgts kriminālprocess, var pārsūdzēt noteiktā termiņā un tādā kārtībā, kā norādīts lēmumā.

Ja tiesa man piespriedusi zaudējumu atlīdzību, kā varu panākt, lai likumpārkāpējs spriedumu izpilda, un kāda palīdzība man ir šajā saistībā pieejama?

Ja likumpārkāpējs ir atzīts par daļēji maksātspējīgu, valsts izmaksās visu atbalstu vai daļu no tā.

Valsts pārņems jūsu prasījuma tiesības pret pusi, kas nes civiltiesisko atbildību saistībā ar izdarīto noziegumu, līdz pilnam provizoriski vai galīgi noteiktā atbalsta apmēram, kas jums piešķirts kā cietušajam vai atbalsta saņēmējam.

Valsts var celt zaudējumu atlīdzības prasību pret pusi, kas nes civiltiesisko atbildību par noziedzīgo nodarījumu, lai prasītu pilnībā vai daļēji atmaksāt piešķirto atbalstu.

Šāda prasība attiecīgā gadījumā tiks realizēta administratīvajā piespiedu atlīdzības procedūrā, kuru īsteno, piemēram, šādos gadījumos:

ja ar galīgo tiesas lēmumu atzīts, ka noziegums nav noticis,

ja pēc atbalsta izmaksas jūs kā cietušais vai ar jums saistītie citi saņēmēji ir trīs gadu laikā pēc atbalsta piešķiršanas uz jebkāda pamata saņēmuši pilnu vai daļēju zaudējumu atlīdzību,

ja atbalsts iegūts, sniedzot nepatiesu vai apzināti nepilnīgu informāciju vai jebkādā citā krāpnieciskā ceļā, vai arī apzināti noklusējot apstākļus, kuru dēļ atbalsta pieprasījums tiktu noraidīts vai piešķirtais atbalsts tiktu samazināts,

ja piespriedē kompensācija ir mazāka nekā provizoriski noteiktais atbalsts.

Šo prasību realizēs, valstij piedaloties kriminālprocesā vai civilprocesā, neskarot prokurora ierosinātu civilprasību.

Palīdzību cietušie var saņemt no attiecīgajiem Noziegumos cietušo atbalsta birojiem vai — teroristisku nodarījumu gadījumā — no Valsts augstākās tiesas

Terora aktos cietušo informēšanas un atbalsta biroja, kur tie saņems visu informāciju, kas noziegumos cietušajiem nepieciešama šādos gadījumos.

Noziegumos cietušo atbalsta biroji informēs par jums kā cietušajam pieejamo iespēju piedalīties cietumsoda piemērošanā un veiks jebkādus atbalsta pasākumus, kas nepieciešami, lai jūs varētu izmantot savas likumiskās tiesības.

Ja esat cietis terora aktā, Valsts augstākās tiesas Terora aktos cietušo informēšanas un atbalsta birojs norādīs uz informācijas avotiem, kuros varat uzzināt visu par cietumsoda izpildi līdz tā pilnīgai izciešanai, jo īpaši gadījumos, kad piešķirti pabalsti vai kad notiesāto atbrīvo. Turklāt šis birojs saistībā ar izskatāmajām kompensācijas lietām jūs kā cietušo informēs par to, kā iegūt apliecinājumus par galīgajiem spriedumiem, rīkojumiem par nesaukšanu pie civiltiesiskās atbildības un citiem dokumentiem, kas nepieciešami likumā paredzētā atbalsta saņemšanai.

Lapa atjaunināta: 17/01/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Francija

Kā es varu pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu vai citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus/atlīdzinājumu no likumpārkāpēja tiesā (krimināltiesvedībā), un kur būtu jāiesniedz prasība?

Ja esat nodarījumā cietušais un jums ir radīti zaudējumi, varat celt prasību tiesā par kompensācijas piedziņu no likumpārkāpēja par jums nodarīto kaitējumu. Tādā veidā jūs saņemsiet zaudējumu atlīdzību. Prasību varat iesniegt civiltiesvedībā vai krimināltiesvedībā.

Civiltiesvedība

Jūs varat celt prasību civiltiesā neatkarīgi no tā, vai par zaudējumiem atbildīgā persona ir izdarījusi noziedzīgu nodarījumu.

Tas, kura būs kompetentā tiesa, ir atkarīgs no prasības veida un summas:

– ja prasības summa ir līdz 10 000 EUR, kompetentā tiesa ir rajona tiesa (*tribunal d'instance*);

– ja prasības summa ir lielāka par 10 000 EUR, kompetentā tiesa ir apgabaltiesa (*tribunal de grande instance*) [Direktorijis](#).

Krimināltiesvedība

Ja par zaudējumiem atbildīgā persona ir izdarījusi nodarījumu, varat pieprasīt kompensāciju krimināltiesvedībā. Jūs varat prasīt, lai jūs atzīst par civilprasītāju krimināltiesvedībā (*partie civile*), iesniedzot prasību izmeklētājiem, prokuroram (*procureur de la République*), izmeklēšanas tiesnesim (*juge d'instruction*) vai tiesai.

Jums ir jābūt personīgi radītiem zaudējumiem, kurus tieši izraisījis nodarījums, kas tiek iztiesāts.

Nepilngadīga persona nevar pati pieteikties, lai viņu atzīst par civilprasītāju krimināltiesvedībā; tas jā dara nepilngadīgā vecākiem viņa vārdā.

Brīdī, kad civiltiesa vai krimināltiesā piespriež maksāt zaudējumu summu, cietušajam rodas prasība pret notiesāto personu, kurai iestājas atbildība. Prasība ir tiesības, ko cietušais var pieprasīt izpildīt piespiedu kārtā.

Ja rodas problēmas summu atgūšanā, ir iespējams:

vērsties tiesā ar lūgumrakstu, prasot izdot maksājuma rīkojumu;

piesaistīt tiesu izpildītāju, kurš varēs apņemt īpašumu.

Terorismā un citos nodarījumos cietušo garantijas fonda (*Fonds de garantie des victimes d'actes de terrorisme et d'autres infractions — FGTI*) dienests, kas palīdz noziegumos cietušajiem atgūt kompensācijas (*Service d'aide au recouvrement des victimes d'infractions — SARVI*), var palīdzēt jums atgūt zaudējumus, ko tiesa uzdevusi atļūdzināt, tikai pēc krimināltiesvedības beigām.

Tas ir paredzēts cietušajiem, kuriem nodarīts mazsvarīgs personisks aizskārums vai konkrēta veida materiāli zaudējumi, ko nevar kompensēt noziegumos cietušo kompensācijas komisijas (*Commissions d'indemnisation des victimes d'infractions — CIVI*).

Kurā krimināltiesvedības posmā man būtu jāiesniedz prasība?

Prasību varat iesniegt pirmstiesas izmeklēšanā, ko vada prokurors, un vēlāk izmeklēšanā, ko vada izmeklēšanas tiesnesis.

Prasību var iesniegt pirms tiesas sēdes [rakstveidā](#) (vēstule jāsaņem 24 stundas pirms tiesas sēdes).

Jūs varat arī iesniegt to klātienē tiesas sēdes laikā. Šādā gadījumā prasību varat iesniegt [rakstveidā](#) vai izklāstīt mutiski. Tas jā dara, pirms prokurors uzrunā tiesu, lai izklāstītu savus apsvērumus un ierosinātu sodu.

Ko es varu lūgt prasībā un kā man tā būtu jānorāda (jānorāda kopējā summa un/vai jānorāda atsevišķi zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

Jums savā prasībā jāprasa kompensācija par visiem zaudējumiem, kas jums radīti. Kompensāciju var piešķirt par trīs veidu zaudējumiem:

personisks aizskārums, proti, kaitējums personas veselībai vai fiziskajai vai garīgajai integritātei;

morāls kaitējums, proti, kaitējums emocionālajai labklājībai, cieņas vai reputācijas aizskaršana;

materiāli zaudējumi, kas saistīti ar personas īpašuma sabojāšanu un finansiālajām interesēm.

Jūsu zaudējumiem jābūt radītiem konkrēta notikuma rezultātā (negadījums, piegādes kļūda u. tml.);

personai, no kuras pieprasāt kompensāciju, jābūt personai, kura ir atbildīga par zaudējumiem, un zaudējumiem jābūt reāliem (minētās personas vainas dēļ jums ir radīti neapstrīdami zaudējumi), tiešiem (tie radīti jums personīgi) un konkrētiem.

Jums tie ir precīzi jādefinē un jāiesniedz attiecīgi pierādījumi (rēķini, fotouzņēmumi no negadījuma vietas, u. tml.). Jūsu prasībā jābūt norādītai summai, jo nepiemēro minimālo vai maksimālo ierobežojumu. Tiesa nevar likt pusei, pret kuru uzsāka tiesvedību, samaksāt summu, kas ir lielāka nekā jūsu prasītā summa.

Savu prasību jūs varat iesniegt [rakstveidā](#) bez īpašām formalitātēm vai izklāstīt mutiski tiesai.

Vai šādām prasībām ir īpaša veidlapa?

Nē.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz, lai pamatotu prasību?

Jums jāsniedz visa informācija, kas pierāda jums radītos zaudējumus (fotoattēli, rēķini, liecinieku liecības u. tml.) un tās personas atbildību, no kuras prasāt kompensāciju.

Vai ir jāmaksā tiesas nodevas un vai jāreģistrējas ar citām izmaksām saistībā ar manu prasību?

Principā nav īpašu izmaksu.

Tomēr, ja prokurors neierosina izmeklēšanu, lai gan cietušais uzskata, ka nodarījums ir izdarīts, un vēlas saņemt kompensāciju, cietušais noteiktos apstākļos var vērsties tieši pie izmeklēšanas tiesneša, iesniedzot kriminālsūdzību kopā ar [pieteikumu, prasot, lai viņu atzīst par civilprasītāju kriminālprocesā](#).

Tādējādi tiek ierosināta krimināltiesvedība un civiltiesvedība, kurā ir iespējams pieprasīt kompensāciju no likumpārkāpēja.

Tad izmeklēšanas tiesnesis var prasīt, lai sūdzības iesniedzējs iemaksā drošības naudu, kuras summu nosaka tiesnesis, ņemot vērā sūdzības iesniedzēja ienākumus. Iemaksāto summu dēvē par *consignation*. Tā jāsamaksā līdz tiesneša noteiktajam termiņam, pretējā gadījumā sūdzību var noraidīt.

Līdzīgi, ja prokurors neierosina tiesvedību, cietušais var izdot "tiešu aicinājumu ierasties" (*citation directe*) krimināltiesā un ierosināt kriminālprocesu vai civilprocesu pret atbildētāju. Šādā gadījumā tiesa var pieprasīt drošības naudu.

Vai es varu saņemt juridisko palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai es varu saņemt juridisko palīdzību, ja es nedzīvoju valstī, kurā notiek tiesvedība?

Personām ar ierobežotiem līdzekļiem var piešķirt juridisko palīdzību, kas nozīmē, ka valsts pilnībā vai daļēji sedz maksu par juridiskajiem pakalpojumiem un tiesai radītos izdevumus. Vissmagāko noziegumu gadījumā juridisku palīdzību piešķir, nepārbaudot līdzekļu stāvokli (sk. sarakstu, kas pieejams [9-2. pantā 1991. gada 10. jūlija Likumā Nr. 91-647 par juridisko palīdzību \(Loi n° 91-647 du 10 juillet 1991 relative à l'aide juridique\)](#)).

Jūs varat saņemt juridisko palīdzību, ja esat Francijas vai Eiropas Savienības valstspiederīgais, pat ja nedzīvojat Francijā, vai ja esat ārvalstnieks, kura pastāvīgā un likumīgā dzīvesvieta ir Francijā.

Dažas iestādes, kas palīdz juridisko pakalpojumu pieejamības jautājumos, piemēram, tiesību centri (*maisons de la justice et du droit*) vai juridiskās informācijas dienesti (*points d'accès au droit*) sniedz bezmaksas konsultācijas par juridiskiem jautājumiem un neatkarīgi no jūsu valstspiederības var palīdzēt jums.

Tas pats attiecas uz [cietušo atbalsta asociācijām](#), kas sniedz bezmaksas juridisko palīdzību.

Kādos gadījumos krimināltiesā varētu noraidīt vai atteikties izskatīt manu prasību pret likumpārkāpēju?

Tiesa pieteikumu atzīt personu par civilprasītāju krimināltiesvedībā var atzīt par nepieņemamu, ja prasība ir nepamatota un jo īpaši ja tiesa uzskata, ka personai nav ietekmējis nodarījums, kas tiek iztiesāts. Tā var spriest vienlaicīgi gan par krimināltiesvedību (atzīšana par vainīgu, cietumsods un/vai naudas sods), gan par civiltiesvedību (kompensācija). Tiesa var spriest par civiltiesvedību arī vēlākā posmā, ja tā uzskata, ka tās rīcībā nav visu faktu.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai pieprasīt citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus/atļūdzinājumu?

Ja jūs neapmierina tiesas lēmums, varat lūgt tā atkārtotu izskatīšanu apelācijas tiesā, kuras piekritības teritorijā atrodas pirmā tiesa.

Ja tiesa ir lēmusi par zaudējumu atļūdzināšanu man par labu, kā es varu nodrošināt, ka likumpārkāpējs izpilda tiesas nolēmumu, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai to nodrošinātu?

Brīdī, kad civiltiesa vai krimināltiesā piespriež maksāt zaudējumu summu, cietušajam rodas prasība pret notiesāto personu, kurai iestājas atbildība. Prasība ir tiesības, ko cietušais var pieprasīt izpildīt piespiedu kārtā.

Ja rodas problēmas summu atgūšanā, ir iespējams:

vērsties tiesā ar lūgumrakstu, prasot izdot maksājuma rīkojumu;

piesaistīt tiesu izpildītāju, kurš varēs apkārt īpašumu.

SARVI var palīdzēt jums atgūt zaudējumus un procentus (un summas sakarā ar tiesāšanās izdevumiem), kurus tiesa uzdevusi atmaksāt, tikai pēc kriminālprocesa beigām. Minētais dienests izmaksā cietušajam attiecīgu summu (kuras apmērs ir atkarīgs no piespriedes soda līmeņa) un pats atgūst pienākošos summu no notiesātās personas. SARVI ir bezmaksas pakalpojumu dienests, kas ievēro konfidencialitāti.

Tas ir paredzēts cietušajiem, kuriem nodarīts mazsvarīgs personisks aizskārums vai konkrēti materiālie zaudējumi, ko CIVI nevar kompensēt.

Jūs varat saņemt palīdzību no SARVI, ja:

jūs esat privātpersona un esat saņēmis no krimināltiesas spriedumu, kurā piesprieda zaudējumu atlīdzināšana un, iespējams, tiesāšanās izdevumu pilnīga vai daļēja atlīdzināšana;

jums nav tiesību saņemt kompensāciju no CIVI, un

notiesātā persona nav samaksājusi pienākošās summas divu mēnešu laikā no galīgā sprieduma pieņemšanas.

Jūs varat saņemt:

ja jūsu prasības summa nepārsniedz 1000 EUR — visu summu;

ja jūsu prasības summa pārsniedz 1000 EUR —

Ø 30% no summas, bet ne mazāk kā 1000 EUR un ne vairāk kā 3000 EUR;

Ø palīdzību atgūšanā, t. i., SARVI atgūst atlikušo pienākušos summu no notiesātās personas jūsu vārdā. Reizi ceturksnī jūs informēs par to pasākumu rezultātiem, kas veikti jūsu vārdā. Attiecīgi šī procedūra liedz jums piesaistīt tiesu izpildītāju. SARVI izmanto tiesiskos līdzekļus, kas tam piešķirti ar likumu.

Tomēr tā darbības ierobežo notiesātās personas, kurai tā piemēro sodu, maksātspēja.

SARVI maksājamo daļu samaksā divu mēnešu laikā no pilnas lietas saņemšanas.

Kādi ir termiņi jūsu prasības iesniegšanai?

Jums sava prasība jāiesniedz ne vēlāk kā vienu gadu pēc galīgā sprieduma pieņemšanas.

Ja CIVI noraida jūsu prasību piešķirt kompensāciju, jums ir iespēja viena gada laikā no noraidījuma paziņošanas vērsties pie SARVI.

Ir pieejama [veidlapa atgūšanas pieprasījumiem](#). Advokāta nolīgšana nav obligāta.

Veidlapā ir norādīts prasībai pievienojamo apliecinājošo dokumentu saraksts, un tā ir jānosūta uz šādu adresi:

Fonds de Garantie — SARVI

TSA 10316

94689 VINCENNES CEDEX

Papildu informāciju varat uzzināt vietnē <https://www.fondsdegarantie.fr/sarvi/>.

SARVI var noraidīt jūsu atgūšanas prasību pret notiesāto personu vai atteikties pieņemt lēmumu par to, ja jūs neatbilstat nepieciešamajām prasībām.

Lapa atjaunināta: 05/11/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Horvātijā

Kā es varu tiesvedības (kriminālprocesa) ietvaros pieprasīt zaudējumu atlīdzību vai cita veida kompensāciju/atlīdzību no likumpārkāpēja? Kam jāadresē šāds pieprasījums?

Prasījumu par tādu zaudējumu atlīdzību, kas radušies noziedzīga nodarījuma rezultātā, pēc cietušās puses ierosinājuma izskata kriminālprocesa ietvaros, ja tas būtiski nekavē lietas izskatīšanu. (Kriminālprocesa likuma (*Zakon o kaznenom postupku*) 153. panta 1. punkts)

Cietusī puse var iesniegt prasījumu par zaudējumu atlīdzību kriminālprocesa ietvaros. (Kriminālprocesa likuma 154. panta 1. punkts)

Prasījumu par zaudējumu atlīdzību kriminālprocesa ietvaros var iesniegt vai nu iestādē, kas izskatīja iesniegumu par noziedzīgu nodarījumu vai tiesai, kas izskata lietu. (Kriminālprocesa likuma 155. panta 1. punkts)

Kurā kriminālprocesa brīdī man jāiesniedz pieprasījums?

Prasījumu par zaudējumu atlīdzību var iesniegt jebkurā laikā līdz pierādījumu iesniegšanas procedūras beigām pirmās instances tiesā. (Kriminālprocesa likuma 155. panta 2. punkts)

Kādu summu es varu prasīt un kā man tas jānorāda (jānorāda kopējais apmērs un/vai jānorāda atsevišķie zaudējumi, zaudētie ienākumi un procenti)?

Pieteikumā par civilprasības pievienošanu krimināllietai var norādīt, ka pieprasījums ir iesniegts attiecīgajā tiesas lietā. (Kriminālprocesa likuma 153. panta 2. punkts)

Vai šādiem pieprasījumiem ir īpaša veidlapa?

Šādiem pieprasījumiem īpašas veidlapas nav.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz, lai pamatotu savu pieprasījumu?

Personai, kas tiesīgā iesniegt pieprasījumu, jānorāda prasītā summa un jāiesniedz pierādījumi (Kriminālprocesa likuma 155. panta 3. punkts). Pierādījumu veids un daudzums likumā nav noteikts.

Vai saistībā ar manu pieprasījumu būs jāmaksā tiesas nodevas vai citas maksas?

Par zaudējumu atlīdzības prasījumu tiesas nodevas neiekasē, un ar to nav saistītas nekādas citas maksas.

Vai pirms tiesvedības un/vai tās laikā varu saņemt juridisku atbalstu? Vai tas man ir pieejams, ja nedzīvoju valstī, kurā notiek tiesvedība?

Cietušajiem noziedzīgā nodarījumā, par kuru var sodīt ar brīvības atņemšanu vairāk nekā uz pieciem gadiem, kuru cieš no šāda noziedzīga nodarījuma smagām sekām, ir tiesības uz bezmaksas konsultācijām par zaudējumu atlīdzības prasījuma iesniegšanu. (Kriminālprocesa likuma 43. panta 2. punkts).

Cietušā pastāvīgā dzīvesvieta neietekmē šīs tiesības.

Kādos gadījumos krimināltiesā noraidītu vai atteiktos izskatīt manu prasību pret likumpārkāpēju?

Tiesā, kas atzīst apsūdzēto par vainīgu, var piešķirt cietušajai pusei pilnu vai daļēju zaudējumu atlīdzību un ieteikt pusei celt civilprasību. Ja kriminālprocesa laikā pieejamā informācija nav pietiekama, lai tiesa varētu lemt par pilnīgu vai daļēju zaudējumu atlīdzību, tiesa iesaka cietušajai pusei celt atsevišķu prasību.

Ja tiesa attaisno apsūdzēto, noraida apsūdzības vai izbeidz tiesvedību, tā iesaka cietušajai pusei celt atsevišķu prasību par zaudējumu atlīdzību. Ja tiesa lem, ka tā nav kompetenta šajā lietā, tā iesaka cietušajai pusei ierosināt vai turpināt kriminālprocesu kompetentā tiesā un iesniegt prasību par zaudējumu atlīdzību tur. (Kriminālprocesa likuma 158. panta 2. un 3. punkts)

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt kompensāciju/atlīdzību kā citādi?

Cietušais var pārsūdzēt spriedumu attiecībā uz sprieduma daļu par tiesas izmaksām un attiecībā uz lēmumu par zaudējumu atlīdzību. Ja valsts prokurors ir pārņēmis lietu no cietušā, kas darbojas privātas apsūdzības ietvaros, valsts prokurors var pārsūdzēt spriedumu uz jebkura tiesību aktos paredzēta pārsūdzības pamata. (Kriminālprocesa likuma 464. panta 4. punkts)

Ja tiesa man piespriedusi zaudējumu atlīdzību, kā varu panākt, lai likumpārkāpējs spriedumu izpilda, un kāda palīdzība man ir šajā saistībā pieejama?

Ja pilnvarotā persona to pieprasa, kriminālprocesa laikā var noteikt pagaidu pasākumus (pamatojoties uz attiecīgajiem izpildes noteikumiem), lai nodrošinātu prasību par nozieguma rezultātā radušos zaudējumu atlīdzināšanu.

Šādu lēmumu pieņem izmeklēšanas tiesnesis. Pēc apsūdzības izvirzīšanas lēmumu pieņem apsūdzības nodaļa vai tiesas sēdes laikā – tiesa, kas izskata lietu. Pagaidu pasākuma pārsūdzēšana neaptur tā izpildi. (Kriminālprocesa likuma 160. pants)

Lapa atjaunināta: 25/05/2021

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Itālija

Kā tiesas procesā (kriminālprocesā) es varu pieprasīt kaitējuma atlīdzību no noziedzīga nodarījuma izdarītāja vai izmantot citus tiesiskās aizsardzības / kompensācijas līdzekļus, un kam man jāadresē šī prasība?

Noziedzīgā nodarījuma izdarītājam ir jāatlīdzina cietušajam nodarītais kaitējums. Kriminālkodeksa 185. pants nosaka, ka kompensācija par visiem noziedzīgajiem nodarījumiem ir jāmaksā atbilstīgi civillikuma noteikumiem. Ja noziedzīgs nodarījums ir radījis materiālu vai morālu kaitējumu, noziedzīgā nodarījuma izdarītājam un jebkurai personai, kura atbilstīgi civillikumam ir atbildīga par noziedzīgā nodarījuma izdarītāja rīcību, ir jāmaksā atlīdzība. Civiltiesībās noziedzīga nodarījuma radīts kaitējums ir viens no apstākļiem, kuru gadījumā var būt jāatlīdzina morāls kaitējums (Civillikuma 2059. pants). Cietušajam ir iespēja izvēlēties divas atšķirīgas iespējas, kā saņemt kompensāciju par tam radīto kaitējumu.

Cietušais var kļūt par kriminālprocesa dalībnieku kā civilprasītājs — tas nozīmē, ka cietušais ceļ savu civilprasību kriminālprocesa gaitā (*costituzione di parte civile*): kriminālprocesa beigās krimināltiesā novērtēs radīto kaitējumu un piešķirs atlīdzību vai tikai konstatēs, ka ir tiesības saņemt atlīdzību, un nosūtīs puses uz civillietu tiesu, lai noteiktu maksājamo summu. Kriminālprocesa kodeksa 74. pants nosaka, ka kriminālprocesa laikā jebkura persona, kurai noziedzīga nodarījuma dēļ ir radīts kaitējums, vai šīs personas mantinieki var celt civilprasību pret tiesājamo vai pret jebkuru civiltiesiski atbildīgo personu par kaitējuma atlīdzību atbilstīgi Kriminālkodeksa 185. pantam.

Cietušais var arī tieši uzsākt civilprocesu, iesniedzot atlīdzības prasību parastajās civillietu tiesās.

Attiecības starp civillietām un krimināllietām regulē Kriminālprocesa kodeksa 75. pants. Civilprasību, kas iesniegta civillietu tiesā, var jebkurā laikā pārsūtīt uz kriminālprocesi līdz brīdim, kad civillietu tiesa pieņem spriedumu pēc būtības pat tad, ja šo spriedumu vēl var pārsūdzēt. Šajā gadījumā civilprasības izskatīšana vairs netiek turpināta, un krimināltiesā lemj arī par civilprocesa izmaksām. Civillietu tiesa turpina civilprasības izskatīšanu, ja tā nav pārsūtīta izskatīšanai kriminālprocesā vai ja tā tika celta laikā, kad kriminālprocesam vairs nebija iespējams pievienot civilprasību. Ja pēc tam, kad civilprasība ir pievienota kriminālprocesam vai kad ir pieņemts pirmās instances spriedums krimināllietā pret pusi, kura ir tiesājamais kriminālprocesā, civillietu tiesā tiek celta civilprasība, civilprocess tiek apturēts līdz galīgajam spriedumam krimināllietā, izņemot tiesību aktos noteiktos izņēmumus.

Kurā kriminālprocesa brīdī man ir jāiesniedz sava prasība?

Civilprasību var pievienot kriminālprocesam līdz iepriekšējai uzklaušīšanai vai pat vēlāk, proti, līdz brīdim, kad ir izpildītas sākotnējās darbības, kas saskaņā ar Kriminālprocesa kodeksa 484. pantu ir jāpabeidz līdz lietas pienācīgas izskatīšanas uzsākšanai tiesā. Kad ir sasniegta šī stadija, kriminālprocesam vairs nevar pievienot civilprasību. Ja civilprasītājs pievienojas kriminālprocesam pēc liecinieku, ekspertu un konsultantu uzaicināšanas beigu termiņa, kas noteikts Kriminālprocesa kodeksa 468. panta 1. punktā, civilprasītājs nevar izmantot tiesības iesniegt liecinieku, ekspertu un tehnisko konsultantu sarakstus. Kad civilprasītājs ir pievienojies civilprocesam, tas kļūst par tiesvedībā iesaistītu pusi pirmās instances un apelācijas instances tiesā, ja vien netiek izslēgts no lietas vai brīvprātīgi neatsakās no dalības tajā. Kriminālprocesam pievienotu civilprasību var izbeigt divos gadījumos: 1) valsts prokurors, tiesājamais vai civiltiesiski atbildīga persona var iesniegt pieteikumu civilprasītāja izslēgšanai (Kriminālprocesa kodeksa 80. pants) vai tiesa pēc saviem ieskatiem var pieņemt rīkojumu, ar kuru civilprasītājs tiek jebkurā laikā izslēgts līdz brīdim, kad sākas lietas izskatīšana pirmās instances tiesā (Kriminālprocesa kodeksa 81. pants); 2) civilprasītājs vai tā īpašais pārstāvis (*procuratore speciale*) jebkurā procesa posmā var rakstveidā vai mutiski tieši atsaukt civilprasību; civilprasība tiek uzskatīta par atsauktu, ja netiek iesniegti procesuālie dokumenti vai mutvārdu skaidrojumi vai ja tiek celta prasība civiltiesā (Kriminālprocesa kodeksa 82. pants).

Ko es varu pieprasīt prasībā un kā man tā jāsaprot (jānorāda kopējā summa un/vai jāuzskaita atsevišķi zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

Civilprasībā, kas pievienota kriminālprocesam, var lūgt atlīdzību par materiālu vai morāla kaitējumu, medicīniskajiem izdevumiem, juridisko palīdzību, tehniskajām konsultācijām un citiem izdevumiem, kuri ir radušies un dokumentēti, ja vien tie izriet no izdarītā noziedzīgā nodarījuma.

Vai šādai prasībai ir īpaša veidlapa?

Itālijas kriminālprocesā nav oficiālas formas, bet ir jāizpilda turpmāk norādītās prasības.

Civilprasītājam ir jābūt spējai iesniegt prasību tiesā (*capacità processuale*). Deklarācija par to, ka puse vēlas pievienoties kriminālprocesam kā civilprasītājs, ir jāiesniedz attiecīgās tiesas reģistrā vai tiesas sēdes laikā; lai tā būtu pieņemama, deklarācijā ir jāiekļauj šāda informācija: a) fiziskās personas dati vai tās asociācijas vai organizācijas nosaukums, kura lūdz to iekļaut lietā kā civilprasītāju, kā arī informācija par minētās personas, asociācijas vai organizācijas juridisko pārstāvi, b) tiesājamā, pret kuru tiek celta civilprasība, personas dati vai cita personas informācija, kas ļauj tiesājamo identificēt, c) pilns tā jurista vārds un uzvārds, kurš pārstāv civilprasītāju, kā arī informācija par viņa/viņas pilnvarojumu rīkoties, d) prasības pamatojums, e) jurista paraksts. Ja deklarācija netiek iesniegta tiesas sēdes laikā, civilprasītājam par to jāinformē citi lietas dalībnieki, un attiecībā uz katru no dalībniekiem deklarācija stājas spēkā tajā datumā, kad par to attiecīgajam dalībniekam ir ticis paziņots. Ja jurista pilnvarojums rīkoties nav pierādīts tās deklarācijas apakšējā daļā vai malā, ar kuru civilprasītājs vēlas pievienoties procesam, bet tā vietā tiek piešķirts vienā no veidiem, kas uzskaitīti Kriminālprocesa kodeksa 100. panta 1. un 2. punktā, pilnvarojums ir jāiesniedz reģistrā vai tiesas sēdes laikā kopā ar deklarāciju.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz prasības pamatošanai?

Kriminālprocesā, lai noteiktu tiesājamā vainu vai nevainību, civilprasība ir papildu prasījums. Prokuratūrai ir jāpierāda, ka tiesājamais ir vainīgs. Tomēr civilprasītājs var iesaistīties pierādījumu sniegšanas procesā, jo īpaši attiecībā uz pierādījumiem par radīto kaitējumu, tā apjomu utt. Savukārt civilprocesa pierādīšanas pienākums attiecībā uz pierādījumiem par radītā kaitējuma apjomu parasti ir cietušajam (piemēram, medicīniskās izziņas), lai gan pierādīšanas pienākumu var izpildīt, parādot, ka cietušajam par labu pastāv juridiska prezumpcija.

Vai pirms tiesvedības un/vai tās laikā es varu saņemt juridisko palīdzību? Vai varu to saņemt, ja nedzīvoju valstī, kur notiek lietas izskatīšana?

Valsts apmaksāta juridiskā palīdzība ir pieejama personām, kuru gada ienākumi nepārsniedz noteiktu līmeni — to piešķir, ja process notiek Itālijā, un tā ir pieejama gan Itālijas, gan citu valstu valstspiederīgajiem. Šo jautājumu regulē prezidenta dekrēts Nr. 115/2002.

Kādā gadījumā krimināltiesā noraidītu manu prasību pret noziedzīga nodarījuma izdarītāju vai atteiktos par to lemt?

Ja tiesājamais kriminālprocesā tiek atzīts par nevainīgu, civilprasība netiks apmierināta. Ja sākotnējās izmeklēšanas laikā tiek iesniegts lūgums piemērot tādu soda mēru, par ko panākta vienošanās (*richiesta di applicazione di pena*), turpmākā tiesas sēdē nevar pieņemt pieteikumu par pievienošanu kriminālprocesam civilprasītāja statusā. Šādu pieteikumu pievienoties procesam nevar arī iesniegt tiesas sēdē, kas notiek pēc lūguma piemērot soda mēru,

par ko panākta vienošanās procesā par iebildumu pret noteikto soda mēru, neuzklusot tiesājamo (*opposizione a decreto penale*), vai iebildumu pret rīkojumu attiecībā uz tūlītēju spriedumu (*opposizione a decreto di giudizio immediato*). Tiesību aktos ir arī nepārprotami aizliegts pievienoties kriminālprocesam civilprasītāja statusā citos noteiktos gadījumos, piemēram, kad tiek tiesāta nepilngadīga persona.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai izmantot citus tiesiskās aizsardzības / kompensācijas līdzekļus?

Tiesas procesa beigās pēc pirmās instances vai apelācijas tiesas sprieduma civilprasītājs var uzskatīt, ka galīgajā lēmumā nav atbilstoši ņemts vērā tam radītais kaitējums — šādā gadījumā civilprasītājs var apstrīdēt spriedumu, atkal iesaistot savu juristu, taču to var darīt tikai attiecībā uz iedajām vai noteikumiem, kas saistīti ar civilprasību par kaitējuma atlīdzību. Ar turpmāku spriedumu var tikt mainīts pirmās instances tiesas spriedums attiecībā uz tā civiltiesiskajiem aspektiem (un tāpēc arī attiecībā uz kaitējuma atlīdzību). Ar šādu spriedumu var tikt atceltas sprieduma par kaitējuma kompensāciju negatīvās sekas, bet tas nekādi neietekmē konstatējumus par tiesājamā kriminālatbildību — ja tiesājamais netika atzīts par vainīgu atbilstoši krimināllikumam, viņš/viņa uzskatāms(-a) par nevainīgu arī pēc tam, kad spriedums ir ticis mainīts par labu civilprasītājam. Tāpēc krimināltiesas lēmums par tiesājamā kriminālatbildību paliek spēkā, ja spriedumu, kurā tiesājamais netiek atzīts par vainīgu, apstrīd tikai civilprasītājs. Tādējādi var rasties objektīvs un reāls konflikts starp pirmās instances tiesas sprieduma konstatējumiem, pēc kuriem tiesājamais tiek atzīts par nevainīgu krimināltiesību nozīmē, un apelācijas tiesas, kura izvērtē tos pašus faktus kā pamatu nolēmumam par kaitējuma kompensēšanu, sprieduma konstatējumiem pēc tam, kad civilprasītājs ir spriedumu apstrīdējis. Tas ir ārkārtīgi tehnisks un sarežģīts jautājums.

Ja tiesa ir nolēmusi par atlīdzības piešķiršanu, kā es varu panākt, ka spriedums tiek izpildīts attiecībā uz noziedzīga nodarījuma izdarītāju, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai to panāktu?

Pēc civilprasītāja pieprasījuma un ja ir atbilstīgs pamats, tiesa pasludinās tās rīkojumu par kompensāciju un kaitējuma atlīdzību par pagaidu kārtā izpildāmu. Rīkojums par pagaidu pirmo maksājumu (*provvisoriale*) vienmēr ir nekavējoties izpildāms. Kad spriedums stājas spēkā, puse var pieprasīt tā izpildi atbilstoši parastajiem civilprocesa noteikumiem.

Lapa atjaunināta: 16/09/2021

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Kipra

Kā tiesas procesā (kriminālprocesā) es varu pieprasīt kaitējuma atlīdzību no noziedzīga nodarījuma izdarītāja vai izmantot citus tiesiskās aizsardzības / kompensācijas līdzekļus, un kam man jāadresē šī prasība?

Kriminālprocesa laikā krimināltiesas jurisdikcijā ir piešķirt ierobežotu atlīdzību noziegumā cietušajam, ja apsūdzētais tiek atzīts par vainīgu. Taču šīs tiesības tikpat kā nav tikušas izmantotas — pēdējās desmitgadēs tās vispār nav izmantotas.

Tomēr šādos gadījumos cietušais ir tiesīgs pieprasīt atlīdzību, ceļot civilprasību pret noziedzīga nodarījuma izdarītāju civiltiesiskā ceļā.

Kurā kriminālprocesa brīdī man ir jāceļ sava prasība?

Civilprasība ir jāiesniedz pēc kriminālprocesa beigām. Jāatzīmē, ka šāda prasība ir neatkarīga no minētā kriminālprocesa un nošķirta no tā.

Ko es varu pieprasīt prasībā un kā man tā jāsaprot (jānorāda kopējā summa un/vai jāuzskaita atsevišķi zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

Jūs varat pieprasīt atlīdzību par jebkuriem pārkāpumiem atbilstoši tiesību aktos noteiktajām konvencijām. Juridiskā palīdzība ietver bezmaksas konsultēšanu, palīdzību un pārstāvību un vienlīdz attiecas uz personām, kuras dzīvo citā valstī.

Jūs varat pieprasīt atlīdzību par jebkuriem pārkāpumiem atbilstoši tiesību aktos noteiktajām konvencijām. Juridiskā palīdzība ietver bezmaksas konsultēšanu, palīdzību un pārstāvību un vienlīdz attiecas uz personām, kuras dzīvo citā valstī.

Vai šādai prasībai ir īpaša veidlapa?

Jā, tiesas pavēstes veidlapa. Šī veidlapa jāiesniedz sekretariātā — tiesas reģistrā. Tajā var būt iekļauta visa prasītāja prasība vai tās īss izklāsts, kam seko plašāks prasības dokuments.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz savas prasības pamatošanai?

Pierādījumi prasības pamatojumam ir tādi pierādījumi, kuri pierāda radīto kaitējumu.

Vai ar manu prasību ir saistītas tiesas nodevas vai citi izdevumi?

Jā, par pakalpojumiem, kuri saistīti ar prasību, atkarībā no pieprasītās atlīdzības apjoma jāmaksā nodevas un citas izmaksas.

Vai pirms tiesvedības un/vai tās laikā es varu saņemt juridisko palīdzību? Vai varu to saņemt, ja nedzīvoju valstī, kur notiek lietas izskatīšana?

Jūs varat saņemt juridisko palīdzību jebkurā procesa posmā, ja jums ir tādas tiesības, proti, ir izpildīti tiesību aktos noteiktie kritēriji. Civillietās juridiskā palīdzība ir saistīta ar cilvēktiesību pārkāpumiem atbilstoši tiesību aktos noteiktajām konvencijām. Juridiskā palīdzība ietver bezmaksas konsultēšanu, palīdzību un pārstāvību un vienlīdz attiecas uz personām, kuras dzīvo citā valstī.

Kādā gadījumā krimināltiesā noraidītu manu prasību pret noziedzīga nodarījuma izdarītāju vai atteiktos par to lemt?

Nav piemērojams — skatīt iepriekš.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai izmantot citus tiesiskās aizsardzības / kompensācijas līdzekļus?

Nav piemērojams — skatīt iepriekš.

Ja tiesa ir nolēmusi par atlīdzības piešķiršanu, kā es varu panākt, ka spriedums tiek izpildīts attiecībā uz noziedzīgā nodarījuma izdarītāju, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai to panāktu?

Lai panāktu sprieduma par atlīdzību izpildi, spriedums tiek izsniegts tiesāmajam (noziedzīga nodarījuma izdarītājam), kam tas ir jāizpilda. Ja spriedums netiek izpildīts, prasītājs (cietušais) var uzsākt piespiedu izpildes procesu, lai piespiedu tiesājamo izpildīt spriedumu.

Lapa atjaunināta: 11/03/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Latvija

Kā es varu pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu vai citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus/atlīdzinājumu no likumpārkāpēja tiesā (krimināltiesvedībā), un kur būtu jāiesniedz prasība?

Jums ir tiesības saņemt informāciju par kompensācijas, tai skaitā valsts kompensācijas, pieteikšanas un saņemšanas nosacījumiem pie procesa virzītāja (policijas, prokuratūras, tiesas) un iesniegt pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju kriminālprocesā.

Jūs varat iesniegt pieteikumu par radītā kaitējuma kompensāciju jebkurā kriminālprocesa stadijā līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai pirmās instances tiesā. Pieteikumu varat iesniegt rakstveidā vai izteikt mutvārdos. Mutvārdu pieteikumu procesa virzītājs (policija, prokuratūra, tiesa) ieraksta protokolā.

Kurā krimināltiesvedības posmā man būtu jāiesniedz prasība?

Jums jāiesniedz pieteikums par radītā kaitējuma kompensāciju jebkurā kriminālprocesa stadijā līdz tiesas izmeklēšanas uzsākšanai pirmās instances tiesā.

Pie kriminālatbildības saucamās personas nenoskaidrošana nav šķērslis kompensācijas pieteikuma iesniegšanai.

Cietušajam ir tiesības atsaukt iesniegto kompensācijas pieteikumu jebkurā kriminālprocesa stadijā līdz brīdim, kad tiesa aiziet taisīt spriedumu.

Ko es varu lūgt prasībā un kā man tā būtu jānorāda (jānorāda kopējā summa un/vai jānorāda atsevišķi zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

Jums ir tiesības saņemt informāciju par kompensācijas pieteikšanas nosacījumiem kriminālprocesā pie procesa virzītāja (policijas, prokuratūras, tiesas).

Pieteikumu varat iesniegt rakstveidā vai izteikt mutvārdos. Mutvārdu pieteikumu procesa virzītājs (policija, prokuratūra, tiesa) ieraksta protokolā.

Pieteikumā Jums jāpamato par mantisko zaudējumu pieprasītās kompensācijas apmērs, bet kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu un fiziskajām ciešanām – tikai jānorāda. Pieteikumā varat norādīt norēķinu iestādes konta numuru, kurā ieskaitāma kaitējuma kompensācija.

Vai šādām prasībām ir īpaša veidlapa?

Pieteikumu var iesniegt rakstveidā vai izteikt mutvārdos. Mutvārdu pieteikumu procesa virzītājs (policija, prokuratūra, tiesa) ieraksta protokolā.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz, lai pamatotu prasību?

Pieteikumā Jums jāpamato par mantisko zaudējumu pieprasītās kompensācijas apmērs, bet kompensācijas apmērs par morālo aizskārumu un fiziskajām ciešanām – tikai jānorāda.

Tiesa kompensācijas apmēru noteiks, izvērtējot Jūsu pieteikumu un ņemot vērā radīto mantisko zaudējumu apmēru, noziedzīga nodarījuma smagumu un izdarīšanas raksturu, nodarītās fiziskās ciešanas, paliekošus sakropļojumus un darbspēju zudumu, morālā aizskāruma dziļumu un publiskumu, psihiskas traumas.

Tiešos zaudējumus novērtēs tajās cenās, ko izmanto apsūdzības apjoma noteikšanai.

Vai ir jāmaksā tiesas nodevas un vai jārēķinās ar citām izmaksām saistībā ar manu prasību?

Jums nav jāmaksā par pieteikuma iesniegšanu kriminālprocesā.

Ja uzskatāt, ka ar kompensāciju nav atlīdzināts viss radītais kaitējums, Jums ir tiesības prasīt tā atlīdzināšanu [Civilprocesa likumā](#) noteiktajā kārtībā.

Nosakot atlīdzības apmēru, jāņem vērā kriminālprocesā saņemtā kompensācija.

Pieprasot atlīdzību civiltiesiskā kārtībā, cietušais ir atbrīvots no valsts nodevas.

Vai es varu saņemt juridisko palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai es varu saņemt juridisko palīdzību, ja es nedzīvoju valstī, kurā notiek tiesvedība?

Ja ir apgrūtināta vai citādi nav nodrošināta nepilngadīgā tiesību un interešu aizsardzība vai pārstāvis iesniedz motivētu lūgumu, procesa virzītājs (policija, prokuratūra, tiesa) pieņem lēmumu par advokāta kā nepilngadīgās cietušās personas pārstāvja uzaicināšanu. Izņēmuma gadījumā, ja citādi nav iespējams nodrošināt personas tiesību un interešu aizsardzību kriminālprocesā, procesa virzītājs (policija, prokuratūra, tiesa) pieņem lēmumu par cietušā — pilngadīgas trūcīgas vai maznodrošinātas personas pārstāvja — advokāta uzaicināšanu. Procesā virzītājs (policija, prokuratūra, tiesa) pieaicina advokātu arī gadījumos, kad cietušo nevar pārstāvēt neviens no tuviniekiem. Šajos gadījumos advokātam par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības sniegšanu kriminālprocesā samaksu veic Tiesu administrācija.

Kādos gadījumos krimināltiesā varētu noraidīt vai atteikties izskatīt manu prasību pret likumpārkāpēju?

Ja tiesa taisa attaisnojošu spriedumu, tā atstāj bez izskatīšanas pieteikumu par nodarījuma rezultātā radītā kaitējuma atlīdzināšanu. Jūsu pieteikuma atstāšana bez izskatīšanas nav šķērslis kaitējuma atlīdzināšanas prasības celšanai [Civilprocesa likumā](#) noteiktajā kārtībā.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai pieprasīt citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus/atlīdzinājumu?

Jūsu pieteikuma atstāšana bez izskatīšanas nav šķērslis kaitējuma atlīdzināšanas prasības celšanai [Civilprocesa likumā](#) noteiktajā kārtībā.

Ja tiesa ir lēmusi par zaudējumu atlīdzināšanu man par labu, kā es varu nodrošināt, ka likumpārkāpējs izpilda tiesas nolēmumu, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai to nodrošinātu?

Nolēmumus par cietušajam nodarītā kaitējuma kompensācijas piedziņu izpilda zvērināti tiesu izpildītāji, kuri uzsāk izpildu darbības pēc piedzinēja rakstveida pieteikuma, pamatojoties uz izpildu dokumentu.

Lai izpildītu tiesas nolēmumu daļā par cietušajam nodarītā kaitējuma kompensācijas piedziņu, tiesa izpildrakstu izsniedz cietušajam pēc viņa lūguma.

No sprieduma izpildes izdevumu samaksas zvērinātu tiesu izpildītājam ir atbrīvoti piedzinēji prasībās, kas izriet no personiskiem aizskārumiem, kuru dēļ radies sakropļojums vai cits veselības bojājums, vai iestājusies personas nāve.

Zvērināts tiesu izpildītājs pēc savas iniciatīvas veic nepieciešamos pasākumus un izmanto paredzētos līdzekļus un metodes, lai ātri un kvalitatīvi pildītu tiesas nolēmumus. Zvērināts tiesu izpildītājs izskaidro tiesības un pienākumus pušu procesuālo tiesību labticīgai īstenošanai.

Lapa atjaunināta: 01/01/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Lietuva

Kā tiesas procesā (kriminālprocesā) es varu pieprasīt kaitējuma atlīdzību no noziedzīga nodarījuma izdarītāja vai izmantot citus tiesiskās aizsardzības / kompensācijas līdzekļus, un kam man jāadresē šī prasība?

Jūs varat pieprasīt tāda kaitējuma atlīdzināšanu, kas radies nozieguma dēļ, ceļot civilprasību kriminālprocesā. Civilprasību var celt pirmstiesas posmā, iesniedzot to amatpersonai, kura veic pirmstiesas izmeklēšanu, vai prokuroram, kā arī lietas izskatīšanas laikā, iesniedzot šo prasību tiesai. Ja civilprasība nav tikusi celta vai tā nav tikusi izskatīta kriminālprocesa laikā, jūs varat celt civilprasību civiltiesiskā kārtā.

Kurā kriminālprocesa brīdī man ir jāiesniedz sava prasība?

Civilprasību var celt jebkurā kriminālprocesa brīdī līdz laikam, kad tiesa sāk izskatīt pierādījumus.

Ko es varu pieprasīt prasībā un kā man tā jāsaprot (jānorāda kopējā summa un/vai jāuzskaita atsevišķi zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

Iesniedzot civilprasību, jūs varat pieprasīt atlīdzību par materiālu un morālu kaitējumu, kas radies aizdomās turētā vai apsūdzētā izdarītā noziedzīgā nodarījuma dēļ. Jūsu civilprasībā ir jānorāda precīza prasītā summa, kā arī to apliecināšie apstākļi.

Vai šādai prasībai ir īpaša veidlapa?

Civilprasībai nav noteiktas veidlapas. Ir piemērojamas tikai vispārējās prasības, kas attiecas uz tiesai iesniegtajiem procesuālajiem dokumentiem.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz prasības pamatošanai?

Jums jāiesniedz rakstveida, lietiski vai citi pierādījumi, lai apliecinātu nodarītā kaitējuma summu.

Vai ar manu prasību ir saistītas tiesu nodevas vai citi izdevumi?

Uz civilprasību, kas iesniegta tiesai, lai saņemtu atlīdzību par noziedzīga nodarījuma rezultātā radušos materiālo un morālo kaitējumu, neattiecas zīmognodeva.

Vai pirms tiesvedības un/vai tās laikā es varu saņemt juridisko palīdzību? Vai varu to saņemt, ja nedzīvoju valstī, kur notiek lietas izskatīšana?

Jā, Lietuvas Republikas valstspiederīgie, Eiropas Savienības dalībvalstu valstspiederīgie un citas fiziskas personas, kas dzīvo Lietuvas Republikā vai citā Eiropas Savienības dalībvalstī, ir tiesīgi saņemt sekundāro juridisko palīdzību lietās, kas saistītas ar noziegumu rezultātā radītā kaitējuma atlīdzināšanu.

Lēmumus par juridiskās palīdzības sniegšanu pieņem Valsts garantētās juridiskās palīdzības dienests (*Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba*).

Kādā gadījumā krimināltiesā noraidītu manu prasību pret noziedzīga nodarījuma izdarītāju vai atteiktos par to lemt?

Civilprasība tiek noraidīta, ja nav pierādījumu par to, ka apsūdzētais ir piedalījies noziedzīga nodarījuma izdarīšanā.

Civilprasība netiek izskatīta, ja apsūdzētais tiek attaisnots, jo nav konstatētas noziedzīga nodarījuma sastāva vai likumpārkāpuma pazīmes, vai ja prasītājs civillietā vai viņa/viņas pārstāvis nepiedalās tiesas sēdē. Šādos gadījumos civilprasītājam ir tiesības celt prasību civillietā.

Izņēmuma gadījumos, ja nav iespējams precīzi aprēķināt piešķiramo summu, jo ir vajadzīgi papildu materiāli, tiesa, pieņemot notiesājošo spriedumu, var atzīt civilprasītāja tiesības uz prasības apmierināšanu un nodot jautājumu par prasības summu izskatīšanai civilprocesā.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai izmantot citus tiesiskās aizsardzības / kompensācijas līdzekļus?

Jā, jūs varat pārsūdzēt šādu tiesas lēmumu apelācijas tiesā atbilstīgi procedūrai, kas noteikta Kriminālprocesa kodeksā (*Baudziamojo proceso kodeksas*).

Ja tiesa ir nolēmusi par atļūdzības piešķiršanu, kā es varu panākt, ka spriedums tiek izpildīts attiecībā uz noziedzīga nodarījuma izdarītāju, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai to panāktu?

Kad galīgi stājās spēkā spriedums par atļūdzību, jums ir tiesības saņemt izpildrakstu, ko varat iesniegt tiesu izpildītājam, kurš piedzīs attiecīgo summu. Ja ir izpildīti visi piemērojami nosacījumi, valsts garantēto sekundāro juridisko palīdzību var saņemt arī izpildes nodrošināšanas procesā.

Lapa atjaunināta: 07/04/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atļūdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Luksemburģa

Kā varu pieprasīt zaudējumu atļūdzināšanu vai citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja tiesas procesā (kriminālprocesā) un kam man jāadresē šis pieteikums?

Ir vairāki veidi, kā pieprasīt zaudējumu atļūdzināšanu no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja.

Lai krimināltiesai būtu iemesls pieņemt lēmumu par kompensāciju, cietušajam kā fiziskai personai ir jāceļ prasība par zaudējumu atļūdzināšanu kriminālprocesa ietvaros un jāpieprasa taisnīga kompensācija no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, ja tas tiek atzīts par vainīgu. Cietušajam nav jābūt klāt sēdē. Cietušo var pārstāvēt advokāts, un cietušais var savus pieteikumus iesniegt rakstiski pirms sēdes.

Turklāt saskaņā ar grozīto 1984. gada 12. marta Likumu par kompensāciju konkrētiem cietušajiem, kam izdarīti miesas bojājumi, konkrētiem noziegumā cietušajiem ir tiesības pieprasīt kompensāciju no valsts budžeta. Tā ir svarīga iespēja cietušajiem gadījumos, kad: noziedzīgā nodarījuma izdarītājs nav identificēts; noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir identificēts, bet nav atrasts; noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir maksātnespējīgs. Tādos gadījumos cietušajam ir jāiesniedz kompensācijas pieteikums tieslietu ministram, kas par to pieņems lēmumu sešu mēnešu laikā.

Valsts izmaksā kompensāciju tikai tad, ja cietušajam nav iespējams citā veidā saņemt efektīvu un atbilstīgu kompensāciju (*piemēram, no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, sociālā nodrošinājuma vai privātas apdrošināšanas*).

Ja valsts cietušajam izmaksā kompensāciju, cietušais joprojām var celt prasību par zaudējumu atļūdzināšanu kā fiziska persona kriminālprocesa ietvaros un pieprasīt papildu summas no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, ja cietušais uzskata, ka kompensācija nav pietiekama. Tādā gadījumā cietušajam ir jāinformē tiesa, ka valstij ir iesniegts kompensācijas pieteikums vai ka no valsts ir saņemta kompensācija.

Kurā kriminālprocesa posmā man būtu jāiesniedz pieteikums?

Cietušajam ir tiesības celt prasību par zaudējumu atļūdzināšanu kriminālprocesa ietvaros, nosūtot izmeklēšanas tiesnesim vēstuli un to informējot, ka cietušais kā fiziska persona ceļ prasību, lai pieprasītu kompensāciju par iespējami nodarīto kaitējumu. Šo pieteikumu var iesniegt jebkurā kriminālprocesa posmā. Cietušais var šo pieteikumu iesniegt arī krimināltiesas sēdes laikā.

Tomēr jāpatur prātā, ka, ja cietušais izlemj celt prasību kā fiziska persona par zaudējumu atļūdzināšanu pirms sēdes, cietušo vairs nevar uzklaut kā liecinieku.

Ja cietušais neceļ prasību par zaudējumu atļūdzināšanu kriminālprocesa ietvaros un neiesniedz nekādus pieteikumus, krimināltiesā nevar automātiski piešķirt cietušajam zaudējumu atļūdzināšanu.

Tomēr cietušais, kas neceļ prasību par zaudējumu atļūdzināšanu kā fiziska persona krimināltiesas sēdes laikā, nezaudē tiesības uz kompensāciju. Cietušais joprojām var celt prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju ar nosacījumu, ka šo prasību iesniedz fiziskām personām piemērojamā noilguma periodā un ir pierādīts, ka attiecīgās darbības ir civilpārkāpums.

Kompensācijas pieteikumu tieslietu ministram var iesniegt pirms lēmuma pieņemšanas kriminālprocesā. Turklāt pieteikums ir jāiesniedz divu gadu laikā pēc darbību datuma. Ja attiecībā uz noziedzīgā nodarījuma izdarītāju tiek veikta kriminālvajāšana un cietušais ceļ prasību kā fiziska persona par zaudējumu atļūdzināšanu kriminālprocesa ietvaros, šī pieteikuma iesniegšanas termiņu pagarina, un tas beidzas divus gadus pēc tiesas, kura izskata šo krimināllietu, galīgā lēmuma pieņemšanas. Ja cietušais neceļ prasību krimināltiesā un šajā tiesvedībā tiek pieņemts galīgais lēmums, cietušais var celt prasību civillietā, lai saņemtu lēmumu par zaudējumu atļūdzināšanu. Tādā gadījumā termiņu pagarina, un tas ir divi gadi pēc tiesas galīgā lēmuma par zaudējumu atļūdzināšanu pieņemšanas. Tomēr, ja cietušais ir nepilngadīga persona, noilguma periodu sāk skaitīt datumā, kurā cietušais sasniedz pilngadību, ja izdarītās darbības ir sodāmas ar kriminālsodiem vai noteiktas un sodāmas saskaņā ar Luksemburgas Kriminālkodeksa 372., 373., 375. pantu (*dzimumnoziegums un izvarošana*), 382. panta 1. un 2. punktu (*cilvēku tirdzniecība*), 400., 401.a, 402., 403. vai 405. pantu (*sodāma nonāvēšana, ko neuzskata par slepkavību un tīšu miesas bojājumu nodarīšanu*).

Ko es varu pieteikumā pieprasīt un kā man būtu tas jāapraksta (jānorāda kopējā summa un/vai jānorāda atsevišķi zaudējumi, zaudēta peļņa un procenti)?

Kriminālprocesa ietvaros cietušajam ir jāiesniedz pieteikums, precīzi izklāstot savas prasības vai nu rakstiski, vai mutiski sēdes laikā, lai gan pieteikumu var iesniegt rakstiski pirms sēdes. Jebkurā gadījumā cietušajam ir ar pierādījumiem (medicīnas izziņām, rēķiniem utt.) jāpierāda cietes miesas bojājumi. Praksē sēdes laikā tiesa vispirms uzklauts lieciniekus un iespējamo noziedzīgā nodarījuma izdarītāju pirms jebkuras personas, kas kā fiziska persona cēlusi prasību par zaudējumu atļūdzināšanu. Šajā brīdī cietušais vai advokāts, kas rīkojas cietušā vārdā, norāda, ka kā fiziska persona ceļ prasību par zaudējumu atļūdzināšanu un iesniedz dokumentu, kurā precīzi izklāstītas prasības tiesai, prokuroram un tiesvedības pusēm. Cietušajam nav jābūt klāt sēdē; to var pārstāvēt advokāts.

Pieteikumu var sagatavot uz vienkāršas papīra lapas, ietverot sarakstu ar gūtajiem kaitējumiem (miesas bojājumi/ekonomiski zaudējumi un/vai morāls aizskārums), norādot precīzas summas. Ja kaitējumu nav iespējams kvantificēt vai ja summa vēl nav zināma, summu norāda kā "informatīvu".

Vairākumā gadījumu tiesa, kas atbild par noziedzīgā nodarījuma izdarītāja tiesāšanu, nosaka zaudējumu atļūdzināšanas summu, ko cietušajam piešķir kā kompensāciju par kaitējumu, ja noziedzīgā nodarījuma izdarītāju atzīst par vainīgu.

Kompensācija ir paredzēta noziegumā cietušā zaudējumu un izdevumu segšanai:

miesas bojājumi (nepsiholoģisks kaitējums):

medicīniskās izmaksas saistībā ar kaitējumu (ārstniecība — stacionārā un ambulatorā aprūpe, atveseļošanās);

papildu vajadzības vai izmaksas saistībā ar kaitējumu (t. i., aprūpe un palīdzība, pagaidu un pastāvīga ārstniecība, ilgstoša fizioterapija, mājokļa pielāgošana, speciāls apģiņojums utt.);

pastāvīgs kaitējums (piemēram, invaliditāte un citas pastāvīgas nespējas);

ieņēmumu zudums ārstniecības laikā un pēc tās (tostarp ieņēmumu zudums un peļņšanas spēju zudums vai pabalstu samazināšanās utt.); profesionālo iespēju zudums;

izdevumi, ko rada tiesvedība saistībā ar notikumu, kurš izraisīja kaitējumu, piemēram, juridiskās izmaksas un citas izmaksas;

kompensācija par nozagtu vai sabojātu personīgo īpašumu;

psiholoģisks (morāls) kaitējums:

cietušā sāpes un ciešanas;

dzīvesprieka zudums (ja cietušais vairs nespēj dzīvot tādu dzīvi, kā pirms nozieguma);

sakropļojums (rētas, locekļa pazaudēšana vai kas cits);

seksuāls aizskārums.

Tiesa var piesaistīt ekspertu, lai aprēķinātu precīzu summu par ciesto kaitējumu. Tas notiek bieži, it sevišķi smagu miesas bojājumu gadījumā.

Tādā gadījumā tiesa var piešķirt avansa maksājumu.

Pēc eksperta atzinuma saņemšanas, pieņem spriedumu par zaudējumu atlīdzināšanu, nosakot izmaksājamo summu.

Maksimālā summa, ko var piešķirt tieslietu ministrs, nedrīkst pārsniegt maksimālo apmēru, ko katru gadu nosaka Luksemburgas Lielhercogistes noteikumos. 2017. gadam šis maksimālais apmērs tika noteikts 63 000 EUR apmērā. Ministrs var piešķirt arī avansa maksājumu.

Vai šādiem pieteikumiem ir īpaša veidlapa?

Luksemburgas Lielhercogistes kompensācijas pieteikumiem nav nekādas īpašas veidlapas.

Pieteikumus sagatavo uz vienkāršas papīra lapas.

Kompensācijas pieteikumi, ko iesniedz tieslietu ministram, ir jāsgatavo franču, vācu vai luksemburgiešu valodā, norādot darbību datumu, vietu un precīzu raksturu.

Kādi pierādījumi ir jāiesniedz, lai pamatotu pieteikumu?

Ja pieteikumu iesniedz tiesai, kas izsprīz lietū, ir jāiesniedz prasība par zaudējumu atlīdzināšanu un pierādījumi, kas pierāda kaitējumu (sk. turpmāk konkrētus piemērus).

Ja kompensācijas pieteikumu iesniedz tieslietu ministram, vēstulei ir jāpievieno pavaddokumenti par darbībām un kaitējumu, ar ko cietušais ir saskāries, lai pamatotu pieteikumu.

Neizsmeļošs saraksts:

sūdzības (policijas ziņojuma) kopija vai pierādījums par prasību par zaudējumu atlīdzināšanu kriminālprocesa ietvaros;

kriminālprocesa sprieduma kopija un fiziskas personas prasība par zaudējumu atlīdzināšanu (ja tāda tika celta);

lēmums par prasību par zaudējumu atlīdzināšanu (piemēram, pēc eksperta atzinuma saņemšanas);

kaitējuma pierādījumi: medicīnas izziņa, kurā aprakstīts miesas bojājumu raksturs, darbnespējas ilgums un attiecīgā gadījumā seku un pastāvīgās invaliditātes raksturs;

pierādījumi, kas apliecina medicīniskās izmaksas saistībā ar kaitējumu (ārstniecība — stacionārā un ambulatorā aprūpe utt.);

pierādījumi par dalību sociālā nodrošinājuma organizācijā;

pierādījumi par kompensācijas summu, kas saņemta no sociālā nodrošinājuma;

apdrošināšanas polises kopija;

pierādījumi par kompensācijas summu, kas saņemta no apdrošināšanas sabiedrības;

pierādījumi par ieņēmumu zudumu ārstniecības laikā un pēc tās.

Vai ar manu pieteikumu ir saistītas kādas tiesas maksas vai citas izmaksas?

Kriminālprocesa ietvaros katrai pusei ir jāsedz savas juridiskās izmaksas neatkarīgi no lietas izskatīšanas iznākuma. Tomēr puse, kam tas ir vajadzīgs, var pieteikties uz juridisku palīdzību. Tādā gadījumā visas izmaksas sedz valsts.

Cietušais var arī pieprasīt procesālu kompensāciju. Eksperta izmaksas parasti sedz apsūdzētais.

Nav nekādu tiesas maksu par kompensācijas pieteikumu, ko iesniedz tieslietu ministram.

Vai varu saņemt juridisko palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai varu to saņemt, ja nedzīvoju valstī, kurā notiek tiesvedība?

Cietušais var saņemt juridisko palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā, kā paredz Luksemburgas tiesību akti, aizpildot valsts veidlapu, kuru var

lejupielādēt Luksemburgas Advokātu asociācijas (*Barreau de Luxembourg*) tīmekļa vietnē: <https://www.barreau.lu/le-barreau/assistance-judiciaire>

/formulaire-d-assistance-judiciaire. Šai veidlapai ir jāpievieno pavaddokumenti, kas pierāda, ka cietušajam nav pietiekamu līdzekļu, lai segtu aizstāvības izmaksas. Pieteikums ir jānosūta Advokātu asociācijas priekšsēdētājam jurisdikcijā, kurā atrodas pieteikuma iesniedzēja dzīvesvieta, un tas pieņem lēmumu par to, vai piešķirt juridisko palīdzību vai ne.

Jebkura persona var vērsties pēc informācijas struktūrās, kuras piedāvā juridisku informāciju un konsultācijas. Jūs varat vērsties Juridisko iesniegumu un

informācijas dienestā (*Service d'Accueil et d'Information juridique*), lai saņemtu bezmaksas juridisko informāciju. [https://justice.public.lu/fr/aides-](https://justice.public.lu/fr/aides-informations/accueil-info-juridique.html)

[informations/accueil-info-juridique.html](https://justice.public.lu/fr/aides-informations/accueil-info-juridique.html)

Kad krimināltiesā noraidītu vai atteiktos pieņemt lēmumu par manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju?

Ja cietušais ir iesniedzis kompensācijas pieteikumu un noziedzīgā nodarījuma izdarītājs kriminālprocesā ir attaisnots, jo darbības nav noziegums, tiesa

joprojām lems par to, vai cietušā ciesto kaitējumu ir izraisījis apsūdzētā pārdarījums. Ja tā, apsūdzētajam piespriedīs pienākumu atlīdzināt zaudējumus.

Tomēr, ja cietušais nespēs pierādīt cēloņsakarību starp apsūdzēta rīcību un ciesto kaitējumu, tiesa noraidīs cietušā prasību.

Vai es šādu lēmumu varu pārsūdzēt vai censties iegūt citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus/apmierinājumu?

Cietušais var pārsūdzēt krimināltiesas lēmumu.

Turklāt cietušais var iesniegt kompensācijas pieteikumu tieslietu ministram, un tam ir tiesības uz kompensāciju, ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs nav ticis

notiesāts, ar nosacījumu, ka cietušais ir cietis noziegumā, un ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs nav identificēts vai — lai gan identificēts — nav atrodams

vai ir maksātnespējīgs.

Ja nenotiek tiesa, tieslietu ministrs, balstoties uz tiesas noteikto kompensāciju, var piešķirt noteiktu summu un/vai pieprasīt ekspertu atzinumu, ministrijai

sedzot izdevumus, lai noteiktu kompensācijas summu, kas jāpiešķir cietušajam.

Ja tiesa man piešķir zaudējumu atlīdzinājumu, kā es varu nodrošināt, lai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs izpilda spriedumu, un kāda palīdzība ir man pieejama, lai to nodrošinātu?

Krimināltiesas uzdevums ir kvantificēt cietušā ciesto kaitējumu, nevis iesaistīties, lai nodrošinātu piešķirtā zaudējumu atlīdzinājuma un jebkādu procentu samaksu.

Pēc galīgā lēmuma pieņemšanas cietušajam ir jāveic darbības, lai nodrošinātu, ka noziedzīgā nodarījuma izdarītājs samaksā zaudējumu atlīdzinājumu un jebkādus procentus.

Lielākajā daļā gadījumu cietušā advokāts uzņemsies zaudējumu atlīdzināšanas uzraudzību, sākotnēji izlīguma ceļā, sazinoties ar notiesātā noziedzīgā nodarījuma izdarītāja advokātu, bet pēc tam ar sprieduma izpildi ar tiesu izpildītāja starpniecību.

Ja tiesa notiesā noziedzīgā nodarījuma izdarītāju un izdod spriedumu par nosacītu atbrīvošanu, ietverot pienākumu izmaksāt kompensāciju, ģenerālprokurors, kas atbild par spriedumu izpildi, pārbaudīs, vai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs pilda šo pienākumu.

Lapa atjaunināta: 19/03/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Ungārija

Kā es varu pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu vai citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja tiesas procesā (kriminālprocesā) un kam man jāadresē šis pieteikums?

Kriminālprocesa ietvaros cietušais var celt civilprasību par zaudējumu atlīdzināšanu par jebkādu kaitējumu vai zaudējumiem, kas radušies nozieguma rezultātā, galvenokārt tiesvedības laikā pēc tam, kad ir izvirzīta apsūdzība; šāda prasība var būt par kompensāciju, par kāda priekšmeta restitūciju vai naudas izmaksu. Cietušais var šo prasību celt pirmās instances tiesā ne vēlāk kā tajā procedūras posmā, kurā vispirms var iesaistīties cietušais; tiesa informē cietušo par šādiem procedūras posmiem. Ja cietušais to nedara, vēlāk netiek pieņemts nekāds attaisnojums tam, kādēļ persona nav rīkojusies. Fiziskas personas iesniegtā pieteikumā ir tiesību aktos noteiktie elementi. Tajā ir jānorāda apsūdzētā persona, pret kuru cietušais ceļ civilprasību, skaidri jālūdz tiesai pieņemt spriedumu, it sevišķi norādot pieprasīto summu vai daudzumu, jānorāda tiesības, uz ko balstās civilprasība, fakti, kuri pamato noteiktās tiesības, un sprieduma pieprasījums, kā arī jānorāda izpildes metode un vieta gadījumā, ja tiesa pieņem spriedumu par civilprasības būtību. Turklāt cietušais var norādīt, ka vēlas celt civilprasību pat pirms apsūdzības izvirzīšanas, t. i., pirms kriminālprocesa tiesas posma. Apsūdzības izvirzīšanas gadījumā prokuratūra cietušā ziņojumu nosūta tiesai.

Tiesa pieņem spriedumu par norādītās civilprasības būtību kriminālprocesa ietvaros vai, ja tas nav iespējams tiesību aktos noteikto iemeslu dēļ, nosūta civilprasības apmierināšanai citā likumīgā veidā, kā rezultātā prasību nevar izpildīt kriminālprocesa ietvaros.

Kurā kriminālprocesa posmā man būtu jāiesniedz pieteikums?

Civilprasību var iesniegt pēc apsūdzības izvirzīšanas, taču nolūku celt prasību var arī norādīt pirms apsūdzības izvirzīšanas, proti, izmeklēšanas laikā.

Ko es varu pieteikumā pieprasīt un kā man būtu tas jāapraksta (jānorāda kopējā summa un/vai jānorāda atsevišķi zaudējumi, zaudēta peļņa un procenti)?

Kriminālprocesa kodeksā ir noteikti civilprasības būtiskie elementi un nav paredzētas nekādas īpašas formālas prasības.

Attiecībā uz būtību, civilprasība var attiekties uz kompensāciju, par kāda priekšmeta restitūciju vai naudas izmaksu. Civilprasībā ir jānorāda apsūdzētā persona, pret kuru tiek celta prasība, un pieteikumā ir skaidri jālūdz tiesai pieņemt spriedumu. Pieteikumā ir jānorāda pieprasītā summa vai daudzums. Šādā pieteikumā saskaņā ar civiltiesībām var arī pieprasīt kompensāciju par kaitējumu cietušās personas ciestajiem zaudējumiem nozieguma tiesā rezultātā. Papildus aktīvu vērtības zudumam zaudējumu atlīdzināšanas prasība var ietvert ieņēmumu un procentu zudumus. Turklāt civilprasībā ir jānorāda tiesības, ko pieprasa cietusī persona, un prasības pamatojums.

Ja civilprasībā nav iepriekš minēto trīs svarīgāko elementu, kas vajadzīgi sprieduma pieņemšanai (apsūdzētās personas norādīšana, skaidrs pieprasījums par spriedumu un pieprasītās tiesības), tiesa tūlīt pēc šo nepilnību atklāšanas nosūta prasību apmierināšanai citā likumīgā veidā.

Arī citu elementu neesība civilprasībā (fakti, kas pamato prasību un pieprasītās tiesības, un norāde par maksājuma metodi un vietu) noved pie tādām pašām sekām, taču tiesa uz prasību atsauksies tikai savā galīgajā lēmumā tā vietā, lai to darītu tūlīt pēc nepilnību atklāšanas.

Vai šādiem pieteikumiem ir īpaša veidlapa?

Tiesību aktos nav paredzēta nekāda pieteikumu veidlapa.

Kādi pierādījumi ir jāiesniedz, lai pamatotu pieteikumu?

Tiesību aktos nav noteikts, kādi pierādījumi ir vajadzīgi, lai pamatotu pieteikumu. Tiesai izskatot un piemērojot civilprasību, lietas dokumenti tiek ņemti vērā *ex officio* neatkarīgi no tā, vai pierādījumus ir iesniegusi cietusī persona vai tie iegūti no cita avota. Pierādījumu pierādīšanas spēks nav noteikts tiesību aktos; kriminālprocesa ietvaros var brīvi izmantot jebkādas tiesību aktos paredzētos pierādījumus.

Tādējādi tiesību aktos nav noteikts, kādi pierādījumi ir jāiesniedz, lai pamatotu civilprasību; tikai noteikts, ka ir obligāti jāapraksta fakti, kas pamato civilprasību.

Vai ar manu pieteikumu ir saistītas kādas tiesas maksas vai citas izmaksas?

Ja cietusī persona ceļ civilprasību kriminālprocesa ietvaros, šajā sakarā ir jāsedz tikai maksa par prasību un pārsūdzību. Tomēr šādos gadījumos cietušajam ir pienākuma prognozēšanas tiesības, kas to atbrīvo no maksas iepriekšējās segšanas.

Parasti maksu aprēķina, pamatojoties uz civilprasības priekšmeta vērtību procesa sākšanas brīdī. Maksa ir 6 % no aprēķina bāzes, bet ne mazāk kā 15 000 HUF un ne vairāk kā 1 500 000 HUF.

Vai varu saņemt juridisko palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai varu to saņemt, ja nedzīvoju valstī, kurā notiek tiesvedība?

Cietušajam ir tiesības no tiesas, prokuratūras un izmeklēšanas veicējas iestādes saņemt informāciju par savām tiesībām un pienākumiem. Ja turklāt ir vajadzīga specializēta juriskonsulta juridiskā palīdzība vai ja ir jāsaņem iesniegums (lūgumraksts, pieteikums, ziņojums, apsūdzības pieteikums utt.), lai uzsāktu procedūru un atlīdzinātu nozieguma radītos zaudējumus vai tiesību pārkāpumu, vai procentus, ko izraisījis noziegums, valsts pēc pieprasījuma nodrošina juriskonsultu vai juridiskos pakalpojumus. Šādu pakalpojumu izmaksas sedz valsts, nevis cietušais, ja cietušā mēneša neto izmantojamais ienākums nepārsniedz minimālo izdienas pensiju un tam nepieder aktīvi vai ja šādu aktīvu izmantošana būtu nesamērīga attiecībā pret ieguvumiem, kurus varētu iegūt ar juridiskajiem pakalpojumiem. Cietušā tiesības nav atkarīgas no valstspiederības vai dzīvesvietas.

Kad krimināltiesā noraidītu vai atteiktos pieņemt lēmumu par manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju?

Tiesa atsakās pieņemt lēmumu par civilprasības izpildi kriminālprocesa ietvaros, nosūtot prasību apmierināšanai citā likumīgā veidā tiesību aktos noteiktajos gadījumos, kā izklāstīts iepriekš. Šādos gadījumos cietušā prasību nevar izpildīt kriminālprocesa ietvaros, tikai civilprocesa ietvaros. Tiesa nosūta civilprasību apmierināšanai citā likumīgā veidā gadījumos, kad nav noteikta apsūdzētās personas atbildība saskaņā ar krimināltiesībām vai par nebūtisku noziegumu, jo tiesvedība tika apturēta vai apsūdzētais tika attaisnots. Tas pats notiks, ja civilprasības izpilde ir izslēgta no tiesību aktiem vai ja prasība ir iesniegta par vēlu. Ja ir izdarīts konkrēts noziegums pret nekustamo īpašumu un cietušajam ir nācies uz laiku atstāt īpašumu, kriminālprocesa ietvaros nevar pieņemt lēmumu par vienlaikus celtu civilprasību. Tāpat nav iespējama civilprasības izpilde kriminālprocesa ietvaros, ja civilprocesa tiesības nosaka kādu ierobežojumu. Ja cietušais iesniedz paziņojumu, pamatojoties uz tiesneša vai tiesas diskvalifikāciju, kā noteikts Civilprocesa likumā, bet nav paredzēts Kriminālprocesa likumā, šis apstāklis var būt šāds ierobežojums. Tas pats attiecināms uz situācijām, kad saistībā ar citu darbību, kas balstās uz tiem pašiem faktiem un pamatojumu, ir iestājušās juridiskās sekas saistībā ar prasības celšanu vai ir pieņemts galīgais spriedums, vai kad cietušajam vai apsūdzētajam nav tiesībspējas civilprocesa ietvaros. Civilprasības, kam nav iespējama izpilde tiesā, nevar piemērot arī kriminālprocesa ietvaros. Ja persona, kas ceļ civilprasību, nav cietušais saskaņā ar krimināltiesībām, šī persona nevar savu prasību celt kriminālprocesa ietvaros. Tāpat nav iespējams kriminālprocesa ietvaros pieņemt lēmumu par izlīgumu, kas starp cietušo un apsūdzēto panākts civilprocesa ietvaros. Turklāt nav iespējams pieņemt lēmumu par civilprasību

pēc būtības, ja tas būtiski aizkavētu kriminālprocesu vai ja to liedz kādi citi apstākļi. Tāpat kriminālprocesa ietvaros nav iespējams pieņemt lēmumu par civilprasību, ja tā neatbilst prasībām, tādēļ šādas civilprasības nosūta apmierināšanai tiesā citos likumīgos veidos.

Vai es šādu lēmumu varu pārsūdzēt vai censties iegūt citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus/apmierinājumu?

Ja civilprasība ir nosūtīta apmierināšanai citos likumīgos veidos, lēmums nav pārsūdzams.

Civilprasības apmierināšanu kriminālprocesa ietvaros var atvieglot ar vairākiem citiem kompensācijas veidiem. Visus šādos veidus raksturo tas, ka šādos gadījumos nenotiek cietušā prasības izpilde saskaņā ar civiltiesībām; drīzāk prokuratūra var konkrētos gadījumos pieprasīt apsūdzētajam apmierināt civilprasību ar šīs personas piekrišanu, un šāda izpilde var novest pie vieglāka soda vai kriminālprocesa izbeigšanas. Lēmumu par visiem šādiem pasākumiem pieņem prokuratūra; tomēr cietušajam ir tiesības iesniegt pieteikumu, lūdzot pieņemt šādu lēmumu. Tie ietver tiesvedības apturēšanu, lai īstenotu mediāciju; nosacītu apturēšanu pēc prokurora rīkojuma; vai vienošanos vai izlīgumu starp apsūdzēto un prokuratūru. Tas nenozīmē, ka rezultātā cietušais var panākt savas prasības izpildi ar tiešu valsts rīkojumu, taču apsūdzētajam, iespējams, būs ievērojami lielāka motivācija brīvprātīgi apmierināt cietušā prasību.

Ja tiesa man piešķir zaudējumu atlīdzinājumu, kā es varu nodrošināt, lai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs izpilda spriedumu, un kāda palīdzība ir man pieejama, lai to nodrošinātu?

Lai nodrošinātu civilprasību, cietušais var iesniegt pieteikumu par cietušajai personai pienākošos apsūdzētās personas īpašuma vai aktīvu apķīlāšanu piesardzības nolūkā — pat pirms lēmuma par civilprasības pieņemšanu kriminālprocesa ietvaros. Tas ir iespējams pat pirms prasības celšanas, ja cietušais ir paziņojis par savu nolūku celt civilprasību un ja paziņojumā ir ietverti civilprasības formālie elementi. Šādos gadījumos tiesa var pieprasīt apķīlāšanu piesardzības nolūkā; gadījumos, kad nav pieņemami kavējumi, apķīlāšanu uz pagaidu laiku var pieprasīt prokuratūra vai izmeklēšanas veicēja iestāde. Pēc tāda cietušā pieprasījuma, kurš ir iesniedzis izpildes pieteikumu, tiesa izdod izpildes orderi, ja civilprasība ir apstiprināta galīgā lēmumā. Ja izpildu dokumentu vēl nevar izdot, lai apmierinātu prasību, bet cietušā iesniegtais izpildes pieteikums ir saistīts ar risku, ka prasību vēlāk nevarēs izpildīt, tiesa pēc cietušā pieprasījuma var piesardzības nolūkā apķīlāt pieprasītos līdzekļus vai konkrētus priekšmetus.

Lapa atjaunināta: 11/03/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Lūdzu, ņemiet vērā, ka šai lapai nesen tika atjaunināta oriģinālvalodas [en](#)

versija. Mūsu tulkotāji pašlaik gatavo versiju valodā, kuru esat izvēlējies.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Malta

Kā varu pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu vai citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja tiesas procesā (kriminālprocesā) un kam man jāadresē šis pieteikums?

Zaudējumu atlīdzināšanas prasību var iesniegt civiltiesai (*Qorti Ċivili*).

Kurā kriminālprocesa posmā man būtu jāiesniedz pieteikums?

Pieteikums jāiesniedz kopā ar iesniegumiem.

Ko es varu pieteikumā pieprasīt un kā man būtu tas jāapraksta (jānorāda kopējā summa un/vai jānorāda atsevišķi zaudējumi, zaudēta peļņa un procenti)?

Jūs varat iesniegt zaudējumu atlīdzināšanas prasību kopā ar pavaddokumentiem.

Vai šādiem pieteikumiem ir īpaša veidlapa?

Nav nekādas īpašas veidlapas.

Kādi pierādījumi ir jāiesniedz, lai pamatotu pieteikumu?

Ienākumi, rēķini, aplēses un citi atbilstīgi pavaddokumenti.

Vai ar manu pieteikumu ir saistītas kādas tiesas maksas vai citas izmaksas?

Jā, bet tās ir nelielas.

Vai varu saņemt juridisko palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai varu to saņemt, ja nedzīvoju valstī, kurā notiek tiesvedība?

Jā, varat saņemt juridisko palīdzību.

Kad krimināltiesā noraidītu vai atteiktos pieņemt lēmumu par manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju?

Attaisnošanas gadījumā.

Vai es šādu lēmumu varu pārsūdzēt vai censties iegūt citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus/apmierinājumu?

Iespējams, ar prokurora palīdzību.

Ja tiesa man piešķir zaudējumu atlīdzinājumu, kā es varu nodrošināt, lai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs izpilda spriedumu, un kāda palīdzība man ir pieejama, lai to nodrošinātu?

Advokātam vajadzētu palīdzēt to panākt, izdodot noteiktos un tiesību aktos paredzētos izpildrakstus (piemēram, mantas apķīlāšanas orderi, konfiskācijas orderi utt.).

Lapa atjaunināta: 19/06/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Nīderlande

Kā es varu tiesas prāvā (kriminālprocesā) pieprasīt kompensāciju par zaudējumiem vai citu tiesisko aizsardzību / atlīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, un kam man jāadresē šāda prasība?

Kompensāciju var pieprasīt kriminālprocesa laikā. Ja vēlaties pieprasīt kompensāciju no aizdomās turētās personas krimināllietā, varat aizpildīt [kompensācijas pieteikuma](#) veidlapu (*Verzoek tot schadevergoeding*). Informācija un ieteikumi par veidlapas aizpildīšanu ir pieejami [Nīderlandes Cietušo atbalsta dienesta](#) (*Slachtofferhulp Nederland*) tīmekļa vietnē. Nīderlandes Cietušo atbalsta dienests var jums palīdzēt precizēt zaudējumu vai kaitējuma apmēru.

Ir arī iespējams pieprasīt kompensāciju no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja civilprocesā. Šāds process parasti tiek uzsākts tikai tad, ja ir pierādīts, ka nav iespējams saņemt kompensāciju citā veidā.

Kurā brīdī kriminālprocesa laikā man būtu jāiesniedz prasība?

Ja prokurors nolems saukt pie atbildības aizdomās turēto personu, tiks sākts kriminālprocess. [Kompensācijas pieteikuma](#) veidlapu jums nosūtīs pa pastu. Prokuratūra lūgs aizpildīto veidlapu nosūtīt atpakaļ 14 dienu laikā. Ja nevarat nosūtīt veidlapu 14 dienu laikā, jums jāsazinās ar [Cietušo atbalsta dienestu](#) (*Slachtofferloket*), lai pieprasītu pagarinājumu.

Informāciju un padomu par šo jautājumu var saņemt [Nīderlandes Cietušo atbalsta dienesta](#) tīmekļa vietnē.

Ko es varu prasīt savā prasībā, un kā man tā jāiesniedz (vai ir jānorāda kopsumma un/vai atsevišķie zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

[Kompensācijas pieteikuma](#) veidlapā jānorāda zaudējumi, kas jums radušies. Materiālie zaudējumi, t. i., zaudējumi, ko var izteikt finansiālā izteiksmē, jānorāda veidlapas 4.a jautājumā. Ja jums ir arī psiholoģiska un/vai fiziska rakstura sūdzības, jūs varat pieprasīt kompensāciju par morālo kaitējumu, ko radījušas sāpes un ciešanas pēc incidenta. Par šādu morālo kaitējumu jāziņo 4.b jautājumā. Veidlapas 4.c jautājumā jums jāziņo par emocionālu kaitējumu. Tas attiecas uz personas sāpēm, sērām un labsajūtas zaudējumu tuvinieka nāves vai savainojuma gadījumā. Dažos gadījumos mirušā cietušā tuvinieks vai tāda cietušā radnieks, kam nodarīts nopietns kaitējums ar paliekošām sekām, var saņemt kompensāciju par emocionālu kaitējumu.

Papildu informācija par veidlapas aizpildīšanu ir pieejama [Nīderlandes Cietušo atbalsta dienesta tīmekļa vietnē](#). Nīderlandes Cietušo atbalsta dienests var jums palīdzēt precizēt zaudējumu vai kaitējuma apmēru.

Ja neesat cietušais, bet jums ir radušās uz cietušo attiecināmas izmaksas (piemēram, ceļa izdevumi, medicīnas izdevumi vai rēķins par remontu), varat izmantot veidlapu, lai deklarētu šīs izmaksas. Šādā gadījumā šis "pārnestais kaitējums" nebūtu jādeklarē cietušā pieteikuma veidlapā; tā vietā jums būtu jāpieprasa sava veidlapa no vietējā [Cietušo atbalsta dienesta](#).

Vai ir īpaša veidlapa šādu prasību iesniegšanai?

Ja vēlaties pieprasīt kompensāciju no aizdomās turētās personas krimināllietā, varat aizpildīt [kompensācijas pieteikuma](#) veidlapu. Papildu informācija par veidlapas aizpildīšanu ir pieejama [Nīderlandes Cietušo atbalsta dienesta](#) tīmekļa vietnē.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz savas prasības pamatošanai?

Informāciju un padomu par šo jautājumu var saņemt [Nīderlandes Cietušo atbalsta dienesta](#) tīmekļa vietnē.

Vai saistībā ar manu prasību ir jāmaksā nodevas tiesai vai citas izmaksas?

Informācija par tiesas nodevām un citām izmaksām ir atrodama [Nīderlandes Cietušo atbalsta dienesta tīmekļa vietnē](#).

Vai es varu saņemt juridisku palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai es varu saņemt šādu palīdzību, ja nedzīvoju valstī, kur notiek tiesvedība?

Informācija par juridisko palīdzību pirms tiesvedības / vai tās laikā ir atrodama [Nīderlandes Cietušo atbalsta dienesta](#) tīmekļa vietnē.

Kādos gadījumos krimināltiesā varētu noraidīt manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju vai atteikties izspriest manu prasību?

Informāciju un padomu par šo jautājumu var saņemt [Nīderlandes Cietušo atbalsta dienesta](#) tīmekļa vietnē.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt citus tiesiskās aizsardzības / atļūdzības līdzekļus?

Jā, jūs varat pārsūdzēt šādu lēmumu.

Ja tiesa apmierina manu prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, kā es varu panākt, ka noziedzīgā nodarījuma izdarītājs izpilda spriedumu, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai to panāktu?

Soda izpilde sāksies, tiklīdz noziedzīgā nodarījuma izdarītāju notiesājošais spriedums kļūs galīgs. Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājam ir jāmaksā jums kompensācija, prokuratūra uzdod [CJIB](#) (Centrālajai tiesu piedziņas aģentūrai) iekasēt kompensāciju jūsu vārdā. Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs 8 mēnešu laikā pēc prokurora vai tiesas lēmuma vēl nav samaksājis noteikto summu, valdība var jums izmaksāt daļu no kompensācijas avansa veidā. [CJIB](#) par to jums ziņos. Ja jums ir jautājumi par avansa saņemšanu, sazinieties ar [Nīderlandes Cietušo atbalsta dienestu](#).

Lapa atjaunināta: 26/10/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Austrija

Nav īpašas veidlapas paziņojumam par pievienošanas kriminālprocesam civilprasītāja statusā. Nav prasību, kas nosaka, kādā formā paziņojums jāsniedz. Esošajās iecinieku liecību veidlapās ir ietverts jautājums, vai persona vēlas pievienoties kriminālprocesam kā civilprasītājs. Lai pievienotos, ir pietiekami, ja atbild "jā" un sniedz īsu paskaidrojumu.

Kā es varu tiesas prāvā (kriminālprocesā) pieprasīt kompensāciju par zaudējumiem vai citu tiesisko aizsardzību / atļūdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, un kam man jāadresē šāda prasība?

Noziegumā cietušajam ir tiesības prasīt atlīdzību par izraisītajām ciešanām vai kompensāciju par to, ka ir nodarīts kaitējums viņa likumīgajām tiesībām, ko aizsargā krimināltiesības. Lai iesniegtu prasību, cietušais var paziņot, ka viņš/viņa vēlas pievienoties kriminālprocesam kā civilprasītājs. Ar šādu paziņojumu (par pievienošanas kriminālprocesam civilprasītāja statusā) cietušais kā civilprasītājs pievienojas kriminālprocesam. Ja vēlākā posmā prokurors atceļ apsūdzības, civilprasītājs var turpināt procesu, uzturot tā dēvēto "saistīto apsūdzību" (*Subsidiaranklage*).

Atkarībā no procesa statusa paziņojumu par pievienošanas procesam civilprasītāja statusā var iesniegt kriminālpolicijai (*Kriminalpolizei*), prokuroram vai tiesai mutiski vai rakstiski. Nav prasību, kas nosaka, kādā formā paziņojums jāsniedz (Kriminālprocesa kodeksa (*Strafprozessordnung, StPO*) 67. panta 3. punkts).

Cietušie var alternatīvi celt prasības civilietas ietvaros.

Kurā brīdī kriminālprocesa laikā man būtu jāiesniedz prasība?

Paziņojumu par pievienošanas kriminālprocesam civilprasītāja statusā var iesniegt līdz brīdim, kad ir pabeigta pierādījumu iegūšana galvenajā tiesas sēdē. Tā kā tas ir saistīts ar konkrētām līdzdalības tiesībām, kas pārsniedz cietušā tiesības kriminālprocesā (piemēram, tiesības pieteikties pierādījumu iegūšanai, izsaukšana uz galveno tiesas sēdi), var būt noderīgi paziņojumu par pievienošanas kriminālprocesam civilprasītāja statusā iesniegt agrīnā procesa posmā.

Ko es varu prasīt savā prasībā, un kā man tā jāiesniedz (vai ir jānorāda kopsumma un/vai atsevišķie zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

Prasībām jābūt pamatotām paziņojumā par pievienošanas kriminālprocesam civilprasītāja statusā. Konkrētai aplēstajai prasības summai jābūt norādītai līdz pierādījumu iegūšanas procedūras beigām galvenajā tiesas sēdē. Tomēr kompensāciju var prasīt tikai par daļu no zaudējumiem.

Vai ir īpaša veidlapa šādu prasību iesniegšanai?

Nav īpašas veidlapas paziņojumam par pievienošanas kriminālprocesam civilprasītāja statusā. Nav prasību, kas nosaka, kādā formā paziņojums jāsniedz. Esošajās iecinieku liecību veidlapās ir ietverts jautājums, vai persona vēlas pievienoties kriminālprocesam kā civilprasītājs. Lai pievienotos, ir pietiekami, ja atbild "jā" un sniedz īsu paskaidrojumu.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz savas prasības pamatošanai?

Pierādījumus vēlams uzrādīt vai iesniegt, kad ziņo par noziegumu vai kad kriminālpolicija veic nopratināšanu. Tie jāiesniedz, vēlākais, līdz tiesas sēdei. Par pierādījumiem uzskata:

- fotoattēlus;
- medicīniskas diagnozes;
- rēķinus vai čekus;
- cenu piedāvājumus u. tml.

Vai saistībā ar manu prasību ir jāmaksā nodevas tiesai vai citas izmaksas?

Civilprasītājiem kriminālprocesā parasti nerodas nekādas izmaksas (izņemot izmaksas saistībā ar viņu izvēlētajiem pārstāvjiem). Izmaksas rodas tikai tad, ja civilprasītājs tīši sniedz nepatiesu liecību, ar ko ierosina kriminālprocesu, vai ja atbildētājs tiek attaisnots "saistītās apsūdzības" gadījumā.

Vai es varu saņemt juridisku (jurista) palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai es varu saņemt šādu palīdzību, ja nedzīvoju valstī, kur notiek tiesvedība?

Civilprasītājiem kriminālprocesā nav jāizmanto jurista pakalpojumi. Daži cietušie, jo īpaši tie, kuri varētu būt saskārušies ar vardarbību vai bīstamiem draudiem vai kuru dzimumneaizskaramībai vai spējai pieņemt ar seksualitāti saistītus lēmumus nozieguma rezultātā ir nodarīts kaitējums, var prasīt atbalstu tiesvedības laikā (juridisku konsultāciju un jurista pārstāvību), ja tas ir nepieciešams viņu procesuālo tiesību aizsardzībai, pēc iespējas ņemot vērā to personisko iesaistīšanos (*StPO* 66. panta 2. punkts). Šāds atbalsts cietušajiem tiek sniegts bez maksas.

Ja ir pamatota finansiāla vajadzība, arī citi cietušie var prasīt jurista palīdzību atbilstoši procesuālā atbalsta sistēmai, ja tas ir nepieciešams tiesas spriešanai, jo īpaši tiesību izvirzīties no vēlākas tiesvedības īstenošanai (*StPO* 67. panta 7. punkts).

Kriminālprocesa kontekstā Austrijā tas attiecas arī uz ārvalstīs dzīvojošām personām un personām, kurām nav Austrijas valstspiederības.

Kādos gadījumos krimināltiesā noraidīs manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju vai atteiksies izspriest manu prasību?

Paziņojums par pievienošanas procesam civilprasītāja statusā tiks noraidīts, ja tas būs acīmredzami nepamatots, iesniegts novēloti vai ja kompensācijas summas vai zaudējumu aplēse nebūs iesniegta laikus (*StPO* 67. panta 4. punkts). Līdz apsūdzību izvirzīšanai tiesā par to, vai paziņojumu noraidīt, lemj prokurors. Pēc apsūdzību izvirzīšanas lēmumu pieņem tiesa (*StPO* 67. panta 5. punkts).

Ja galvenajā tiesas sēdē tiek pieņemts spriedums, tiesai ir jāpieņem lēmums arī par iesniegtajām civilprasībām. Ja atbildētājs tiek attaisnots, civilprasītājam ir jāiesniedz prasības civiltiesā, jo šādos gadījumos civilprasītājam nevar piešķirt kompensāciju vai zaudējumu atlīdzību kriminālprocesa ietvaros. Ja atbildētājs tiek atzīts par vainīgu, i) prasību var apmierināt (daļēji vai pilnīgi) vai ii) prasītāju var aicināt iesniegt prasības civiltiesā. Civilprocess — pat ja atbildētājs atzīts par vainīgu — ir nepieciešams, ja pēc lēmuma pamata pilnīgas pārbaudes civilprasības tiek uzskatītas par nepamatotām vai ja kriminālprocesa iznākums neļauj pat daļēji novērtēt civilprasību, izņemot, ja pierādījumu iegūšanas process, kas būtiski neaizkavē lēmuma pieņemšanu par atbildētāja vainu un notiesāšanu, ļauj veikt plašāku lēmuma pamata pārbaudi.

Civilprasības nevar noraidīt kriminālprocesa ietvaros, t. i., civilprasītājs joprojām var iesniegt prasības civiltiesā.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt citus tiesiskās aizsardzības / atlīdzības līdzekļus?

Ja paziņojumu noraida prokurors, var iesniegt pārsūdzību, pamatojoties uz tiesību pārkāpumu (*StPO* 106. pants). Ja paziņojumu noraida tiesa, var iesniegt sūdzību (*StPO* 87. panta 1. punkts).

Civilprasītājs var (bet tikai atsevišķos gadījumos) iesniegt pārsūdzību, prasot sprieduma atcelšanu, vai pārsūdzību pret lietas nodošanu civiltiesai atbildētāja attaisnošanas dēļ. Ja prasītāja lietu nodod civiltiesai, lai gan atbildētājs ir notiesāts, var iesniegt pārsūdzību, pamatojoties uz civilprasībām.

Ārpus kriminālprocesa civilprasības vienmēr var iesniegt civiltiesā.

Ja tiesa apmierina manu prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, kā es varu panākt, ka noziedzīgā nodarījuma izdarītājs izpilda spriedumu, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai to panāktu?

Saskaņā ar Izpildes rīkojuma (*Exekutionsordnung, EO*) 1. panta pirmo teikumu juridiski saistoši krimināltiesu secinājumi saistībā ar civilprasībām ir izpildraksti *EO* nozīmē. Katrā izpildes procedūrā ir vajadzīgs derīgs izpildraksts. Izpilde jāpieprasa ar kompetentās rajona tiesas (*Bezirksgericht*) starpniecību. Ja ir izpildītas visas prasības attiecībā uz izpildi, izpildes prasība tiek apmierināta. Izpildes darbību (piemēram, kustama īpašuma pārdošanu, prasību nodošanu izpildes kreditoram vai īpašuma piespiedu pārdošanu) veic pēc prasītāja pieprasījuma.

Izpildes procedūras veidlapas ir pieejamas šādā saitē, kurai var piekļūt no Austrijas Tieslietu ministrijas tīmekļa vietnes:

<https://portal.justiz.gv.at/at.gv.justiz.formulare/Justiz/Exekution.aspx>

Tiklīdz izpildes darbība ir apstiprināta, izpildes procedūru parasti pārvalda tiesnesis vai tiesu izpildītājs. Izpildes darbību īsteno tiesu izpildītāji, kas Austrijā ir tiesas amatpersonas. Kreditoram tiks prasīts iesniegt papildu pieteikumus tikai tad, ja tiesa vai tiesu izpildītājs nevarēs turpināt procedūru bez šādiem pieteikumiem vai ja prasība būs saistīta ar izmaksām.

Izpildes darbību veic, līdz tā tiek veiksmīgi noslēgta vai izbeigta, jo, piemēram, debitors ir samaksājis savu parādu kreditoram procedūras laikā.

Lapa atjaunināta: 22/12/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Polija

Kā es varu tiesas prāvā (kriminālprocesā) pieprasīt kompensāciju par zaudējumiem vai citu tiesisko aizsardzību / atlīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, un kam man jāadresē šāda prasība?

Prasību var iesniegt tikai civiltiesā. Jūs nevarat celt prasību kriminālprocesa laikā, tomēr ir vairāki citi veidi, kā var prasīt tiesisko aizsardzību krimināltiesā.

Kurā brīdī kriminālprocesa laikā man būtu jāiesniedz prasība?

Civilprocesu pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju var ierosināt neatkarīgi no notiekoša kriminālprocesa. Tomēr jāņem vērā, ka civilprocesu var apturēt līdz kriminālprocesa galīgajai noslēgšanai. Ja jūs ceļat prasību pēc tam, kad ir noslēgts kriminālprocess, kurā noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir notiesāts, civiltiesā neveiks pierādījumu atkārtotu iegūšanu un par pierādījumiem uzskatīs krimināltiesas konstatētos faktus.

Ko es varu prasīt savā prasībā, un kā man tā jāiesniedz (vai ir jānorāda kopsumma un/vai atsevišķie zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

Jūs varat prasīt zaudējumu atlīdzību gan par faktiskajiem zaudējumiem, gan zaudētiem ienākumiem, vēršoties civiltiesā. Jums jānorāda summas, ko prasāt no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, un jāpaskaidro, uz ko tās attiecas un kā jūs tās aprēķinājat.

Vai ir īpaša veidlapa šādu prasību iesniegšanai?

Nav īpašas veidlapas šādu prasību iesniegšanai.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz savas prasības pamatošanai?

Ja jūs iesniedzat notiesājošu spriedumu, jums nekas nebūs jāpierāda. Civiltiesai būs saistoši krimināltiesas konstatējumi. Tomēr jūs varat prasīt lielāku kompensāciju par zaudējumiem, bet tādā gadījumā jums būs jāpierāda, ka jūsu prasība ir pamatota. Pierādījumi, ar kuriem varat pamatot savas prasības, var ietvert liecinieku liecības, kā arī dokumentus, piemēram, rēķinus vai atzinumus.

Vai saistībā ar manu prasību ir jāmaksā nodevas tiesai vai citas izmaksas?

Parasti par civilprasības iesniegšanu iekasē attiecīgu tiesas nodevu. Tomēr jūs varat pieteikties atbrīvojumam no pienākuma segt tiesai radītos izdevumus, ja pierādāt, ka nevarat tos samaksāt.

Vai es varu saņemt juridisku palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai es varu saņemt šādu palīdzību, ja nedzīvoju valstī, kur notiek tiesvedība?

Ja nevarat atļauties juristu, varat prasīt, lai tiesa ieceļ jums pārstāvi. Lai to izdarītu, jums jāiesniedz pieteikums tiesai kopā ar informāciju (izklāstītu īpašu veidlapā) par savu finansiālo stāvokli.

Jūs varat pieteikties zaudējumu atlīdzībai pat tad, ja jūsu pastāvīgā dzīvesvieta nav Polijā.

Kādos gadījumos krimināltiesā noraidīs manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju vai atteiksies izspriest manu prasību?

Prasību var iesniegt tikai civiltiesā. Tiesa to noraidīs, ja nepierādīsiet, ka noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir izraisījis zaudējumus, vai ja nepierādīsiet zaudējumu summu. Tomēr, ja jūs pievienosiet krimināltiesas notiesājošo spriedumu, uz kura pamata noziedzīgā nodarījuma izdarītājs atzīts par vainīgu, civiltiesā nevarēs noraidīt prasību.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt citus tiesiskās aizsardzības / atbildības līdzekļus?

Jūs varat pārsūdzēt pirmās instances **civiltiesas** (*sağd cywilny I instancji*) spriedumu otrās instances tiesā (*sağd II instancji*). Ja jūs nepārstāv jurists, tiesa informēs jūs par to, kā iesniegt pārsūdzību.

Kriminālprocesa laikā jūs varat prasīt tiesisko aizsardzību šādos veidos:

jūs varat prasīt kompensācijas pasākuma (pienākuma kompensēt zaudējumus vai nodrošināt kompensāciju par nodarīto kaitējumu) noteikšanu noziedzīgā nodarījuma izdarītājam; ja ir ievērojamas grūtības dot rīkojumu noziedzīgā nodarījuma izdarītājam izpildīt šo pienākumu, tiesa tā vietā var dot rīkojumu, lai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs samaksā "kompensējošos zaudējumus" (*nawiązka*); jūs varat izklāstīt savu prasību mutiski tiesas sēdē vai iesniegt to rakstiski; jūsu prasība tiks pieņemta, ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir notiesāts, t. i., atzīts par vainīgu noziegumā, kā rezultātā jums radīti zaudējumi vai nodarīts kaitējums;

ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir notiesāts un viņam ir piespriests nosacīts ieslodzījums, tiesa var dot viņam rīkojumu kompensēt nozieguma rezultātā jums radītos zaudējumus daļēji vai pilnā apmērā, izņemot, ja ir noteikts kompensācijas pasākums;

ja process ir nosacīti izbeigts, tiesai ir jāliek noziedzīgā nodarījuma izdarītājam kompensēt zaudējumus pilnā apmērā vai daļēji.

Ja tiesa apmierina manu prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, kā es varu panākt, ka noziedzīgā nodarījuma izdarītājs izpilda spriedumu, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai to panāktu?

Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājam tiek dots rīkojums kompensēt zaudējumus, tiesa izsniegs jums lēmuma kopiju. Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs nekompensē zaudējumus un viņam ir piespriests nosacīts ieslodzījums, jūs varat prasīt sprieduma piespiedu izpildi.

Ja kriminālprocess ir nosacīti izbeigts un noziedzīgā nodarījuma izdarītājs neatlīdzina zaudējumus, process pret viņu tiek atsākts un viņš tiek notiesāts. Tiesa par to lemj sēdē, kurā jūs varat piedalīties.

Ja ar civiltiesas spriedumu jums tiks piešķirta zaudējumu kompensācija, sprieduma izpildi panāks izpildu iestāde, proti, tiesu izpildītājs (*komornik*).

Lapa atjaunināta: 12/12/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsaucies. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Portugāle

Kā es varu tiesvedības (kriminālprocesa) ietvaros pieprasīt zaudējumu atlīdzību vai cita veida kompensāciju/atbildību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja?

Kam jāadresē šāds pieprasījums?

Portugālē parasti zaudējumu atlīdzība jāpieprasa kriminālprocesa ietvaros. Ja izdarīts nodarījums, par kuru uzsākts kriminālprocess un ir skartas intereses, uz ko saskaņā ar civiltiesībām attiecas tiesības pieprasīt kompensāciju par bojātu īpašumu, var iestāties arī civiltiesiskā atbildība.

Kriminālprocesa kodeksā (KPK) ir noteikts piederības princips, kas paredz, ka civilprasību par kaitējumu, kas radies nozieguma izdarīšanas rezultātā, ceļ attiecīgā kriminālprocesa ietvaros, un to var atsevišķi izskatīt civiltiesā tikai gadījumos, kas paredzēti tiesību aktos un noteikti KPK.

Ja cietušais pastāvīgi dzīvo citā ES dalībvalstī un ja šī persona ir cietušais noziegumā, kas veikts valstī, kura nav cietušā dzīvesvietas valsts, cietušais prasības pieteikumu par zaudējumu atlīdzināšanu var iesniegt savas dzīvesvietas valsts iestādei, kas atbildīga par šādu prasības pieteikumu izskatīšanu un lēmumu pieņemšanu. Cietušā dzīvesvietas valsts iestāde pārsūta prasību tās valsts kompetentajai iestādei, kurā noziegums izdarīts.

Kurā kriminālprocesa posmā man jāiesniedz prasība?

Cietušajam ir pienākums paziņot par savu nodomu iesniegt prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, iesniedzot sūdzību vai pirms izmeklēšanas pabeigšanas. Pēc tam cietušais tiek informēts par apsūdzības rakstu un 20 dienu laikā var iesniegt prasības pieteikumu par zaudējumu atlīdzināšanu.

Arī tad, ja prasība par zaudējumu atlīdzināšanu netiek iesniegta, tiesnesis pēc savas iniciatīvas un, ņemot vērā cietušā apstākļus, var prasīt apsūdzētajam atlīdzināt cietušajam radušos zaudējumus, izņemot gadījumos, kad pret to iebilst pats cietušais.

Ja izdarīts vardarbīgs noziegums, cietušais prasības pieteikumu par zaudējumu atlīdzināšanu var iesniegt ne vēlāk kā viena gada laikā pēc galīgā lēmuma pieņemšanas.

Ja cietušais nozieguma izdarīšanas laikā ir bijis nepilngadīgs, cietušais prasību var iesniegt ne vēlāk kā viena gada laikā pēc pilngadības vai rīcībspējas vecuma sasniegšanas.

Kādu summu es varu prasīt un kā man tas jānorāda (jānorāda kopējais apmērs un/vai jānorāda atsevišķie zaudējumi, zaudētie ienākumi un procenti)?

Cietušais var prasīt atlīdzināt zaudējumus šādos gadījumos:

ja bojāts īpašums, tostarp cietušais var prasīt atlīdzināt zaudējumus, kas radušies nozieguma rezultātā (piemēram, var tikt kompensētas izmaksas, kas saistītas ar ārstēšanos slimnīcā, konsultācijām, zāļu iegādi u. c.), kā arī ieguvumus, ko cietušais vairs nesaņem (piemēram, algu, ko cietušais nesaņem darbnespējas laikā);

ja nodarīts psiholoģisks kaitējums — lai gan šādu kaitējumu nevar finansiāli novērtēt, par šādu kaitējumu tomēr var saņemt finansiālu kompensāciju (piemēram, par kaitējumu, kas negatīvi ietekmē labklājību, cieņu, labu reputāciju, vai par kaitējumu, kas saistīts ar fiziskām sāpēm, psiholoģiskiem traucējumiem vai emocionālu spriedzi).

Vai šādām prasībām ir īpaša veidlapa?

Nē, prasības pieteikumā jāiekļauj tss prasības pamatā esošo faktu apraksts un jānorāda zaudējumi, kas radušies, un to apmērs.

Taču, ja prasības apmērs pārsniedz 5000 EUR, ir jāmaksā tiesas nodeva, un prasību var iesniegt advokāts.

Valsts kompensētie zaudējumi

Vardarbīgu noziegumu gadījumā valsts var izmaksāt avansa maksājumu. Ir jāaizpilda [īpaša veidlapa](#), norādot prasītās zaudējumu kompensācijas apmēru, kā arī ir jāpievieno konkrēti dokumenti, piemēram, cietušā ienākumu nodokļa deklarācija, kā arī prasītāja (ja prasītājs nav cietušais) nodokļu deklarācija par gadu pirms tā gada, kad izdarīts noziegums, kā arī dokumenti, kas pamato veidlapā norādītās izmaksas.

Ar vardarbību ģimenē saistītos gadījumos cietušais var no valsts saņemt avansa maksājumu, un šādā gadījumā ir jāaizpilda [īpaša veidlapa](#). Ir jāpievieno arī a) punktā minētie dokumenti.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz, lai pamatotu savu pieprasījumu?

Cietušajam ir pienākums iesniegt visus dokumentus, kas apliecina radušos zaudējumus (sk. 1.1. punktu). Cietušajam ir jāatsaucas arī uz lieciniekiem, kuri var sadarboties un apliecināt, ka cietušajam ir radušies prasībā minētie zaudējumi.

Vai saistībā ar manu pieprasījumu būs jāmaksā tiesas nodevas vai citas maksas?

Ja prasības apmērs nepārsniedz 5000 EUR, nekādas maksas vai nodevas nav jāmaksā, un cietušais pats var iesniegt šādu prasības pieteikumu.

Ja prasības apmērs pārsniedz 5000 EUR, to iesniedz advokāts, kurš pārstāv cietušo, un šādos gadījumos ir jāmaksā tiesas nodeva, izņemot, ja cietušais saņem juridisko palīdzību.

Vardarbīgā noziegumā un ar vardarbību ģimenē saistītā noziegumā cietušas personas avansa maksājuma pieteikums tiek nosūtīts Noziegumos cietušo personu aizsardzības komisijai (CPVC), un šādā gadījumā cietušais tiek atbrīvots no jebkādām maksām vai nodevām.

Ja noziegums izdarīts citas ES dalībvalsts teritorijā, prasības pieteikumu var iesniegt CPVC ar nosacījumu, ka prasītāja pastāvīgā dzīvesvieta atrodas Portugālē.

Vai pirms tiesvedības un/vai tās laikā varu saņemt juridisku palīdzību? Vai tā man ir pieejama, ja nedzīvoju valstī, kurā notiek tiesvedība?

Jā, atsevišķos gadījumos jūs varat pieteikties juridiskās palīdzības saņemšanai.

Cietušajam ir tiesības saņemt juridisko palīdzību un atbalstu saistībā ar viņa tiesībām un pienākumiem tiesvedības laikā.

Ja vēlaties iesaistīties tiesvedībā kā civilprasītājs vai ja esat liecinieks un vēlaties, lai jūs procesā pārstāv advokāts, taču jums nav finanšu līdzekļu attiecīgo izmaksu segšanai, jums juridiskā palīdzība jāpieprasa tiesvedības sākotnējā posmā.

Jūs varat pieprasīt juridisko palīdzību arī šādos gadījumos:

nepieciešams pilnīgs vai daļējs atbrīvojums no tiesas nodevas;

vēlaties, lai tiktu iecelts(-i) advokāts(-i) un apmaksāti ar sniegtajiem pakalpojumiem saistītie izdevumi;

vēlaties pieprasīt tiesas nodevas vai advokātu pakalpojumu apmaksu pa daļām.

Piezīme. Lēmumu par juridiskās palīdzības piešķiršanu pieņem [sociālā nodrošinājuma iestādes](#), pamatojoties uz aprēķinu, kurā ņem vērā pieteikuma iesniedzēja aktīvus, ienākumus un izdevumus. Juridiskās palīdzības pieteikums jāiesniedz, izmantojot veidlapas, ko bez maksas piedāvā sociālā nodrošinājuma iestādes. Veidlapa jāiesniedz personīgi, nosūtot pa faksu vai pa pastu vai iesniedzot internetā — šādā gadījumā jāaizpilda attiecīgā veidlapa tiešsaistē. Pieteikumam jāpievieno dokumenti, kas apliecina pieteikuma iesniedzēja finansiālās grūtības. Lēmums tiek pieņemts 30 dienu laikā. Šā pieteikuma iesniegšana cietušajam nerada nekādas izmaksas.

Kādos gadījumos krimināltiesā noraidītu vai atteiktos izskatīt manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju?

Ja nav notiesājoša sprieduma par nozieguma izdarīšanu, kā arī

ja cietušais nevar pierādīt, ka viņam radušies zaudējumi.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt kompensāciju/atlīdzību kā citādi?

Jā. Jums ir tiesības pārsūdzēt lēmumu, ja esat iesaistījies tiesvedībā kā civilprasītājs.

Jūs varat izmantot arī tradicionālos tiesībsardzības līdzekļus (civilietas ierosināšana), ja kādu apsvērumu dēļ prasība netiek izskatīta.

Ja tiesa man piespriedusi zaudējumu atlīdzību, kā varu panākt, lai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs spriedumu izpilda, un kāda palīdzība man ir šajā saistībā pieejama?

Jā. Ja apsūdzētais brīvprātīgi neatlīdzina zaudējumus, cietušais var pieprasīt veikt izpildes darbību, proti, vērsties tiesā ar prasību izpildīt lēmumu par zaudējumu atlīdzināšanu, vēršot izpildi, piemēram, pret algu, bankas kontiem vai nekustamo vai kustamo īpašumu, līdz cietušais pilnā apmērā ir saņēmis zaudējumu atlīdzību.

Lapa atjaunināta: 07/04/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsaucies. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Slovēnija

Kā es varu pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu vai citu tiesisko aizsardzību/atlīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja tiesvedībā (kriminālprocesā), un kam man būtu jāadresē šāda prasība?

Cietusī puse var pieprasīt zaudējumu atlīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja kriminālprocesā, iesniedzot **civilprasību** (*premoženjskopravni zahtevek*). Pieteikumu civilprasības ierosināšanai (civilprasītājs kriminālprocesā) iesniedz iestādei, kurā ierosināta kriminālapšūdzība (**reģionālajai prokuratūrai**), vai **tiesai**, kurā lieta tiek izskatīta.

Civilprasībā var prasīt kompensāciju, kāda priekšmeta atdošanu vai konkrēta juridiska darījuma atcelšanu.

Kurā brīdī kriminālprocesa laikā man būtu jāiesniedz prasība?

Ja civilprasību, kas izriet no noziedzīga nodarījuma, ierosina tiesīgs prasītājs, to izskata **kriminālprocesā, ja vien tas nepamatoti neaizkavē šo procesu**.

Priekšlikumu par civilprasības ierosināšanu kriminālprocesā var iesniegt **ne vēlāk kā līdz mutiskās tiesas sēdes beigām pirmās instances tiesā**.

Ja prasītājs neiesniedz pieteikumu par civilprasību kriminālprocesā, pirms tiek izvirzītas apsūdzības, prasītāju **informē**, ka to var izdarīt līdz galvenās tiesas sēdes beigām.

Ko es varu prasīt savā prasībā, un kā man tā būtu jāiesniedz (vai ir jānorāda kopsumma un/vai individuālie zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

Tiesīgajam prasītājam ir **precīzi jānorāda prasība un jāiesniedz pamatojošie dokumenti** (piem., ziņojumi, rēķini, medicīniskā dokumentācija). "Precīza prasības norādīšana" nozīmē, ka prasītājam, ciktāl iespējams, jānorāda zaudējumu veids un summa un pārsūdzēšanas līdzeklis.

Vai ir īpaša veidlapa šādu prasību iesniegšanai?

Nē.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz savas prasības pamatošanai?

Cietušās puses prasības saturam jābūt pierādītam parastajā veidā (piem., ar ziņojumiem, rēķiniem, medicīnisko dokumentāciju).

Vai saistībā ar manu prasību ir jāmaksā nodevas tiesai vai citas izmaksas?

Jā, jāmaksā nodeva tiesai par katru procedūras posmu, un summa ir atkarīga no prasības summas.

Nodevu par civilprasības pieteikuma apstiprināšanu kriminālprocesā (pilnībā vai daļēji) maksā apsūdzētais.

Vai es varu saņemt juridisku palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai es varu saņemt šādu palīdzību, ja nedzīvoju valstī, kur notiek tiesvedība?

Tiesas procesos ārvalstnieki (kuri nav Slovēnijas Republikas pastāvīgie iedzīvotāji) ir tiesīgi saņemt bezmaksas juridisko palīdzību (jurista konsultācijas, jurista pārstāvību un citus juridiskos pakalpojumus, vai atbrīvojumu no tiesāšanās izdevumu segšanas) **atbilstoši savstarpīguma nosacījumam** vai atbilstoši nosacījumiem **un gadījumos, kas noteikti Slovēnijas Republikai saistošos starptautiskos līgumos**.

Kādos gadījumos krimināltiesā noraida manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju vai atsakās izspriest manu prasību?

Tiesa lemj par labu civilprasītājam (pilnībā vai daļēji) tikai tad, ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs ir notiesāts (ar spriedumu, kurā apsūdzētais atzīts par vainīgu). Citos gadījumos (kad kriminālprocesā iegūtā informācija nerada pietiekamu pamatu galīga vai daļēja sprieduma pasludināšanai) cietušajai pusei galīga vai daļēja sprieduma pasludināšanai **iesaka celt civilprasību**, jo **krimināltiesā nevar noraidīt prasību**.

Pat ja tiesa pasludina spriedumu, ar kuru apsūdzētais tiek **attaisnots** vai **apsūdzības tiek noraidītas**, vai ja tiesa pieņem lēmumu **apturēt tiesvedību** vai noraidīt apsūdzības rakstu, tā **iesaka cietušajai pusei** ierosināt civilprasību **civiltiesā**.

Ja tiesa nosaka, **ka tai nav jurisdikcijas** kriminālprocesā, tā **informē cietušo pusi**, ka tā var **paziņot par** savu civilprasību kriminālprocesā kompetentajai tiesai, kura tad uzsāks vai turpinās tiesvedību.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt citu tiesisko aizsardzību/atlīdzību?

Nē, jo cietusī puse var apstrīdēt tikai spriedumu, kas attiecas uz tiesas lēmumu par kriminālprocesa izmaksām.

Vienīgais izņēmums ir gadījumi, kad prokurors pārņem kriminālvajāšanu no cietušās puses kā apsūdzības uzturētājas. Šādos gadījumos cietusī puse var apstrīdēt spriedumu visos aspektos, tostarp lēmumu par civilprasībām.

Ja tiesa apmierina manu prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, kā es varu pārliecināties, vai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs izpilda spriedumu, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai par to pārliecinātos?

Tiklīdz lēmums par civilprasību ir kļuvis galīgs, cietusī puse var prasīt, lai pirmās instances tiesa izdod apliecinātu lēmuma kopiju, kurā norādīts, ka lēmums ir izpildāms.

Spriedums ir izpildāms, ja tas ir kļuvis galīgs un ir beidzies termiņš maksājuma brīvprātīgai veikšanai. Kompetentā tiesa izpilda galīgo spriedumu, kas ir izpildu dokuments, saskaņā ar noteikumiem, kas piemērojami izpildes procedūrai. Pamatojoties uz izpildu dokumentu (spriedumu), kompetentajai rajona tiesai iesniedz priekšlikumu par izpildi, norādot izpildes veidu (piem., darba samaksas, bankas kontā turēto līdzekļu, kustama vai nekustama īpašuma apķīlāšana).

Tiesas procedūrā ārvalstniekiem (kuri nav Slovēnijas Republikas pastāvīgie iedzīvotāji) ir tiesības saņemt **bezmaksas juridisko palīdzību atbilstoši savstarpīguma nosacījumam vai atbilstoši nosacījumiem** un gadījumos, kas noteikti Slovēnijas Republikai saistošos starptautiskos līgumos.

Lapa atjaunināta: 12/03/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Slovākija

Kā pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu citu tiesisko aizsardzību/atlīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja tiesvedībā (kriminālprocesā), un kam būtu jāadresē šāda prasība?

Tiesības pieprasīt zaudējumu atlīdzināšanu no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja var īstenot kriminālprocesā mutiski, ko reģistrē tiesas sēdes protokolā, vai iesniedzot īpašu rakstisku lūgumrakstu. Cietušais, kuram saskaņā ar likumu ir tiesības pieprasīt kompensāciju no apsūdzētā par noziedzīgā nodarījuma izraisītajiem zaudējumiem, ir arī tiesīgs prasīt, lai tiesa notiesājošā spriedumā apsūdzētajam noteiktu pienākumu atlīdzināt šos zaudējumus; cietušajam šāda prasība jāiesniedz pirms izmeklēšanas vai paštrinātās izmeklēšanas beigām. Pieteikumā ir skaidri jānorāda prasītās atlīdzības pamatojums un apmērs.

Tiesas sēdes laikā cietušo informē par tiesībām saņemt zaudējumu atlīdzību un par procedūru šo tiesību īstenošanai.

Ja ir pamatotas bažas, ka cietušā tiesības saņemt atlīdzību par noziedzīgā nodarījuma radītajiem zaudējumiem netiks ievērotas vai būs apgrūtinātas, prasību par summu iespējamo zaudējumu apmērā var nodrošināt ar apsūdzētā mantu vai citām mantiskajām tiesībām. Tiesa lemj par izņemšanu, pamatojoties uz prokurora vai cietušā pieteikumu; izmeklēšanas pirmstiesas posmā lēmumu pieņem prokurors, pamatojoties uz cietušā pieteikumu. Pirmstiesas posmā prokurors var lemt par prasījuma nodrošināšanu arī bez cietušās personas pieteikuma, ja tas vajadzīgs cietušā interešu aizsardzībai, jo īpaši ja pastāv kavēšanās risks.

Kurā brīdī kriminālprocesa laikā man būtu jāiesniedz pieteikums?

Lai prasību par zaudējumu atlīdzināšanu izskatītu kriminālprocesā, cietušajam jāiesniedz pieteikums pirms izmeklēšanas vai paštrinātās izmeklēšanas beigām.

Kādu zaudējumu atlīdzināšanu es varu prasīt un kā man jāiesniedz pieteikums (vai ir jānorāda kopsomma un/vai individuālie zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

Lai tiesa izskatītu prasību par zaudējumu atlīdzināšanu kriminālprocesā, cietušajam savlaicīgi jāiesniedz pareizi noformēts pieteikums. Prasību par zaudējumu atlīdzināšanu uzskata par savlaicīgi iesniegtu, ja tā iesniegta pirms izmeklēšanas beigām, kas principā nozīmē, ka prasība jāiesniedz pirms izmeklēšanas dokumentācijas galīgas izskatīšanas. Prasībā par zaudējumu atlīdzināšanu skaidri jānorāda prasības celšanas iemesli un prasītā summa. Pēc tam tiesai šī cietušās personas pieprasītā kompensācijas summa ir saistoša, lemjot par zaudējumu atlīdzināšanu kriminālprocesa gaitā.

Vai šādu prasību pieteikumiem ir īpaša veidlapa?

Nē.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz manas prasības pamatošanai?

Izmeklēšanas gaitā nepieciešams iesniegt pierādījumus, kuri apliecina prasības par zaudējumu atlīdzināšanu pamatojību un uz kuru pamata ir iespējams ticami izsecināt radušos zaudējumu summu. Ja ir nodarīti miesas bojājumi, var norīkot ekspertu miesas bojājumu apjoma novērtēšanai izmeklēšanas gaitā.

Vai ar manu pieteikumu ir saistīti kādi tiesu izdevumi vai citas izmaksas?

Zaudējumu kompensācijas pieprasīšana kriminālprocesā nav saistīta ar izmaksām.

Vai es varu saņemt juridisko palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai es varu saņemt šādu palīdzību, ja nedzīvoju valstī, kurā notiek tiesvedība?

Ja cietušajam, kurš īsteno tiesības uz kompensāciju, nav pietiekamu līdzekļu, lai segtu saistītās izmaksas, tiesnesis, kas sagatavo lietu izskatīšanai, pirmstiesas posmā pēc apsūdzības celšanas un pēc prokurora vai tiesas priekšsēdētāja pieprasījuma vai pēc savas ierosmes tiesvedības laikā var iecelt advokātu cietušā pārstāvēšanai, ja viņš uzskata to par nepieciešamu cietušā interešu aizstāvēšanai. Cietušajam jāpierāda, ka viņam nav pietiekamu līdzekļu. Pirmo reizi sazinoties ar cietušo, kriminālvajāšanas iestādei ir rakstiski jāsniedz viņam informācija par viņa tiesībām kriminālprocesā un par cietušo atbalsta organizācijām un to sniegtajiem pakalpojumiem. Šādi pakalpojumi ietver arī juridiskās palīdzības sniegšanu.

Kādos gadījumos krimināltiesā var noraidīt manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju vai atteikties apmierināt manu pieteikumu?

Ja pierādījumu iegūšana neattaisno pienākuma atlīdzināt kaitējumu uzlikšanu, vai ja, lai nolemtu par pienākuma atlīdzināt kaitējumu, būtu jāiegūst tādi pierādījumi, kas pārsniedz kriminālprocesam nepieciešamo.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt citu tiesisko aizsardzību/atlīdzību?

Jā, cietušais var pārsūdzēt šādu lēmumu, kas attiecas uz prasību par zaudējumu atlīdzināšanu.

Ja cietušā pārsūdzība netiek apmierināta, cietušais var vēlāk iesniegt prasību par zaudējumu atlīdzināšanu tieši pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju civilprocesā.

Vardarbīga tīša nodarījuma rezultātā radušos miesas bojājumu gadījumā vai tāda morālā kaitējuma gadījumā, kas radies noteiktu pret brīvību un cilvēka cieņu vērstu nodarījumu vai sliktas izturēšanās pret tuvinieku vai aprūpējamu personu rezultātā, kompensācijas pieprasījumu var iesniegt Tieslietu ministrijai. Šādos nodarījumos cietušajiem tiesības uz zaudējumu atlīdzību ir arī tad, ja spriedums, priekšraksts par sodu vai cits attiecīgs lēmums vēl nav pieņemts galīgi vai nav kļuvis galīgs, bet līdz šim veiktās izmeklēšanas vai paštrinātās izmeklēšanas rezultāti nerada pamatotas šaubas par tādas darbības veikšanu,

kurai piemīt vardarbīga nodarījuma pazīmes un kura cietušajam radījusi miesas bojājumus. Kad pieteikums ir iesniegts, ministrija novērtē, vai izmeklēšanas rezultāti liek apšaubīt iepriekš minētos faktus. Ja ir šaubas, zaudējumu atlīdzību nevar piešķirt. Pieteikumam var iesniegt arī atkārtoti, ja tas ir pamatoti, piemēram, ja izmeklēšana ir aizkavējusies.

Ja tiesa apmierina manu prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, kā nodrošināt, ka noziedzīgā nodarījuma izdarītājs izpilda spriedumu, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai to panāktu?

Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs pienākumus, ko noteikusi tiesa kriminālprocesā, nepilda brīvprātīgi, cietušais, kad šāds tiesas lēmums kļūst izpildāms, saņem izpildu dokumentu, ko tas var izmantot pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju lēmuma piespiedu izpildes procedūrā. Šādos gadījumos cietušais var lūgt advokāta palīdzību.

Lapa atjaunināta: 27/02/2023

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešus kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Somija

Kā es varu tiesvedības (kriminālprocesa) ietvaros pieprasīt zaudējumu atlīdzību vai cita veida kompensāciju/atlīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja?

Kam jāadresē šāds pieprasījums?

Ar noziegumiem saistītu kompensāciju pieprasījumus parasti izskata tās pašas tiesvedības ietvaros, kura attiecas uz krimināllietu. Tomēr kompensācijas prasību var arī nodalīt, lai izskatītu atsevišķā procesā.

Jūs varat lūgt, lai prokurors iesniegtu tiesā jūsu kompensācijas pieprasījumu, kas attiecas uz konkrēto noziegumu. Ieteicams sākotnējās izmeklēšanas laikā par to informēt policiju. Ja lieta ir skaidra un vienkārša, prokurors var iesniegt kompensācijas pieprasījumu jūsu vārdā. Ja prokurors nevirza kompensācijas prasību, viņš/viņa jūs par to informēs rakstiski.

Jūs varat arī personīgi iesniegt savu zaudējumu atlīdzības pieprasījumu tiesā krimināllietas izskatīšanas laikā, vai arī to jūsu vietā var izdarīt juridiskais konsultants.

Kurā kriminālprocesa brīdī man jāiesniedz pieteikums?

Ja jūs prasāt kompensāciju no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja, jums par to jāpaziņo policijai sākotnējās izmeklēšanas laikā vai, vēlākais, jāpaziņo par to tiesai, kad tā izskata lietu.

Kādu summu es varu prasīt un kā man tas jānorāda (jānorāda kopējais apmērs un/vai jānorāda atsevišķie zaudējumi, zaudētie ienākumi un procenti)?

Ja jūs esat noziegumā cietušais, jūs varat prasīt kompensāciju par:

īpašumu, kas bojāts vai zaudēts kaitējuma dēļ;

nepieciešamo medicīniskā pakalpojumu izmaksām un citām nepieciešamajām izmaksām;

ienākumu zaudējumu;

sāpēm un citām pārejošām problēmām;

nepārejošām problēmām;

psihiskiem pārdzīvojamiem. Kompensāciju par psihiskiem pārdzīvojamiem var izmaksāt, ja nodarījumā:

ir aizskarta jūsu brīvība, miers, cieņa vai privātums;

bija ietverta pret jums vērsta diskriminācija;

ir pārkāpta jūsu personas neaizskaramība vai

ir kā citādi nopietni pārkāpta jūsu cilvēka cieņa.

Arī jūsu tuviniekiem var būt tiesības saņemt kompensāciju saprātīgā apmērā par nepieciešamajām izmaksām un ienākumu zaudējumu, kas radies, viņiem jūs aprūpējot pēc noziegumā gūtajām traumām.

Ja jūs organizējat nozieguma rezultātā mirušas personas apglabāšanu, jums ir tiesības no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja prasīt kompensāciju par apglabāšanas izdevumiem. Arī mirušā vecākiem, bērniem un laulātajam vai citām līdzīgām personām, kam bijušas īpaši ciešas saites ar bojā gājušo, ir tiesības saņemt saprātīgu kompensāciju par izdevumiem, kas saistīti ar apglabāšanu.

Tiesa nevar piespriest citādu vai lielāku atlīdzību, nekā jūs kā ieinteresētā persona prasāt. Tādējādi jūsu iesniegtais kompensācijas pieprasījums nosaka piespriestās kompensācijas maksimālo apmēru. Jums ir arī tiesības prasīt procentus no pieteiktās kompensācijas summas. Ja jūs izsauca klātienē sniegt skaidrojumu tiesā, jums ir tiesības saņemt dienas naudu un ceļa izdevumu atmaksu, kā arī kompensāciju par negūtajiem ienākumiem.

Vai šādiem pieprasījumiem ir īpaša veidlapa?

Īpašas veidlapas nav.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz, lai pamatotu savu pieprasījumu?

Jūs varat apliecināt zaudējumu apmēru, iesniedzot nozieguma rezultātā radušos izdevumu kvītis. Jāiesniedz arī pierādījumi par negūtiem ienākumiem, par pašrisku maksājumiem apdrošinātājam un par ceļa un citiem izdevumiem, kas saistīti ar jautājumu skaidrošanu lietā, kurā pieprasīta kompensācija.

Par sāpēm un citām pārejošām problēmām, kā arī par nepārejošām problēmām maksājamās kompensācijas apmēru nosaka, ņemot vērā traumas veidu un smagumu, nepieciešamās ārstēšanas veidu un ilgumu un problēmas ilgumu. Nepārejošu problēmu gadījumā izmaksājamās kompensācijas apmēru nosaka, ņemot vērā personiskā aizskāruma veidu un smagumu un problēmas skartās personas vecumu. Ja nopietni pasliktinājusies no personiska aizskāruma cietušās personas dzīves kvalitāte, arī to var ņemt vērā kā pamatu piešķirtās kompensācijas summas palielināšanai. Lai to pierādītu, jums vajadzēs ārstu izziņu, kurā aprakstīts traumu veids un nepieciešamā ārstēšana.

Vai saistībā ar manu pieprasījumu būs jāmaksā tiesas nodevas vai citas maksas?

Par lietas izskatīšanu rajona tiesā (*kārājāoikeus*) nav jāmaksā tiesas nodevas, ja kompensācijas pieprasījums ir iesniegts kopā ar prokurora virzītu apsūdzību. Ja kompensācijas pieprasījums ir iesniegts kā atsevišķa civillietā, par lietas izskatīšanu ir jāmaksā tiesas nodeva.

Vai pirms tiesvedības un/vai tās laikā varu saņemt juridisku palīdzību? Vai tas man ir pieejams, ja nedzīvoju valstī, kurā notiek tiesvedība?

Ja jūs atbilstat juridiskās palīdzības saņemšanas nosacījumiem, jūs varat saņemt juridisku palīdzību gan sākotnējās izmeklēšanas, gan tiesvedības laikā. Personas, kuras cietušas no vardarbības ģimenē vai ir cietušas dzimumnoziegumā vai nopietnā nodarījumā pret personas dzīvību, veselību vai brīvību, var saņemt konsultanta palīdzību, ko apmaksā no valsts līdzekļiem. Juridiska palīdzība pieejama saistībā ar lietām, ko izskata Somijas tiesas, un jūs to varat saņemt, pat ja nedzīvojat Somijā.

Kādos gadījumos krimināltiesā noraidītu vai atteiktos izskatīt manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju?

Ja sākotnējās izmeklēšanas laikā paziņojāt, ka vēlaties personīgi vai ar advokāta starpniecību iesniegt kompensācijas pieprasījumu vai ja prokurors neuzņemas jūsu pieprasījuma iesniegšanu, rajona tiesa uzdos jums jautājumu par jūsu iespējamajiem kompensācijas pieprasījumiem. Rajona tiesa var noteikt termiņu, līdz kuram tai jānosūta kompensācijas pieprasījums. Ja jūs neiesniedzat rakstisku pieprasījumu, rajona tiesa var neizskatīt jūsu vēlāk iesniegtu kompensācijas pieprasījumu.

Tiesa noraidīs jūsu kompensācijas pieprasījumu, ja tā pamatošanai nebūs iesniegti pietiekami pierādījumi.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt kompensāciju/atlīdzību kā citādi?

Ja vēlaties pārsūdzēt rajona tiesas lēmumu, jums septiņu dienu laikā no sprieduma pieņemšanas dienas jāpaziņo šai tiesai par saviem iebildumiem. Kad tiesai ir paziņots par iebildumiem, jūs varat pārsūdzēt spriedumu kompetentajā apelācijas tiesā (*hovioikeus*). Apelācijas vēstule jums jānosūta rajona tiesai 30 dienu laikā no dienas, kad rajona tiesa izdevusi savu spriedumu. Lai apelācijas tiesa varētu pilnā mērā izskatīt lietu, parasti jums būs nepieciešama atļauja lietas turpmākai izskatīšanai.

Ja tiesa man piespriedusi zaudējumu atlīdzību, kā varu panākt, lai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs spriedumu izpilda, un kāda palīdzība man ir šajā saistībā pieejama?

Ja apsūdzētais piespriedo kompensāciju nemaksā brīvprātīgi, jūs varat prasīt, lai jūsu pieprasījuma izpildi nodrošina tiesu izpildītājs. Jums jānosūta tiesu izpildītājam pieteikums par izpildes panākšanu un jāpievieno tiesas lēmums, kas apliecina jūsu tiesības uz zaudējumu atlīdzību. Pieteikums par izpildes panākšanu jāiesniedz tam tiesu izpildītājam, kura kompetencē ir parādnieka dzīvesvietas vai uzturēšanās vietas teritorija. Ja ir vairāki parādnieki un tie dzīvo dažādās vietās, pietiek ar pieteikumu vienam tiesu izpildītājam. Lai saņemtu detalizētākus norādījumus par kompensācijas pieprasīšanu, varat vērsties izpildiestādē (*ulosottovirasto*). Izpildiestāžu kontaktinformācija ir atrodamā [šeit](#) (somu, zviedru un angļu valodā).

Lapa atjaunināta: 19/05/2024

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Zviedrija

Kā es varu tiesvedības (kriminālprocesa) ietvaros pieprasīt zaudējumu atlīdzību vai cita veida kompensāciju/atlīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja?

Kam jāadresē šāds pieprasījums?

Vispirms jums jāvērsas policijā vai prokuratūrā. Viens no to pienākumiem ir izskatīt cietušo personu iesniegtus zaudējumu atlīdzības pieteikumus. Ja tiesas procesā jums nav sava juridiskā pārstāvja, parasti prokuroram ir arī jāpalīdz virzīt prasību, ko prasītājs iesniedzis pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju, ja tā tiek izskatīta krimināllietas ietvaros.

Kurā kriminālprocesa brīdī man jāiesniedz pieteikums?

Pieteikums jāiesniedz jau policijas veiktās izmeklēšanas laikā, lai policija varētu to izskatīt un savākt pierādījumus. Tomēr pieteikumu ir iespējams iesniegt līdz pat krimināllietas pamata tiesvedības sākumam.

Kādu summu es varu prasīt un kā man tas jānorāda (jānorāda kopējais apmērs un/vai jānorāda atsevišķie zaudējumi, zaudētie ienākumi un procenti)?

Zviedrijas tiesību sistēmā paredzētais kaitējuma atlīdzināšanas princips ir tā izlīdzināšana, proti, mērķis ir panākt, ka cietušās personas finansiālā situācija pēc iespējas ir tāda, kāda tā būtu, ja zaudējumi nebūtu radīti vai kaitējums nebūtu nodarīts. Tas nozīmē, ka atlīdzību var pieprasīt par jebkādiem finansiāliem zaudējumiem, kas radušies nodarītā kaitējuma dēļ. Tomēr cietušajam ir pienākums, ja iespējams, ierobežot zaudējumus.

Zaudējumu atlīdzību var piešķirt šādos gadījumos:

ja persona cietusi no personiska aizskāruma; šādā gadījumā atlīdzina izdevumus (par veselības aprūpi utt.), kā arī piešķir kompensāciju par negūtiem ienākumiem, pārejošām fiziskām un psihiskām ciešanām (sāpēm un ciešanām), par neatgriezenisku traumēšanu (sakropļojumu) un nenovēršamiem traucējumiem (invaliditāti);

ja pārkāpta personas neaizskaramība un noziegums ir nopietni aizskāris cietušā brīvību, mieru vai cieņu;

ja radīti materiāli zaudējumi, piemēram, tīcis nozagts vai sabojāts īpašums;

ja nodarīts tīri finansiāls kaitējums, t. i., ir radušies tīri finansiāli zaudējumi, kas saistīti, piemēram, ar krāpšanu vai piesavināšanos.

Prasītā summa jānorāda attiecīgajās pieteikuma sadaļās, un beigās jānorāda kopējā prasītā kompensācija. Pieteikuma iesniedzējam ir tiesības saņemt summas procentus, sākot no dienas, kad noticis noziegums, vai no cita, vēlāka datuma, kad radušies zaudējumi. Arī procentu pieprasījums jāiesniedz lemšanai tiesā.

Vai šādiem pieprasījumiem ir īpaša veidlapa?

Policijā un prokuratūrā ir pieejamas īpašas kaitējuma atlīdzības pieprasījuma veidlapas, ko jūs varat izmantot.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz, lai pamatotu savu pieprasījumu?

Daļa no pierādījumiem, kas nepieciešami zaudējumu atlīdzības saņemšanai, parasti tiek savākti policijas veiktās izmeklēšanas ietvaros, un prokurors var ar tiem pamatot prasību. Tas attiecas, piemēram, uz nozieguma apstākļiem un nozieguma rezultātā nodarīto kaitējumu.

Prasītājam jāspēj iesniegt pierādījumus, kas pamato viņa prasījumu, piemēram, pierādījumus par izdevumiem (kvītis), negūtiem ienākumiem (apludinājumu par ievainojumu / slimības atvaļinājumu un zaudētajiem ienākumiem), materiāliem zaudējumiem (dokumentus, kas apliecina iznīcinātā īpašuma vērtību vai bojāta īpašuma labošanas izmaksas / vērtības zudumu).

Ja tiek prasīta atlīdzība par aizskārumu, prasītājam nav jāiesniedz nekādi īpaši pierādījumi. Aizskāruma kompensē, ņemot vērā nozieguma novērtējumu.

Vai saistībā ar manu pieprasījumu būs jāmaksā tiesas nodeva vai citas maksas?

Nē. Krimināllietas ietvaros pieprasot zaudējumu atlīdzību, nekādas nodevas nav jāmaksā.

Vai pirms tiesvedības un/vai tās laikā varu saņemt juridisku palīdzību? Vai tā man ir pieejama, ja nedzīvoju valstī, kurā notiek tiesvedība?

Jums kā prasītājam/cietušajam ir tiesības kriminālprocesa laikā saņemt individuālu juridisku palīdzību. Šādas tiesības jums ir, piemēram, nopietna vardarbīga nozieguma, dzimumnozieguma vai vardarbības ģimenē gadījumā, kā arī citos gadījumos, kad ir skaidri nepieciešama palīdzība. Ja vēlaties saņemt šādu juridisku palīdzību, jūs varat to paziņot policijai vai prokuratūrai, kas jūsu lūgumu nodos tiesai; tad tiesa lems, vai norīkot jums prasītāja aizstāvi. Prasītāja aizstāvis var sniegt palīdzību un atbalstu visā tiesvedības gaitā, kā arī sagatavo un virza zaudējumu atlīdzības prasību. Ja jums norīkos prasītāja aizstāvi, tā pakalpojumu apmaksās valsts.

Kādos gadījumos krimināltiesā noraidītu vai atteiktos izskatīt manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju?

Krimināllietas ietvaros iesniegtu kaitējuma atlīdzības pieprasījumu noraida ļoti reti, pat ja formāli tas ir iespējams.

Tomēr dažkārt tiesa nodala krimināllietas tiesvedību no kaitējuma atlīdzības lietas izskatīšanas. Tiesa var šādi rīkoties, ja zaudējumu atlīdzības pieprasījums ir sarežģīts vai ja tas nav pareizi sagatavots un tādēļ aizkavē krimināllietas izskatīšanu. Ja lietas tiek nodalītas, tad lēmumu vispirms pieņem krimināltiesā, bet kaitējuma atlīdzības lietu izskata vēlāk. Tas nozīmē, ka prokurors vairs nevar palīdzēt saistībā ar kaitējuma atlīdzības pieprasījumu. Parasti cietušajam ir labāk, ja kaitējuma atlīdzības lieta ir pienācīgi sagatavota un to var iztiesāt krimināllietas ietvaros.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt kompensāciju/atlīdzību kā citādi?

Tiesas pienākums ir vienmēr sniegt norādījumus par to, kā iesniegt pārsūdzību. Šajos norādījumos izklāsta nosacījumus, ar kādiem var pārsūdzēt lēmumu konkrētajā gadījumā.

Lai saņemtu kompensāciju no apdrošinātāja, parasti nav nepieciešams, lai kaitējuma atlīdzības lieta būtu izskatīta tiesā; tas nozīmē, ka par kaitējumu vai ievainojumu var paziņot apdrošināšanas sabiedrībai.

Turpmāk izklāstītā informācija attiecas tikai uz kompensāciju par kriminālsodāmu kaitējumu. Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs spēj samaksāt zaudējumu atlīdzību, vispirms vienmēr ir jāiesniedz pieprasījums pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju. Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs atlīdzību samaksāt nespēj un cietušais nevar citādi saņemt kompensāciju par tam radītajiem zaudējumiem vai kaitējumu, kompensāciju par kriminālsodāmu kaitējumu var izmaksāt pat tad, ja cietušais nav iesniedzis kaitējuma atlīdzības pieprasījumu pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju.

Ja tiesa man piespriedusi zaudējumu atlīdzību, kā varu panākt, lai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs spriedumu izpilda, un kāda palīdzība man ir šajā saistībā pieejama?

Tiklīdz spriedums iegūst juridisku spēku, tiesa to nosūta Zviedrijas Izpildes iestādei (*Kronofogden*). Tad Zviedrijas Izpildes iestāde sazināsies ar jums, lai noskaidrotu, vai jūs vēlaties saņemt palīdzību jūsu prasības izpildes panākšanā. Ja jūs lūgsiet palīdzību, Zviedrijas Izpildes iestāde apzinās noziedzīgā nodarījuma izdarītāja līdzekļus. Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs spēj samaksāt atlīdzību, tā tiks samaksāta. Ja noziedzīgā nodarījuma izdarītājs nespēj to samaksāt, jūs par to informēs izpildes amatpersona. Ja jūsu apdrošinātājs nebūs kompensējis jūsu zaudējumus vai kaitējumu, jums pienāksies valsts izmaksāta kompensācija par kriminālsodāmu kaitējumu.

Lapa atjaunināta: 09/11/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atlīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Anglija un Velsa

Kā es varu tiesvedības (kriminālprocesa) ietvaros pieprasīt zaudējumu atlīdzību vai cita veida kompensāciju/atlīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja?

Kam jāadresē šāds pieprasījums?

Saskaņā ar likumu zaudējumu atlīdzība ir kompensācija, parasti naudā, ko izmaksā personai, lai atlīdzinātu zaudējumus vai kaitējumu. Šādi prasības pieteikumi parasti tiek iesniegti civiltiesās un nav saistīti ar noziedzīgo nodarījumu vai noziedzīgā nodarījuma izdarītāju. Taču jūs varat pieteikt kompensāciju, ja esat cietis vardarbīgā noziegumā — tā būtu kompensācija par noziedzīga nodarījuma rezultātā nodarītu kaitējumu, kas atšķiras no kompensācijas pieprasīšanas saskaņā ar civiltiesību delikta tiesībām.

Tiesas var izdot kompensācijas rīkojumus, lai uzdotu noziedzīgā nodarījuma izdarītājam izmaksāt cietušajam finansiālu kompensāciju, galvenokārt saistībā ar personisku aizskārums, zaudējumiem vai kaitējumu. Valdība uzskata, ka ir svarīgi, lai noziedzīgā nodarījuma izdarītāji atlīdzina par izdarītajiem noziegumiem, un pēdējos gados šo režīmu stiprina tiesām uzliktais pienākums attiecīgos gadījumos izvērtēt kompensācijas rīkojuma izdošanu un kompensācijām piemērotā 5000 £ limita atcelšana miertiesās attiecībā uz noziedzīgā nodarījuma izdarītājiem, kuri sasnieguši 18 gadu vecumu. Tiesības izdot kompensācijas rīkojumu nozīmē, ka kaitējuma atlīdzināšanas nolūkā tiesa var uzdot izmaksāt kompensāciju atbilstoši noziedzīgā nodarījuma izdarītāja rīcībā esošajiem līdzekļiem.

Ja citas personas rīcības vai bezdarbības rezultātā esat cietis zaudējumus, piemēram, zaudējis ienākumus, īpašumu vai pat cietis no personiska aizskārums, jums var būt tiesības iesniegt prasības pieteikumu par zaudējumu atlīdzību. Šāds prasības pieteikums tiek iesniegts civiltiesā un nav atkarīgs no tā, vai ir sākus kriminālprocess.

Kurā kriminālprocesa brīdī man jāiesniedz pieteikums?

Kaitējuma atlīdzināšanas prasības ir pilnībā nesaistītas ar kriminālprocesu. Tomēr apsūdzības faktu var izmantot kā pierādījumu prasībā attiecībā uz kaitējumu, ko izdarījis noziedzīgā nodarījuma izdarītājs vai kurā tas tiek apsūdzēts. Tāpēc dažkārt ir ieteicams pagaidīt, līdz kriminālprocess ir pabeigts, pirms tiek iesniegts prasības pieteikums par kaitējuma atlīdzināšanu.

Kādu summu es varu prasīt un kā man tas jānorāda (jānorāda kopējais apmērs un/vai jānorāda atsevišķie zaudējumi, zaudētie ienākumi un procenti)?

Civilprasības gadījumā ir dažādas zaudējumu atlīdzības kategorijas atkarībā no radītajiem zaudējumiem, kaitējuma vai miesas bojājumiem, taču galvenokārt var pieprasīt atlīdzināt naudas vai ienākumu zaudējumu, mantisku kaitējumu un līdzīgu kaitējumu vai (personiska aizskārums gadījumā) sāpes, ciešanas un labsajūtas zaudējumu. Zaudējumu atlīdzības mērķis ir panākt, lai jūs atgūtu tādu pašu stāvokli kā pirms incidenta. Dažādas zaudējumu kategorijas būtu jāprecizē.

Izmaksājot zaudējumu atlīdzināšanas kompensāciju civillietā, attiecīgi tiek samazināta kompensācija saskaņā ar noziedzīga nodarījuma rezultātā nodarīta kaitējuma atlīdzināšanas shēmu.

Vai šādiem pieprasījumiem ir īpaša veidlapa?

Jā, pieprasījumus Anglijā un Velsā var iesniegt, aizpildot pieprasījuma veidlapu N1. Plašāku informāciju skatīt tīmekļa lapā <https://www.gov.uk/make-court-claim-for-money>. Attiecībā uz pieprasījumiem Eiropā par naudas summu, kas ir mazāka par 5000 EUR, ir iespējams izmantot Eiropas procedūru maza apmēra prasībām vai Eiropas maksājuma rīkojumu. Skatīt arī tīmekļa lapu <https://www.gov.uk/recover-debt-from-elsewhere-in-european-union>.

Kādi pierādījumi man jāiesniedz, lai pamatotu savu prasījumu?

Civilprasība ir jāpierāda, ievērojot pietiekama pamata principu, tāpēc ir jāiesniedz pietiekami daudz pierādījumu par atbildētāja rīcību, kas izraisījusi zaudējumus, un pierādījumi par to, ka tieši tā ir izraisījusi zaudējumus. Ir jāpierāda arī zaudējumu apmērs, un tam nepieciešamie pierādījumi ir atkarīgi no tā, kas tiek pieprasīts, un parasti ietver kvītis, rēķinus, algas lapas un līdzīgus dokumentus attiecībā uz finansiāliem zaudējumiem un medicīniskas izziņas attiecībā uz personisku aizskārums.

Vai saistībā ar manu pieprasījumu būs jāmaksā tiesas nodevas vai citas maksas?

Jā, nodevas ir, un tās ir atkarīgas no prasības vērtības. Plašāku informāciju skatīt tīmekļa lapā <https://formfinder.hmctsformfinder.justice.gov.uk/ex50-eng.pdf>

Vai pirms tiesvedības un/vai tās laikā varu saņemt juridisku palīdzību? Vai es varu saņemt šādu palīdzību, ja nedzīvoju valstī, kur notiek tiesvedība?

Juridiskā palīdzība civillietās ir ļoti ierobežota un ir atkarīga no prasības būtības. Ir maz ticams, ka juridiskā palīdzība būs pieejama personai, kuras pastāvīgā dzīvesvieta nav Apvienotā Karaliste. Plašāku informāciju skatīt tīmekļa lapā <https://www.gov.uk/legal-aid/eligibility> Prasītājus civillietās parasti pārstāv, pamatojoties uz vienošanos, ka prasītājam tiesāšanās izdevumi jāsedz tikai tad, ja prasība tiek apmierināta. <https://www.lawsociety.org.uk/support-services/advice/articles/new-model-conditional-fee-agreement/>

Kādos gadījumos krimināltiesā noraidītu vai atteiktos izskatīt manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju?

Civilprasības vispār netiek izskatītas krimināltiesā. Lietas ir savstarpēji nesaistītas.

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt kompensāciju/atlīdzību kā citādi?

Lēmums par civillietā pieņemta lēmuma pārsūdzēšanu ir atkarīgs no apstākļiem. Plašāku informāciju skatīt tīmekļa lapā <https://www.justice.gov.uk/courts/procedure-rules/civil/rules/part52>

Ja tiesa man piespriedusi zaudējumu atlīdzību, kā varu panākt, lai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs spriedumu izpilda, un kāda palīdzība man ir šajā saistībā pieejama?

Saskaņā ar Anglijas un Velsas tiesību sistēmu izpildes metodes izvēle ir atkarīga tikai un vienīgi no kreditora, kas par tādu atzīts ar tiesas spriedumu. Civiltiesas piedāvā dažādas metodes, ar kurām kreditors var panākt sprieduma izpildi sev par labu. Šo metožu vidū ir mantas apķīlāšana, ienākumu

apķīlāšana, parādu atmaksas rīkojumi trešām personām, iekasēšanas rīkojumi un pārdošanas rīkojumi. Plašāku informāciju skatīt tīmekļa lapā <https://www.gov.uk/make-court-claim-for-money/enforce-a-judgment>

<https://www.gov.uk/make-court-claim-for-money/enforce-a-judgment>

Lapa atjaunināta: 16/10/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Ziemeļīrija

Šie jautājumi attiecas uz pieteikuma iesniedzēju, tā pārstāvi un tiesām.

Kā es varu pieprasīt zaudējumu atīdzināšanu vai citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus/atīdzinājumu no likumpārkāpēja tiesā (krimināltiesvedībā), un kur būtu jāiesniedz prasība?

-

Kurā krimināltiesvedības posmā man būtu jāiesniedz prasība?

-

Ko es varu lūgt prasībā un kā man tā būtu jānorāda (jānorāda kopējā summa un/vai jānorāda atsevišķi zaudējumi, negūtā peļņa un procenti)?

-

Vai šādām prasībām ir īpaša veidlapa?

-

Kādi pierādījumi man jāiesniedz, lai pamatotu prasību?

-

Vai ir jāmaksā tiesas nodevas un vai jāērķinās ar citām izmaksām saistībā ar manu prasību?

-

Vai es varu saņemt juridisko palīdzību pirms tiesvedības un/vai tās laikā? Vai es varu saņemt juridisko palīdzību, ja es nedzīvoju valstī, kurā notiek tiesvedība?

-

Kādos gadījumos krimināltiesā varētu noraidīt vai atteikties izskatīt manu prasību pret likumpārkāpēju?

-

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai pieprasīt citus tiesiskās aizsardzības līdzekļus/atīdzinājumu?

-

Ja tiesa ir lēmusi par zaudējumu atīdzināšanu man par labu, kā es varu nodrošināt, ka likumpārkāpējs izpilda tiesas nolēmumu, un kādu palīdzību es varu saņemt, lai to nodrošinātu?

-

Lapa atjaunināta: 15/10/2019

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Zaudējumu atīdzības pieprasīšana no likumpārkāpēja - Skotija

Kā es varu tiesvedības (kriminālprocesa) ietvaros pieprasīt zaudējumu atīdzību vai cita veida kompensāciju/atīdzību no noziedzīgā nodarījuma izdarītāja?

Kam jāadresē šāds pieprasījums?

Ja apsūdzētais atzīst savu vainu vai tiek atzīts par vainīgu, tiesa var uzdot apsūdzētajam izmaksāt jums kompensāciju. Tiesa sazināsies ar jums, ja tiks izdots lēmums par kompensācijas izmaksu. Ja nevēlaties saņemt kompensāciju, lūdzam pēc iespējas ātrāk informēt Prokuratūru un prokuratūras finanšu dienestu.

Kurā kriminālprocesa brīdī man jāiesniedz pieteikums?

Neattiecas

Kādu summu es varu prasīt un kā man tas jānorāda (jānorāda kopējais apmērs un/vai jānorāda atsevišķie zaudējumi, zaudētie ienākumi un procenti)?

Neattiecas

Vai šādiem pieprasījumiem ir īpaša veidlapa?

Neattiecas

Kādi pierādījumi man jāiesniedz, lai pamatotu savu pieprasījumu?

Neattiecas

Vai saistībā ar manu pieprasījumu būs jāmaksā tiesas nodevas vai citas maksas?

Neattiecas

Vai pirms tiesvedības un/vai tās laikā varu saņemt juridisku palīdzību? Vai es varu saņemt šādu palīdzību, ja nedzīvoju valstī, kur notiek tiesvedība?

Neattiecas

Kādos gadījumos krimināltiesā noraidītu vai atteiktos izskatīt manu prasību pret noziedzīgā nodarījuma izdarītāju?

Neattiecas

Vai es varu pārsūdzēt šādu lēmumu vai prasīt kompensāciju/atīdzību kā citādi?

Neattiecas

Ja tiesa man piespriedusi zaudējumu atīdzību, kā varu panākt, lai noziedzīgā nodarījuma izdarītājs spriedumu izpilda, un kāda palīdzība man ir šajā saistībā pieejama?

Neattiecas

Lapa atjaunināta: 04/05/2020

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviesušas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datiem, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.